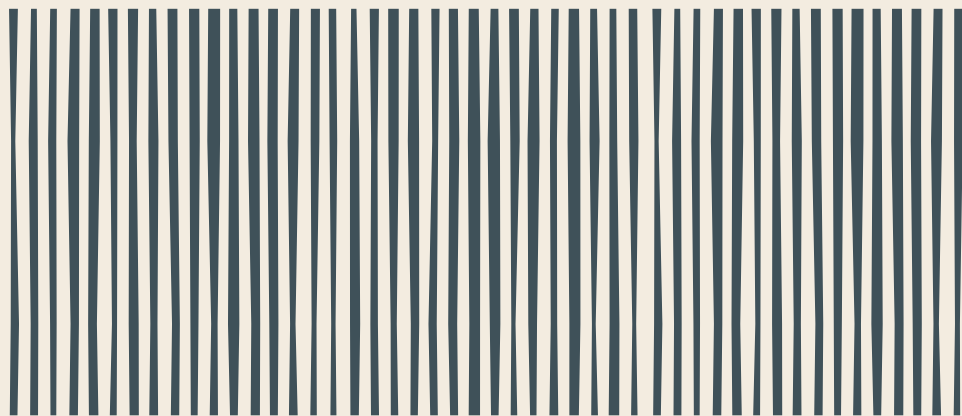

Evanjeliium podľa Jána

BIBLICKÉ
ŠTÚDIUM
4/2024

ZLACNENÉ KNIHY

John B. Youngberg, Millie Youngbergová, Wes Youngber

Vyhráj život – Štart

Na ceste za zdravím a uzdravením

Úvodná kniha série Vyhráj život vedie čitateľov k ujasneniu si svojich priorit a vyváženiu práce a odpočinku, času na blízkyh a miery povinností, ktoré nám prináša život.

160 strán, 17 x 24 cm, viaz.

cena 8,- €

John B. Youngberg, Millie Youngbergová, Wes Youngber

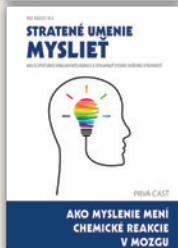
Vyhráj život – Bež vpred

Na ceste za zdravím a uzdravením

Druhá kniha série Vyhráj život prináša ďalšie inšpiratívne témy, ktoré majú úzky súvis s naším zdravím. Opäť sa týkajú nielen výživy, ale aj psychickej, duchovnej a sociálnej roviny ľudského života.

144 strán, 17 x 24 cm, viaz.

cena 8,- €

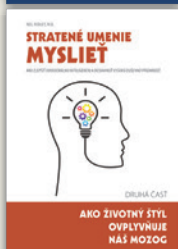
Neil Nedley, M.D.

Stratené umenie mysliet'

Ako zlepšiť emocionálnu inteligenciu a dosiahnuť vysokú duševnú výkonnosť
Prvá časť – Ako myslenie mení chemické reakcie v mozgu

164 strán, 17 x 24 cm, viaz.

cena 8,- €

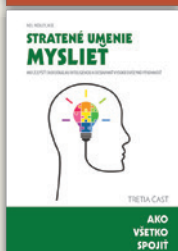
Neil Nedley, M.D.

Stratené umenie mysliet'

Ako zlepšiť emocionálnu inteligenciu a dosiahnuť vysokú duševnú výkonnosť
Druhá časť – Ako životný štýl ovplyvňuje náš mozog

224 strán, 17 x 24 cm, viaz.

cena 8,- €

Neil Nedley, M.D.

Stratené umenie mysliet'

Ako zlepšiť emocionálnu inteligenciu a dosiahnuť vysokú duševnú výkonnosť
Tretia časť – Ako všetko spojiť

120 strán, 17 x 24 cm, viaz.

cena 8,- €

Evanjeliium podľa Jána

BIBLICKÉ
ŠTÚDIUM
4/2024

OBSAH

Úvod	3
1. Znamená, ktoré ukazujú cestu	5
2. Znamená božstva	12
3. Prológ.....	19
4. Svedkovia Krista ako Mesiáša.....	26
5. Svedectvo Samaritánov.....	33
6. Ďalšie svedectvá o Ježišovi.....	40
7. Blahoslavení, ktorí veria	47
8. Naplnenie starozmluvných proroctiev.....	54
9. Zdroj života	61
10. Cesta, Pravda a Život.....	68
11. Otec, Syn a Svätý Duch.....	75
12. Hodina slávy: Kríž a vzkriesenie	82
13. Epilóg: Poznanie Ježiša a Jeho slova.....	89

Biblické štúdium – 4. štvrtrok 2024

Evanjelium podľa Jána

Autor: E. Edward Zinke a Thomas Shepherd

Foto: shutterstock images

Vydal Advent-Orion, s. r. o.

Šafárikova 9, 038 61 Vrútky

pre Cirkev adventistov siedmeho dňa

Londýnská 30, 120 00 Praha 2 – Vinohrady

Vytlačil FORK Martin

ISSN 1335-1265 MK SR 1261/95

Úvod

EVANJELIUM PODĽA JÁNA

Perzský koberec, ktorý sa nachádzal v obchode v Teheráne v Iráne, znázorňoval staroveký les. Nádhorne zobrazoval scenériu zo Švajčiarska: hory, vodopád, tyrkysové jazero, zalesnené svahy a rozľahlú modrú oblohu posiatu mrakmi.

Pri prezeraní koberca sa človek mohol sústrediť na technické detaily: počet uzlíkov na štvorcový centimeter, typ použitých tkanív, farby použité na farbenie. Všetky tieto drobnosti mohli naplno zaujať návštevníka obchodu.

Človek sa však mohol zamerať aj na niečo iné. Mohol sa sústrediť na umelecké znázornenie a témy, ktoré dodali kobercu jeho jedinečnú krásu: obloha zrkadliaca sa v jazere, sneh, ktorý lemoval hory, zelený les doplnený sytozeleným machom. Témy koberca sa navzájom spojili v nádhernej súhre zobrazenia krásy, aby zachytili nádheru tohto pokojného miesta v Alpách.

Tento štvrtrok budeme spoločne študovať skvelo spracované majstrovské dielo, ktoré však nie je výsledkom ťahov štetca na plátne, ani dokonalo zachyteného obrazu na fotografii a ani zručne utkaného koberca. Namiesto toho sa sústredíme na Božie Slovo, ktoré je nádhorne vyjadrené v Jánovom evanjeliu.

Slová nadobúdajú svoj význam v kontexte. Aby každý pochopil, čo chce Písmo povedať, musí ho študovať v kontexte. Potrebuje sa sústrediť na význam nielen jednotlivých odsekov, kapitol a kníh, ale aj na celkové poslanstvo samotnej Biblie. Celé Písmo je predsa inšpirované Svätým Duchom, a preto každá časť by sa mala študovať v kontexte celku.

Naším cieľom bude pochopiť poslanstvo Evanjelia podľa Jána. Od ostatných troch evanjelií sa v niektorých aspektoch líši. Často zameriava pozornosť na osobné rozhovory Ježiša s konkrétnymi ľuďmi, medzi ktorých patrí Natanael, Nikodém, žena pri studni, ochrnutý pri rybníku Betesda, slepý od narodenia, Lazár a jeho sestry, Pilát, Peter alebo Tomáš. Mnohé z týchto príbehov sa objavujú iba u Jána.

Evanjelium podľa Jána je Slovo Božie, ktoré sme dostali prostredníctvom apoštola. Tak ako celá Biblia, aj toto evanjelium vzniklo z vôle Božej, a nie z vôle človeka. Ján bol iba ochotným nástrojom, ktorý Svätý Duch používal na sprostredkovanie niektorých kľúčových tém: Slovo (logos), svetlo, chlieb, voda, Svätý Duch, jednota, znamenia, svedectvo a proroctvo. Tieto témy sa v evanjeliu navzájom posilňujú a vysvetľujú.

Štúdium Biblie sa často sústreďuje na význam slova alebo malého úryvku z Písma. Hľadáme význam slova v biblickom slovníku, skúmame gramatiku, bezprostredný kontext a historický kontext. Ak by sme použili našu analógiu s kobercom, skúmame počet uzlíkov na štvorcový centimeter, zloženie použitej látky, farieb a podkladu. Všetky tieto detaily sú dôležité.

Nedovoľme však, aby nám pri skúmaní detailov unikol celkový obraz. Tak ako mohol obraz na perzskom koberci niekoho preniesť na nádhernú alpskú scenériu, tak nech

nás Jánovo evanjelium privedie späť k životu a k službe Ježiša Krista, ktorého poznať znamená mať večný život. Detaily majú svoju úlohu, ktorou je nasmerovať nás k podstate. A v Evanjeliu podľa Jána je touto podstatou božsky inšpirované zjavenie Ježiša, nášho Pána a Spasiteľa.

E. Edward Zinke, bývalý zástupca riaditeľa Biblického výskumného inštitútu pri Generálnej konferencii CASD, je zapojený do mnohých cirkevných aktivít. Je držiteľom troch čestných doktorátov z univerzít CASD.

Thomas Shepherd, PhD, DrPH, je vedúcim profesorom Novej zmluvy na Teologickom seminári CASD na Andrews University, kde vyučuje od roku 2008. On a jeho manželka Sherry Shepherd slúžili ako misionári v Malawi a Brazílii. Majú dve dospelé deti a šesť vnúčat.

Za materiály na štúdium sobotnej školy je zodpovedné Oddelenie sobotnej školy pri Generálnej konferencii Cirkvi adventistov siedmeho dňa a Oddelenie sobotnej školy pri Česko-Slovenskej únii. Text materiálov bol pri preklade upravený podľa pravidiel dohodnutých s Oddelením sobotnej školy pri Generálnej konferencii.

ZNAMENIA, KTORÉ UKAZUJÚ CESTU

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Ján 2,1–11; Ján 4,46–54; Ján 5,1–16; Mar 3,22, 23; Mat 12,9–14; Ján 5,16–47

ÚVODNÝ TEXT

„³⁰Ježiš urobil pred očami svojich učeníkov ešte mnoho ďalších znamení, ktoré nie sú zapísané v tejto knihe. ³¹No tieto sú zapísané preto, aby ste verili, že Ježiš je Mesiáš, Boží Syn, a aby ste vierou mali život v jeho mene.“ (Ján 20,30.31)

Prečo Ján napísal svoje evanjelium? Chcel poukázať na Ježišove zázraky? Alebo sa usiloval vyzdvihnúť nejaké konkrétne Ježišovo učenie? Čo ho viedlo k napísaniu práve takéhoto textu?

V moci a pod vplyvom Svätého Ducha Ján vysvetľuje svoj zámer. Svojim čitateľom hovorí, že hoci by sa o Kristovom živote dalo napísať oveľa viac (Ján 21,25), cieľom príbehov, ktoré zakomponoval do svojho diela, je „aby ste verili, že Ježiš je Mesiáš, Boží Syn, a aby ste vierou mali život v jeho mene“ (Ján 20,31). Tento týždeň sa pozrieme na Jánov opis niektorých Ježišových raných zázrakov – od premeny vody na víno na svadbe, cez uzdravenie niečieho veľmi chorého syna až po uzdravenie muža pri rybníku Betesda.

Ján nazýva tieto zázraky „znameniami“. Nemyslí tým znamenia v zmysle nejakých pokynov či upozornení (výstražné znamenie). Ide mu skôr o poukázanie na zázračné udalosti, ktoré nás vedú k hlbšej realite: k poznaniu Ježiša ako Mesiáša. Vo všetkých Jánových záznamoch vidíme príklady ľudí, ktorí odpovedali vierou. A ich príklady nás vyzývajú na to isté.

OSNOVA LEKCIE

V tejto lekcii sa zameriame na prvé tri veľké Ježišove mocné činy, ktoré Ján vo svojom evanjeliu označuje ako „znamenia“, a na to, ako nimi chcel Ježiš ľuďom ukázať, kým je a čo pre nich chce urobiť.

- Ján 2,1–11: Znamenie na svadbe v Káne (nedeľa)
- Ján 4,46–54: Uzdravenie syna kráľovského úradníka (pondelok)
- Ján 5,1–9: Uzdravenie chromého pri rybníku Betesda (utorok)
- Ján 5,10–16: Reakcia „zbožných“ na toto znamenie (streda)
- Ján 5,17–47: Ježišovo vysvetlenie (štvrtok)

SVADBA V KÁNE

⁷Ježiš povedal obsluhujúcim: „Naplňte nádoby vodou!“ A naplnili ich až po okraj. ⁸Potom im povedal: „Teraz načrite a zaneste starejšiemu!“ A oni zanesli. ⁹Keď starejší ochutnal vodu, zmenenú na víno, nevedel, odkiaľ je, no obsluhujúci, čo naberali vodu, to vedeli. Zavolať si ženícha ¹⁰a povedal mu: „Každý človek podáva najprv dobré víno a potom, keď si hostia vypijú, horšie. Ty si však zachoval dobré víno až doteraz.“ ¹¹Tento začiatok svojich znamení urobil Ježiš v Káne Galilejskej a zjavil svoju slávu. A jeho učeníci v neho uverili. (Ján 2,7–11)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Prečítaj si text Ján 2,1–11. Aké znamenie urobil Ježiš v Káne? Ako to pomohlo Jeho učeníkom, aby v Neho uverili?

Vidieť Ježiša vykonať zázrak premeny vody na víno bolo dôkazom, že rozhodnutie učeníkov nasledovať Ježiša bolo správne. Toto mocné znamenie jednoznačne ukazovalo, že je poslaný od Boha. (Učeníci pravdepodobne ešte neboli pripravení pochopiť, že On je Boh.)

Mojžiš bol vodcom Izraelitov a vyviedol národ z Egypta „veľkými a hroznými znameniami a divmi“ (5Moj 6,22; 5Moj 26,8). Bol to on, koho Boh použil na oslobodenie Izraela z egyptského zajatia. (Mojžiš bol v istom zmysle „záchrancom“ svojho národa.)

Boh prostredníctvom Mojžiša predpovedal, že príde prorok, ktorý bude ako Mojžiš. Vyzval Izraelitov, aby tohto proroka poslúchali (5Moj 18,15; Mat 17,5; Sk 7,37). Tým „prorokom“ bol Ježiš a v Jánovi 2 čítame o Jeho prvom znamení, ktoré odkazovalo nazad do minulosti na vyslobodenie detí Izraela z Egypta.

Rieka Níl bola pre Egypťanov kľúčovým zdrojom a božstvom. Jedna z rán bola nasmerovaná na rieku – premenila jej vodu na krv. V Káne Ježiš urobil podobný zázrak, ale namiesto toho, aby premenil vodu na krv, premenil ju na víno.

Voda pochádzala zo šiestich nádob na vodu používaných na očistné účely pri židovských rituáloch. Tým sa zázrak ešte viac spájal s biblickými témami spásy. Tým, že Ján opísal udalosť premeny vody na víno, odvolal sa na Exodus a poukázal na Ježiša ako na nášho Vysloboditeľa.

Aký bol názor starejšieho na nekvasené víno, ktoré pochádzalo od Ježiša? Starejší bol mimoriadne prekvapený kvalitou nápoja a keďže nevedel o zázraku, ktorý Ježiš vykonal, domnieval sa, že to najlepšie víno si organizátori hostiny ponechali na koniec.

Grécky výraz *oinos* sa používa na označenie čerstvej aj fermentovanej hrozbovej šťavy (pozri SDA BD, 1177). „Vino, ktoré Kristus pre svadobnú slávnosť pripravil a ktoré ako symbol svojej krvi podával učeníkom, bola čistá hrozbová šťava.“ (DA 149; CL 93) Tí, ktorí sa o uvedených udalostiach dozvedeli, boli nepochybne udivení Ježišovou mocou.

APLIKÁCIA ■ Existuje veľa dôvodov pre nasledovanie Ježiša. Ktoré sú pre teba najdôležitejšie?

DRUHÉ ZNAMENIE V GALILEI

⁴⁶Prišiel teda znova do Kány Galilejskej, kde premenil vodu na víno. Istý kráľovský úradník v Kafarnaume mal chorého syna. ⁴⁷Keď počul, že Ježiš prišiel z Judska do Galiley, vybral sa k nemu a prosil ho, aby prišiel a uzdravil mu syna, ktorý už umieral. ⁴⁸Ježiš mu povedal: „Keby ste nevideli znamenia a divy, neuverili by ste.“ ⁴⁹Kráľovský úradník mu odpovedal: „Pane, pod', kým mi dieťa neumrie!“ ⁵⁰Ježiš mu povedal: „Chod', tvoj syn žije!“ Ten človek uveril Ježišovým slovám a odišiel. ⁵¹Ešte bol na ceste, keď mu vyšli naproti sluovia a oznámili mu, že jeho dieťa žije. ... ⁵⁴Toto bolo už druhé znamenie, ktoré urobil Ježiš, keď prišiel z Judska do Galiley. (Ján 4,46–51.54)

Počas celej svojej pozemskej služby Ježiš robil zázraky, ktoré pomáhali ľuďom veriť v Neho. Ján zaznamenal tieto zázraky, aby aj iní uverili v Ježiša.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítaj si Ján 4,46–54. Prečo sa evanjelista spája so zázrakom na svadobnej hostine?

Keď Ján podáva správu o druhom znamení, ktoré Ježiš urobil v Galilei, poukazuje na prvé znamenie, na svadbu v Káne. Ján akoby tým hovoril: *Znamenia, ktoré urobil Ježiš, vám pomôžu vidieť, kto je Ježiš.* Potom dodáva: „Toto bolo už druhé znamenie, ktoré urobil Ježiš, keď prišiel z Judska do Galiley.“ (Ján 4,54)

Na prvý pohľad sa Ježišova odpoveď na prosbu kráľovského úradníka môže zdať krutá. Pre tohto úradníka však bolo uzdravenie syna dôležité – až natoľko, že sa pre neho stalo meradlom viery v Ježiša. Ježiš čítal v jeho srdci a poukázal na duchovnú chorobu, ktorá bola hlbšia ako život ohrozujúce ochorenie jeho syna. Ako blesk z modrého neba muž zrazu spoznal, že jeho duchovná chudoba môže stať život jeho syna.

Je dôležité si uvedomiť, že zázraky samy osebe nedokazujú, že Ježiš je Mesiáš. Zázraky dokázali konať viacerí – medzi nich patrili právi aj falošní proroci. Zázraky síce poukazujú na existenciu nadprirodzena, ale nemusia byť dôkazom, že ich pôvodcom je Boh. (Aj satan môže robiť „zázraky“, ak pod „zázrakmi“ myslíme nadprirodzené činy.)

Úradník sa v úzkosti chopil Ježišovho milosrdenstva a prosil Ho, aby uzdravil jeho syna. Ježišova odpoveď bola upokojujúca: „Chod', tvoj syn žije.“ (Ján 4,50) Sloveso „žije“ je v gréčtine vo forme prítomného času, ktorý sa nazýva „futuristický prezent“, kde sa o budúcej udalosti hovorí s takou istotou, ako keby sa už stala. Muž sa neponáhľal. Keď sa vo viere v Ježiša na druhý deň vrátil domov – zistil, že presne vtedy, keď Ježiš povedal tieto slová, horúčka opustila jeho syna.

To bol mocný dôvod veriť v Ježiša!

- Aj keby sme boli očitými svedkami zázraku, aké kritériá musíme vziať do úvahy, aby sme mohli povedať, že pochádza od Boha?

APLIKÁCIA

ZÁZRAK PRI RYBNÍKU BETESDA

²V Jeruzaleme pri Ovčej bráne je rybník po hebrejsky nazývaný Betesda, s piatimi stĺporadiami. ³V nich ležalo množstvo chorých, slepcov, chromých, ochrnutých. ⁵Bol tam človek, chorý už tridsaťosem rokov. ⁶Keď ho Ježiš videl ležať a spoznal, že je už dlho chorý, opýtal sa ho: „Chceš vyzdraviť?“ ⁷Chorý mu odpovedal: „Pane, nemám človeka, čo by ma zanesol do rybníka, keď sa zvíří voda; kým ta dôjdem sám, zostúpi predo mnou iný.“ ⁸Ježiš mu povedal: „Vstaň, vezmi si lôžko a chod!“ ⁹A ten človek hneď ozdravel, vzal si lôžko a chodil. V ten deň však bola sobota... (Ján 5,2–9)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ďalšie znamenie, ktoré Ján zaznamenáva, sa odohralo pri rybníku Betesda (Ján 5,1–9). Verilo sa, že anjel spôsobuje vírenie vody a že prvý chorý človek, ktorý vstúpi do vody, bude uzdravený. Výsledkom bolo, že prístrešky okolo rybníka boli preplnené ľuďmi, ktorí dúfali, že práve oni budú uzdravení pri ďalšom zvíšení vody. Keď Ježiš pri svojej ceste do Jeruzalema prechádzal popri rybníku, všimol si čakajúce davu ľudí.

Aký to musel byť pohľad! Všetci títo ľudia, niektorí určite dosť chorí, čakali na uzdravenie, ktoré takmer určite nenastane. Aká príležitosť pre Ježiša!

Prečítaj si text Ján 5,1–9. Bolo zrejmé, že každý z čakajúcich pri rybníku sa chcel uzdraviť. Prečo sa teda Ježiš pýtal ochrnutého, či chce byť uzdravený (Ján 5,6)?

Keď je človek chorý dlhší čas, choroba sa stáva neoddeliteľnou súčasťou jeho života. Nech sa to zdá akokoľvek zvláštne, chorý môže mať obavy z novej zmeny. Muž vo svojej odpovedi naznačuje, že po uzdravení túži. Problém je v tom, že ho hľadá na nesprávnom mieste. Ved' Ten, ktorý stvoril ľudské nohy, stojí priamo pred ním. Muž netušil, kto sa s ním rozpráva, ale po uzdravení mohol pochopiť, že Ježiš je skutočne Nieкто veľmi výnimočný.

„Ježiš nežiadal od muža, aby v neho uveril. Jednoducho povedal: *Vstaň, vezmi si lôžko a chod!* (Ján 5,8) Muž týmto slovám uveril. Každý jeho nerv a sval sa zachvel novým životom a chromé údy prenikol pocit zdravia. Bez pochybovania sa rozhodol poslúchnuť Kristov príkaz a celé telo sa podriadilo jeho vôli. Vstal a spoznal, že je uzdravený. Ježiš mu nedal nijaké uistenie o Božej pomoci. Tento muž mohol pochybovaním zaváhať a stratiť svoju jedinou príležitosť uzdraviť sa. On však uveril Kristovým slovám, konal podľa nich a sila sa mu vrátila.“ (DA 202.203; CL 127)

APLIKÁCIA

- Ježiš sa s týmto mužom neskôr stretol v chráme a povedal mu: „Pozri, ozdravel si! Už nehreš, aby sa ti nestalo niečo horšie!“ (Ján 5,14) Aký je vzťah medzi chorobou a hriechom? Je každá choroba priamym následkom konkrétnych hriechov v našom živote? Ak to tak nie je, ako by to malo ovplyvniť náš pohľad na ťažké situácie v našom živote či v životoch druhých?

TVRDOŠIJNÉ SRDCIA

¹⁰... a tak Židia dohovárili uzdravenému: „Je sobota, nesmieš nosiť lôžko!“
¹¹Ale on im odpovedal: „Ten, čo ma uzdravil, mi povedal: ‚Vezmi si lôžko a chod!‘“¹²Oni sa ho spýtali: „Ktože je ten človek, čo ti povedal: ‚Vezmi si lôžko a chod!‘?“¹³Ale uzdravený nevedel, kto je to, lebo Ježiš sa vytratil zo zástupu, ktorý sa zišiel na tom mieste.¹⁴Potom Ježiš našiel tohto človeka v chráme a povedal mu: „Pozri, ozdravel si! Už nehreš, aby sa ti nestalo niečo horšie!“
¹⁵Uzdravený odišiel a povedal Židom, že je to Ježiš, kto ho uzdravil.¹⁶Židia prenasledovali Ježiša aj za to, že to robil v sobotu. (Ján 5,10–16)

Znamená, zázraky a divy samej osebe nedokazujú, že pochádzajú od Boha. Ak však naozaj sú od Boha, je nebezpečné ich odmietat.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítaj si text Ján 5,10–16. Aké ponaučenie si môžeme vziať z nepoddajnosti náboženských vodcov, ktorí odmietli zázrak vykonaný Ježišom?

Keď Ježiš odhalil svoju totožnosť uzdravenému mužovi, ten okamžite povedal náboženským vodcom, o koho ide. Mohli by sme si myslieť, že takéto zázračné uzdravenie bude dostatočným dôvodom na chválenie Boha. Náboženský vodcovia však „prenasledovali Ježiša aj za to, že to robil v sobotu“ (Ján 5,16). Uzdravenia boli povolené v sobotu len v núdzových prípadoch. Tento muž však bol chorý už tridsaťosem rokov, a preto jeho uzdravenie nevníмали ako naliehavé. A napokon, v čom by spočívala naliehavosť toho, aby si vzal svoje lôžko so sebou? Človek by si myslel, že niekto, kto má moc od Boha vykonať taký zázrak, bude tiež vedieť, či je dovolené nosiť lôžko domov práve v sobotný deň. Je zrejmé, že Ježiš sa ich snažil priviesť k hlbším biblickým pravdám, ktoré presahujú rámec ľudských pravidiel a nariadení. Tie totiž v niektorých prípadoch potláčali pravú vieru.

Čo sa z nasledovných textov môžeme naučiť o tom, ako sa ľudia môžu stať duchovne zatvrdnutými a nebrať ohľad na očividné dôkazy?

Ján 9,1–16

Mar 3,22.23

Mat 12,9–14

Ako mohli byť títo náboženský vodcovia takí slepí? Pravdepodobnou odpoveďou je, že to bolo pre ich skazené srdcia a pre falošnú vieru, že Mesiáš ich vyslobodí z rímskej poroby. Okrem toho bažili po moci a chýbala im pokora a odovzdanie sa Bohu. To všetko ich viedlo k odmietnutiu pravdy, ktorá stála priamo pred nimi.

- **Prečítaj si text Ján 5,38–42. Pred čím Ježiš varoval? Čo sa môžeme z týchto slov naučiť? Čo by ťa mohlo zaslepiť voči pravdám, ktoré potrebuješ poznať a aplikovať do života?**

APLIKÁCIA

JEŽIŠOVE TVRDENIA

¹⁶Židia prenasledovali Ježiša aj za to, že to robil v sobotu. ¹⁷Ale Ježiš im povedal: „Môj Otec pracuje doteraz, aj ja pracujem.“ ¹⁸Preto sa Židia ešte väčší usilovali zabiť ho, lebo nielenže rušil sobotu, ale aj Boha nazýval svojím Otcom a robil sa rovným Bohu. (Ján 5,16–18)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Zázrak pri rybníku Betesda poskytol Jánovi vynikajúcu príležitosť zdôrazniť, kto je Ježiš. Ján v deviatich veršoch opisuje samotný zázrak (Ján 5,1–9) a takmer štyridsať veršov (Ján 5,10–47) využíva na opis Toho, ktorý zázrak vykonal.

Prečítaj si text Ján 5,16–18. Prečo Ježiša prenasledovali za Jeho konanie v sobotný deň?

Text Ján 5,18 môže znieť znepokojujúco. Zdá sa totiž, akoby Ježiš porušoval sobotné prikázanie. Bližší pohľad na verše Ján 5,16–18 však ukazuje opak. Ježiš tvrdí, že Jeho konanie v sobotný deň je v súlade s Jeho vzťahom k Otcovi. Boh neprestáva udržiavať vesmír v sobotný deň. V dôsledku toho bolo Ježišovo konanie v sobotu potvrdením Jeho božského pôvodu. Náboženský vodcovia Ho prenasledovali na základe údajného porušovania soboty a nároku na rovnosť s Bohom.

Prečítaj si text Ján 5,19–47. Akými slovami sa Ježiš snažil poukázať náboženským vodcom na svoju podstatu? Ako to potvrdzoval svojím zázrakom?

Ježiš obhajuje svoje činy v troch krokoch. Najprv vysvetľuje svoj dôverný vzťah s Otcom (Ján 5,19–30). Ježiš naznačuje, že On a Jeho Otec konajú v súlade až do tej miery, že Ježiš má moc súdiť aj kriesiť mŕtvych (Ján 5,25–30).

Po druhé, Ježiš sa na svoju obranu odvoláva na štyroch „svedkov“: na Jána Krstiteľa (Ján 5,31–35); na zázraky, ktoré Ježiš koná (Ján 5,36); na Otca (Ján 5,37, 38) a na Písma (Ján 5,39). Každý z týchto „svedkov“ vydáva svedectvo v prospech Ježiša.

A napokon, v texte Ján 5,40–47 Ježiš predkladá svojim žalobcom ich vlastné odsúdenie, čím odhaľuje kontrast medzi svojou službou a ich zameraním sa na seba. Hovorí, že ich odsúdenie príde od Mojžiša (Ján 5,45–47), toho, do ktorého vkladajú svoje nádeje.

APLIKÁCIA

- **V čom spočíva pasca toho, že sa síce odvolávame na vieru v Boha a na správnu vierouku, ale neodovzdali sme sa úplne Kristovi? Čo môžeme urobiť preto, aby sme sa do takejto pasce nechytali?**

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Ježiš mu nedal nijaké uistenie o Božej pomoci. Tento muž mohol pochybovaním zaváhať a stratiť svoju jedínú príležitosť uzdraviť sa. On však uveril Kristovým slovám, konal podľa nich a sila sa mu vrátila. Podobnou vierou sme sme byť duchovne uzdravení aj my. Hriech nás odlúčil od Božieho života. Duševne sme ochromení. Sami nevieme žiť svätým životom práve tak, ako chromý muž nevedel chodiť. ... Kiežby títo sklúčení, zápasiaci ľudia pohliadli a videli Spasiteľa, ktorý sa skláňa ku každému človeku, vykúpenému jeho krvou, a ktorý mu čo najľúdnnejšie a najsúcitnejšie hovorí: *Chceš byť zdravý?* Nabáda nás, aby sme zdraví a pokojní vstali. Nemáme čakať, kým pocítíme, že sme boli uzdravení. Uverme jeho slovám a tie sa splnia! Svoju vôľu odovzdajme Kristovi. Rozhodnime sa slúžiť mu, a ak budeme podľa jeho slova aj konať, dostaneme silu. Nech ide o akýkoľvek zlozvyk a nech dušu i telo zotročila akákoľvek dlhodobá neovládnutá vášeň, Kristus môže a chce človeka vyslobodiť. On oživí toho, kto je *mŕtvy pre svoje poklesky a hriechy* (Ef 2,1). On oslobodí otroka spútaného slabosťou, nešťastím a okovami hriechu.“ (DA 203; CL127)

„Ježiš odmietol obvinenie z rúhačstva. Povedal: Moja právomoc vykonávať skutok, z ktorého ma obviňujete, pochádza z toho, že som Boží Syn, ktorý je jedno s Bohom v podstate, vôli a zámere.“ (DA 208; CL 131)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Rozmýšľajte o lekcií na tento týždeň. Viera bola kľúčom, ktorý umožnil uzdravenia opísané v Ján 4 a Ján 5. Naproti tomu postoje náboženských vodcov odhalili nebezpečenstvo pochybností a neviery. Prečo si nesmieme zamieňať otázky (ktoré si môžeme oprávnené klásť) s pochybnosťami? V čom spočíva zásadný rozdiel medzi otázkami a pochybnosťami?
2. Pozrite sa na štvrtkovú poslednú otázku. Sme ako adventisti v podobnom nebezpečenstve? Hoci je napríklad dôležité poznať a zachovávať správny deň odpočinku alebo vedieť o stave mŕtvych, takéto poznanie nás nezachráni. Prečo? V čom spočíva naša záchrana?
3. Pozorne si preštudujte text Ján 5,47. V čom sú postoje tých, ktorí dnes popierajú napríklad univerzálnosť potopy alebo doslovného šesťdňového stvorenia rovnaké ako to, pred čím v tomto verši varoval Ježiš?

Týždeň od 6. do 12. októbra

ZNAMENIA BOŽSTVA

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Ján 6,1–15; Iz 53,4–6; 1Kor 5,7; Ján 6,26–36; Ján 9,1–41; 1Kor 1,26–29; Ján 11

ÚVODNÝ TEXT

²⁵Ježiš jej povedal: „Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, aj keď zomrie, bude žiť. ²⁶Nik neumrie naveky, kto žije a verí vo mňa. Veríš tomu?“ (Ján 11,25.26)

Biblia jasne hovorí, že Ježiš Kristus je večný Syn, jedno s Otcom, nestvorený a neodvedený. Ježiš je Ten, ktorý stvoril všetko, čo bolo stvorené (Ján 1,1–3). Ježiš teda vždy existoval a nikdy nebol čas, keď by neexistoval. Hoci Ježiš prišiel na tento svet a vzal na seba naše človečenstvo, vždy si zachoval svoje božstvo a v presne určenom čase hovoril a konal skutky, ktoré Jeho božstvo zjavovali. Táto pravda bola pre Jána dôležitá. Preto prostredníctvom opisu niektorých Ježišových zázrakov poukazoval aj na Kristovo božstvo. Ježiš nielen hovoril pravdy, ktoré odhaľovali Jeho božstvo, ale svoje slová podporil skutkami, ktoré Jeho božstvo prejavili a potvrdili.

Tento týždeň sa zameriame na tri najväčšie znamenia Ježišovho božstva. Zarážajúce je, že v každom uvedenom prípade niektorí ľudia konkrétnemu zázraku buď neuverili, alebo nepochopili jeho význam. Pre niektorých to bol čas odvrátenia sa od Ježiša, pre iných čas na prehĺbenie slepoty a pre ďalších čas na plánovanie Ježišovej smrti. A pre ostatných čas, aby uverili, že Ježiš je Mesiáš.

OSNOVA LEKCIE

Aj v druhej lekcii ešte zostaneme (podobne ako v predchádzajúcej lekcii) pri „znameniach“, ktoré Ježiš vykonal. Ďalšie tri z nich nám môžu pomôcť, rovnako ako Ježišovým súčasníkom, lepšie pochopiť Ježišovo jedinečné božstvo.

- Ján 6,1–14: Nasýtenie päťtisíc ľudí (nedeľa)
- Ján 6,14–36: Reakcia na toto znamenie a Ježišovo vysvetlenie (pondelok)
- Ján 9,1–16: Uzdravenie slepého muža (utorok)
- Ján 9,17–34: Reakcia na toto znamenie a Ježišovo vysvetlenie (streda)
- Ján 11: Vzkriesenie Lazára (štvrtok)

NASÝTENIE PIATICH TISÍCOV

¹⁰Ježiš prikázal: „Usadte ľudí!“ Na tom mieste bolo mnoho trávy. Posadalo si tam teda okolo päťtisíc mužov. ¹¹Ježiš vzal chleby, dobrorečil a rozdával sediacim; podobne aj z rýb tolko, koľko chceli. ¹²Keď sa nasýtili, povedal svojim učeníkom: „Pozbierajte nalámané zvyšky, aby nič nevyšlo nazmar!“ ¹³Po tých, čo jedli, pozbierali teda nalámané zvyšky piatich jačmenných chlebov a naplnili nimi dvanásť košov. ¹⁴Ľudia, ktorí videli znamenie, čo vykonal Ježiš, hovorili: „Toto je naozaj prorok, ktorý má prísť na svet.“ (Ján 6,10–14)

V texte Ján 6,4,5 sa apoštol snaží zdôrazniť, že načasovanie nasýtenia piatich tisícov bolo tesne pred sviatkom Paschy (Veľkej noci). Pascha bola spomienkou na vyslobodenie Izraela z Egypta. Veľkonočný baránok nahradil smrť prvorođeného. Táto obeť symbolizovala Ježišovu smrť pre nás. Na kríži padol na Ježiša trest, ktorý sme si zaslúžili my všetci za naše hriechy. Kristus, Baránok, bol skutočne zabitý pre nás a namiesto nás (1Kor 5,7).

„Niesol vinu za prestúpenie. Pre skrytosť Otcovej tváre mu puklo srdce a život v ňom zhasol. Takú obeť priniesol preto, aby boli hriešnici zachránení.“ (GC 540; ZTDS 364)

Prečítaj si text Ján 6,1–14. Aké paralely tu možno nájsť medzi Ježišom a Mojžišom? Aké Ježišovo konanie malo ľuďom pripomenúť vyslobodenie, ktoré dostali ich predkovia prostredníctvom Mojžiša?

Početné detaily tohto príbehu stavajú Ježiša do paralely s Mojžišom v 2. Mojžišovej. Pascha (Ján 6,4) poukazuje na veľké vyslobodenie z Egypta. Ježiš vystupuje na vrch (Ján 6,3), ako Mojžiš vystupoval na Sinaj. Ježiš skúša Filipa (Ján 6,5,6), ako boli Izraeliti skúšaní na púšti. Rozmnoženie chlebov (Ján 6,11) pripomína mannu. Zozbieranie zvyškov jedla (Ján 6,12) sa podobá tomu, ako Izraeliti zbierali mannu. Zozbieralo sa dvanásť košov zvyškov (Ján 6,13), čo je rovnaký počet ako dvanásť kmeňov Izraela. A ľudia komentujú, že Ježiš je prorok prichádzajúci na svet (Ján 6,14). Ide o paralelu s „prorokom ako Mojžiš“ predpovedaným v 5Moj 18,15. Toto všetko poukazuje na Ježiša ako na nového Mojžiša, ktorý prišiel vyslobodiť svoj ľud.

Ján teda ukazuje, že Ježiš nielen robí znamenia a zázraky, ale robí ich tak, že v danom kontexte majú pre židovský národ osobitný význam. Prostredníctvom svojich skutkov Ježiš poukazuje na vlastné božstvo.

- **Prečítaj si texty Iz 53,4–6 a 1Pet 2,24. Akú pravdu sa z nich dozvedáme o Ježišovi ako o Božom Baránkovi? Ako Jeho božstvo súvisí s touto pravdou? V čom spočíva rozhodujúca dôležitosť tejto pravdy?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

„TOTO JE NAOZAJ PROROK“

¹⁴Ľudia, ktorí videli znamenie, čo vykonal Ježiš, hovorili: „Toto je naozaj prorok, ktorý má prísť na svet.“ ¹⁵Keď Ježiš spoznal, že chcú prísť a zmocniť sa ho, aby ho urobili kráľom, odišiel znova na vrch, aby bol celkom sám. (Ján 6,14.15)

³⁴Oni mu povedali: „Pane, vždy nám dávaj tento chlieb!“ ³⁵Ježiš im odpovedal: „Ja som chlieb života. Kto prichádza ku mne, nebude hladovať a kto verí vo mňa, nebude smädný. Nikdy.“ ³⁶No povedal som vám, že hoci ste ma videli, neveríte. (Ján 6,34–36)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Prečítaj si verše Ján 6,14.15, 26–36. Ako ľudia reagovali na Ježišov zázrak a ako to On využil, aby sa ich pokúsil naučiť, kým je?

Židia očakávali pozemského mesiáša, ktorý by ich vyslobodil z útlaku Rímskej ríše. V každej vojne sa stretávame s dvomi problémami: ako nasýtiť vojakov a ako sa postarať o ranených a mŕtvych. Ježiš svojimi zázrakmi ukázal, že dokáže oboje.

To však nebol dôvod ani Ježišovho príchodu, ani Jeho zázrakov. Správa o nasýtení piatich tisícov poskytla príležitosť ukázať, že Ježiš je Chlieb života, že Boh sám zostúpil z neba. „Ja som chlieb života“, povedal. „Kto prichádza ku mne, nikdy nebude lačniť.“ (Ján 6,35; SEP)

V tomto texte nachádzame prvý zo siedmich výrokov „Ja som“ v Jánovom evanjeliu. „Ja som“ je spojené s konkrétnym menným prísudkom („chlieb života“ Ján 6,35; „svetlo sveta“ Ján 8,12; „dvere“ Ján 10,7.9; „Dobrý pastier“ Ján 10,11.14; „cesta, pravda a život“ Ján 14,6 a „pravý vinič“ Ján 15,1.5). Každý z týchto výrokov odhaľuje dôležitú pravdu o Ježišovi. Výroky „Ja som“ poukazujú späť na 2. Mojžišovu 3, kde sa Boh predstavuje Mojžišovi ako veľký JA SOM (porovnaj s Ján 8,58). Ježiš je veľký JA SOM.

Toto všetko však ľuďom unikalo.

„Vo svojom nespokojnom srdci sa pýtali: Keď Kristus vedel urobiť tolko zázračných skutkov, ktorých boli svedkami, nemohol by dať zdravie, silu a bohatstvo všetkým, celému svojmu ľudu, zbaviť ho utláčateľov a prednostne ho obdariť mocou a slávou? Nemohli pochopiť tajomstvo, že sa pokladal za Božieho Syna, a predsa odmietol stať sa izraelským kráľom. Jeho odmietnutie si nesprávne vykladali. Mnohí sa domnievali, že sa neodvažuje uplatniť svoje nároky, pretože sám nemá istotu o božskej podstate svojho povolania a poslania. Tým otvorili cestu nevere a toto satanské dielo prinieslo ovocie svojho druhu: nepochopenie a odpadnutie.“ (DA 385; CL 247)

Ľuďom však nešlo o pravdu, ktorá pretrvá do večnosti. Namiesto toho im išlo o materiálny prospech. Ak si nedáme pozor, pád do tejto pasce hrozí každému z nás.

APLIKÁCIA ■ Ako sa môžeme vyhnúť tomu, aby sa náš život sústredil na materiálne statky? Čo môžeme urobiť preto, aby sme sa v živote sústredili na duchovné veci?

UZDRAVENIE SLEPÉHO MUŽA (1)

¹Ako šiel, zbadal človeka slepého od narodenia. ²Jeho učeníci sa ho opýtali: „Rabbi, kto zhréšil, že sa narodil slepý? On, či jeho rodičia?“ ³Ježiš odpovedal: „Ani on, ani jeho rodičia nezhréšili, ale stalo sa to preto, aby sa na ňom zjavili Božie skutky. ⁴My musíme konať skutky toho, ktorý ma poslal, dokiaľ je deň; prichádza noc, keď nik nemôže pracovať. ⁵Kým som na svete, som svetlo sveta.“ ⁶Keď to povedal, naplul na zem, urobil zo sliny blato, potrel mu ním oči ⁷a povedal mu: „Chod, umy sa v rybníku Siloe,“ čo v preklade znamená Poslaný. Odišiel teda, umyl sa a šiel vidiaci. (Ján 9,1–7)

Prečítaj si text Ján 9,1–16. Čo bolo podľa učeníkov príčinou slepoty tohto muža? Ako Ježiš napravil ich falošné presvedčenie?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Učeníci si spojili chorobu s hriechom. Viaceré pasáže Starej zmluvy nás môžu viesť k podobnému uvažovaniu (porovnaj s 2Moj 20,5; 2Kráľ 5,15–27; 2Kráľ 15,5; 2Par 26,16–21). Jóbov príbeh nás však nabáda, aby sme boli opatrní, či v konkrétnom prípade skutočne ide o spojenie príčiny a následku.

Ježiš uvádza skutočnosť na pravú mieru. Nespochybňuje ani nepotvrďuje súvislosť medzi hriechom a utrpením, ale poukazuje na vyšší zámer: uzdravením bude oslávený Boh. Správa obsahuje určité príbuznosti s príbehom o stvorení. Tak ako Boh stvoril prvého človeka z prachu zeme (1Moj 2,7), aj Ježiš berie hlinu, aby poskytol slepému to, čo mu chýbalo od narodenia.

U Matúša, Mareka a Lukáša sa zázračné príbehy riadia spoločným vzorom: vyjadrenie problému, privedenie jednotlivca k Ježišovi, uzdravenie a chvála Bohu za uzdravenie.

V príbehu u Jána 9 je táto sekvencia dokončená vo verši 7. Ale ako je pre Jána typické, význam zázraku sa stáva námetom na oveľa širšiu diskusiu, čo vedie k dlhšej interakcii medzi uzdraveným mužom a náboženskými vodcami. Táto pozoruhodná diskusia sa sústreďuje na dva vzájomne protichodné páry pojmov: hriech x Božie skutky a slepota x zrak.

Až do 14. verša rozprávač pred čitateľmi tají, že Ježiš urobil toto uzdravenie v sobotu. Podľa tradície (nie podľa Písma) tým prestúpil sobotné prikázanie. A tak Ho farizeji považovali za porušovateľa soboty. Ich záver bol, že „nezachováva sobotu“, a teda že nepochádza od Boha. Iní však považovali za znepokojujúce, že hriešnik mohol robiť takéto znamenia (Ján 9,16).

Diskusia sa ani zďaleka neskončila, ale už sa objavuje rozdelenie. Slepému je čoraz jasnejšie, kto je Ježiš, ale náboženský vodcovia sú čoraz viac zmätení alebo zaslepení, pokiaľ ide o Jeho skutočnú identitu.

- Čo by nám mal tento príbeh povedať o nebezpečenstve zaslepenosti vlastnými presvedčeniami a tradíciami? Prečo nám takto môžu uniknúť dôležité pravdy?

APLIKÁCIA

UZDRAVENIE SLEPÉHO MUŽA (2)

²⁴Zavolali teda toho človeka, ktorý bol slepý, druhý raz a vyzvali ho: „Vzdaj Bohu slávu! My vieme, že ten človek je hriešny.“ ²⁵On však odpovedal: „Či je hriešny, neviem, ale jedno viem, že som bol slepý a teraz vidím.“ ²⁶Spýtali sa ho teda: „Čo ti urobil? Ako ti otvoril oči?“ ²⁷Odpovedal im: „Už som vám to povedal, a nepočúvali ste. Prečo to chcete počuť znova? Chcete sa azda aj vy stať jeho učeníkmi?“ ²⁸Vynadali mu a povedali: „Ty si jeho učeník, my sme Mojžišovi učeníci. ²⁹My vieme, že s Mojžišom hovoril Boh, ale o tomto nevieme, ani odkiaľ je.“ ³⁰Ten človek povedal: „Práve to je čudné, že vy neviete, odkiaľ je, a mne otvoril oči. (Ján 9,24–30)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Prečítaj si text Ján 9,17–34. Aké otázky sa pýtali náboženský vodcovia a ako odpovedal uzdravený slepý muž?

Táto obsiahla perikopa 9. kapitoly je jedinou časťou Evanjelia podľa Jána, kde Ježiš nevystupuje osobne, ale je predmetom vášnivej diskusie. Príbeh sa začal otázkou hriechu („kto zhrešil?“; Ján 9,2) a rovnako aj pokračuje. Farizeji sú presvedčení, že Ježiš je hriešnik, pretože uzdravoval v sobotu (Ján 9,16.24). Na základe toho dokonca osočia uzdraveného muža z toho, že „sa celý v hriechoch narodil“ (Ján 9,34).

Nastáva kuriózný zvrat. Slepý čoraz lepšie vidí, nielen fyzicky, ale aj duchovne, pretože rastie v pochopení a uznaní Ježiša a vo viere v Neho. Naproti tomu farizeji sú vo svojom uvažovaní čoraz zaslepenejší: najprv sa hádajú o povahe Ježišovho hriechu (Ján 9,16) a napokon položia otázku nad Jeho pôvodom (Ján 9,29).

Jánovi však dáva rozprávanie o tomto zázraku príležitosť priblížiť čitateľovi, kto je Ježiš. Téma znamená u Jána 9 sa prelína s niekoľkými ďalšími témami v evanjéliu. Ján znova potvrdzuje, že Ježiš je Svetlo sveta (Ján 9,5; porovnaj s Ján 8,12). Príbeh hovorí aj o Ježišovom tajomnom pôvode. Kto je, odkiaľ je, aké je Jeho poslanie (Ján 9,12.29; porovnaj s Ján 1,14)? V tejto kapitole sa znova (a naposledy) objavuje aj postava Mojžiša (Ján 9,28.29), na ktorého autor odkazoval už pri predchádzajúcich Ježišových zázrakoch (pozri Ján 5,45.46 a 6,32). A napokon sa v texte hovorí o reakcii ľudí. Niektorí milujú skôr tmu ako svetlo, zatiaľ čo iní reagujú vo viere (Ján 9,16–18, 35–41; porovnaj s Ján 1,9–16; 3,16–21 a 6,60–71).

Duchovná slepota náboženských vodcov je desivá. Kedysi slepý žobrák môže vyhlásiť: „³²Nikdy nebolo počuť, že by slepému od narodenia niekto otvoril oči. ³³Keby on nebol od Boha, nemohol by nič urobiť.“ (Ján 9,32, 33). A predsa náboženský vodcovia, duchovné elity národa, tí, čo mali ako prví pochopiť, kto je Ježiš a prijať Ho ako Mesiáša, napriek presvedčivým dôkazom zostávajú slepí. Nevidia alebo dokonca nechcú vidieť. Ide o silné varovanie, ako nás môže oklamať naše vlastné srdce!

APLIKÁCIA ■ Prečítaj si text 1Kor 1,26–29. Ako sa to, čo Pavol píše v týchto veršoch, zhoduje s Jánovým opisom v 9. kapitole? V čom je tento princíp platný aj dnes?

VZKRIESENIE LAZÁRA

³⁸Ježiš sa znova rozochvel a pristúpil k hrobu. Bola to jaskyňa uzavretá kameňom. ³⁹Ježiš povedal: „Odvalte kameň!“ Marta, sestra zomrelého, mu povedala: „Pane, už páchne, veď je už štvrtý deň mŕtvy!“ ⁴⁰Ježiš jej odpovedal: „Nepovedal som ti, že ak uveríš, uvidíš Božiu slávu?“ ⁴¹Odvalili teda kameň. Ježiš pozdvihol oči hore a povedal: „Otče, ďakujem ti, že si ma vypočul.“ ⁴²Ja som vedel, že ma vždy vypočuješ, ale pre zástup, ktorý tu stojí, som to povedal, aby uverili, že si ma ty poslal.“ ⁴³Keď to povedal, zvolal mocným hlasom: „Lazár, pod'von!“ ⁴⁴A mŕtvy vyšiel. Nohy a ruky mal ovinuté plátnom a jeho tvár bola obviazaná šatkou. Ježiš im povedal: „Rozviažte ho a nechajte ho odísť!“ (Ján 11,38–44)

Kapitola Ján 11 je naplnená smútkom. Zaznieva v nej smutná správa o chorobe drahého priateľa (Ján 11,1–3), plač nad jeho smrťou (Ján 11,19.31.33), nárek sestier, že Lazár by nezomrel, keby tam bol Ježiš (Ján 11,21.32), a vidíme dokonca Ježišove vlastné slzy (Ján 11,35).

Ježiš však čakal dva dni, kým sa vydal na cestu za Lazárom (Ján 11,6). Naznačil dokonca, že je rád, že neodišiel skôr (Ján 11,14.15). Nešlo však o žiadnu vypočítavosť či bezcitnosť. Ako sa ukázalo, Ježiš túžil zjaviť Božiu slávu.

Keď Ježiš prichádza do Betánie (Ján 11,17–27), Lazár je mŕtvy štyri dni. Po štyroch dňoch už jeho telo začalo hniť a Marta k tomu neskôr dodáva: „Pane, už páchne, veď je už štvrtý deň mŕtvy!“ (Ján 11,39) Ježišovo „meškanie“ nepochybne spôsobilo, že zázrak, ktorý nasledoval, bol ešte úžasnejší. Vzkriesiť hnijúcu mŕtvolu? Aký väčší dôkaz mohol Ježiš poskytnúť, že bol skutočne samotným Bohom?

Ako Boh, ako Ten, ktorý stvoril život, mal Ježiš moc nad smrťou. Ježiš teda využíva túto príležitosť, aby o sebe odhalil zásadnú pravdu: „Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, aj keď zomrie, bude žiť. Nik neumrie naveky, kto žije a verí vo mňa.“ (Ján 11,25.26)

Uvažuj o úvodnom texte (Ján 11,38–44). Ako Ježiš potvrdil svoje slová?

Ako Ježiš ukázal, že je Svetlom sveta (Ján 8,12; 9,5) tým, že slepému dal zrak (Ján 9,7), tak aj tu vzkriesil Lazára z mŕtvych (Ján 11,43.44), čím dokázal, že On je Vzkriesenie a Život (Ján 11,25).

Tento zázrak, viac ako ktorýkoľvek iný, poukazuje na Ježiša ako na Darcu života, ako na Boha samotného. Poskytuje silnú podporu pre Jánovu tému, že Ježiš je Syn Boží a že keď veríme, môžeme mať život prostredníctvom Neho (Ján 20,30.31).

Mnohí, ktorí videli Ježišov čin, v Neho uverili (Ján 11,45). Na konci príbehu sa však pred nami odkrýva smutná irónia (Ján 11,45–54). Hoci Ježiš ukazuje, že môže priviesť mŕtvych späť k životu, náboženský vodcovia prichádzajú postupne k presvedčeniu, že Ho treba zabiť. Naplno sa tak začína prejavovať obrovský rozpor medzi skazenosťou a malosťou ľudí v porovnaní s Božou múdrosťou a mocou.

■ Čo ťa najviac oslovuje na príbehu o vzkriesení Lazára? Prečo?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe Cesta lásky si prečítajte kapitoly „Kríza v Galilei“ (DA 383–394; CL 246–254), „Lazárovo vzkriesenie“ (DA 524–536; CL 340–347) a „Odozva na Lazárovo vzkriesenie“ (DA 537–542, CL 348–351).

„Kristov život, ktorý dáva život svetu, je v jeho slove. Svojím slovom vyhánal Ježiš choroby a démonov. Svojím slovom utíšil more a kriesil mŕtvych. Preto ľud dosvedčoval, že v jeho slove je moc. Hovoril Božie slovo, ako kedysi hovorieval ústami starozmluvných prorokov a učiteľov. Keďže celé Písmo je zjavením Krista, Spasiteľ chcel usmerniť vieru svojich nasledovníkov na Písmo. Keď už nebude viditeľne s nimi, Písmo im má byť zdrojom sily. Aj oni mali žiť z každého slova, ktoré vychádza z Božích úst, ako z neho žil ich Pán. (Mat 4,4) Ako nám jedlo uspokojuje potreby tela, tak nám Božie slovo sytí dušu a zachováva duchovný život. Každý človek má osobne prijímať život z Božieho slova. Ak sa chceme nasýtiť, musíme jesť sami. Takisto osobne musíme prijímať aj Božie slovo. Nemá nám ho sprostredkovať niekto iný. Písmo by sme mali skúmať pozorne, s prosbou k Bohu o pomoc Ducha Svätého, aby sme jeho Slovu porozumeli.“ (DA 390; CL 251)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Tento týždeň sme študovali o Ježišovi, ktorý nasýtil päťtisícový zástup, uzdravil človeka slepého od narodenia a napokon vzkriesil Lazára z mŕtvych. V každom príbehu Ježiš poskytol silný dôkaz o svojom božstve. Napriek tomu tieto zázraky, akokoľvek boli úžasné, vyústili do rozdelenia. Niektorí odpovedali s vierou, iní s pochybnosťami. Čo sa z toho dozvedáme o skutočnosti, že ľudia sa aj napriek silným dôkazom môžu rozhodnúť odmietnuť Boha?
2. Všetky spomenuté príbehy poukazujú na Krista ako Syna Božieho. Prečo je Jeho božstvo také dôležité pre vieru v Ježiša ako Spasiteľa?
3. Pozrite si znova text 1 Kor 1,26–29. V čom je dnes situácia rovnaká alebo podobná? Čo je dnes „bláznivé“, „slabé“, „neurodzené“ a „opovrhované“? A čo naopak „múdre“ a „mocné“? Ako rozumiete tomuto textu?

PROLÓG

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Ján 1,1–5; 1Moj 1,1; Ján 1,9–13; Ján 3,16–21; Ján 9,35–41; Mat 7,21–23; Ján 17,1–5

ÚVODNÝ TEXT

„Na počiatku bolo Slovo, to Slovo bolo u Boha a to Slovo bolo Boh.“ Ján 1,1

V prvej lekcii sme sa venovali záveru Evanjelia podľa Jána, v ktorom autor vysvetľuje dôvod napísania knihy. Tento týždeň sa sústredíme na úvod evanjelia. Ján, inšpirovaný Svätým Duchom, v ňom ukazuje smer, ktorým chce viesť svojich čitateľov. V prvých slovách a vetách svojich kníh pisateľa Novej zmluvy zvyčajne odhaľujú témy, ktorým sa chcú venovať. Podobne koná aj Ján. Svoje témy predstavuje ako súčasť veľkého kozmického príbehu, ktorý zobrazuje najdôležitejšie pravdy o Ježišovi Kristovi – pravdy, ktoré siahajú ešte pred stvorenie.

Ján teda na úvod predstavuje Ježiša ako Mesiáša. Tým získavajú čitatelia výhodu, ktorú postavy v jeho knihe nemali. Čitateľ môže jasne rozpoznať veľké témy, ku ktorým sa evanjelista vracia pri rozprávaní Ježišovho príbehu. Autor ich zasadzuje do historického obdobia Ježišovho pozemského života.

OSNOVA LEKCIE

Tento týždeň sa teda zameriame na *Prológ* Evanjelia podľa Jána (1,1–18) a na najdôležitejšie témy knihy. Tieto témy budeme potom sledovať aj na iných miestach evanjelia.

- Ján 1,1–5: „To Slovo bolo Boh“ (nedeľa)
- Ján 1,14: „A Slovo sa stalo telom“ (pondelok)
- Ján 1,9–13: Ľudská reakcia na stretnutie so „Slovom“ (utorok)
- Ján 3,16–21: Ľudská viera x nevera (streda)
- Ján 17,1–5: Sláva Otca i Syna (štvrtok)

NA POČIATKU – BOŽSKÝ LOGOS

¹Na počiatku bolo Slovo, to Slovo bolo u Boha a to Slovo bolo Boh.

²Ono bolo na počiatku u Boha.

³Ním vzniklo všetko a bez neho nevzniklo nič z toho, čo jestvuje.

⁴V ňom bol život a život bol svetlom ľudí.

⁵A to svetlo v tme svieti, ale tma ho nepohltila. (Ján 1,1–5)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Čo odhaľujú úvodné slová Evanjelia podľa Jána (Ján 1,1–5) o Slove, Ježišovi Kristovi?

Evanjelium podľa Jána sa začína touto úžasnou myšlienkou: „Na počiatku bolo Slovo, to Slovo bolo u Boha a to Slovo bolo Boh.“ (Ján 1,1) Táto jediná veta obsahuje takú hlbokú myšlienku, ktorú len sotva dokážeme v plnosti pochopiť.

Po prvé, evanjelista odkazuje na príbeh o stvorení, ktorý sa začína slovami „Na počiatku“ (1Moj 1,1). Slovo existovalo už pred začiatkom vesmíru. Ján takto potvrdzuje Ježišovu večnú existenciu.

Potom pokračuje: „To slovo bolo u Boha.“ O niečo neskôr evanjelista ukazuje, že je „v lone Otca“ (Ján 1,18). Bez ohľadu na to, ako sa môžeme snažiť predstaviť si, čo to presne znamená, jedna vec je istá: Ježiš a Otec sú si dôverne blízki. A napokon hovorí: „A to Slovo bolo Boh.“ Ale ako môže byť Slovo u Boha a zároveň byť Boh? S odpoveďou nám môže pomôcť grécky originál textu. V gréčtine existuje niečo ako určitý člen, ale nie neurčitý člen. Pre nás je dôležité, že grécky určitý člen poukazuje na konkrétnosť – nejaký konkrétny predmet alebo osobu.

Vo fráze „Slovo bolo u Boha“ má výraz „Boh“ člen, teda poukazuje na konkrétneho jednotlivca, Otca. Dalo by sa to vyjadriť ako *A Slovo bolo u Otca*. Vo fráze „a to Slovo bolo Boh“ výraz Boh nemá člen, čo v tomto kontexte poukazuje na vlastnosti božstva. *Ježiš je Boh*. Nie je to isté ako Otec, ale stále je božským Synom Božím, druhou Božskou osobou.

Takéto chápanie potvrdzuje apoštol v ďalších veršoch. Text Ján 1,3.4 hovorí, že Ježiš je Stvoriteľom všetkého, čo bolo stvorené. Všetko, čo kedysi neexistovalo, ale potom vzniklo, začalo existovať iba prostredníctvom Ježiša, Boha Stvoriteľa.

„Ježiš Kristus bol od večnosti jedno s Otcom. Bol *Božím obrazom*, obrazom Božej veľkosti a velebnosti, *odbleskom slávy Boha*.“ (DA 19; CL 9)

APLIKÁCIA ■ Prečo je úplné božstvo Krista takou dôležitou súčasťou kresťanskej teológie? O čo by sme prišli, keby bol Ježiš (akýmkoľvek spôsobom) iba stvorenou bytosťou? Podelte sa o svoju odpoveď v triede sobotnej školy. Buďte pripravení diskutovať o tom, prečo je Kristovo večné božstvo také dôležité pre našu vieru.

SLOVO SA STALO TELOM

¹Na počiatku bolo Slovo, to Slovo bolo u Boha a to Slovo bolo Boh.

²Ono bolo na počiatku u Boha.

³Ním vzniklo všetko a bez neho nevzniklo nič z toho, čo jestvuje.

¹⁴To Slovo sa stalo telom a prebývalo medzi nami a my sme videli jeho slávu, slávu, akú má od Otca jednorodný Syn, plný milosti a pravdy. (Ján 1,1–3.14)

Čo hovoria úvodné verše (Ján 1,1–3.14) o Ježišom diele? V čom je táto pravda taká dôležitá?

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

Ján nezačína svoje evanjelium menom „Ježiš“ alebo Jeho úlohou Mesiáša, ale výrazom *logos*. Približne v čase vzniku evanjelia rôzne filozofie používali termín *logos* na označenie rozumového princípu celého vesmíru alebo na označenie myšlienky logiky alebo samotného rozumu.

V tejto súvislosti uvedme, že učenie vplyvného antického filozofa Platóna rozdelilo realitu na dve sféry. Jednou je nebeská a nemenná ríša, kde existuje absolútna dokonalosť. Tou druhou je tunajšia ríša – kaziaca sa, meniac sa, veľmi nedokonalá reprezentácia dokonalej ríše „hore“, nech už to znamenalo čokoľvek. (Platón na túto otázku nikdy neodpovedal.) Niektoré filozofie identifikovali *logos* ako nejakého abstraktného prostredníka medzi večnými formami a porušiteľnými, pozemskými formami.

Ján používa tento výraz úplne iným spôsobom. Tvrdí, že pravda, *logos*, nie je nejaký éterický a abstraktný pojem vznášajúci sa medzi nebom a zemou. Naopak, *logos* je osoba: Ježiš Kristus, ktorý sa stal telom a prebýval medzi nami (Ján 1,14).

Pre Jána je *logos* Božie Slovo. Ešte dôležitejšie je, že Boh komunikoval, to znamená, že sa zjavil ľudstvu tým najradikálnejším spôsobom: Boh sa stal jedným z nás.

V Jánovom evanjeliu *logos* predstavuje večného Boha, ktorý vstupuje do času a priestoru, hovorí, koná a spája sa s ľuďmi na osobnej úrovni. Večný Boh sa stal ľudskou bytosťou, jedným z nás.

V Ján 1,14 apoštol naznačuje, že *logos*, Slovo „sa stalo telom a prebývalo medzi nami“. Grécke slovo prekladané ako „prebývať“ vychádza zo základu „postaviť si stan“, „stanovať“. Ján odkazuje na 2Moj 25,8, kde Boh povedal Izraelitom, aby urobili svätyňu, „svätostánok“, aby mohol *prebývať* uprostred nich. Tak isto Ježiš, božský Syn Boží, vo vteleení vstúpil do ľudského tela a zahalil svoju slávu, aby sa s Ním ľudia mohli stretnúť.

- Uvažuj nad dôsledkami Jánových slov. Sám Boh, Stvoriteľ, sa stal ľudskou bytosťou, jedným z nás, a žil tu medzi nami. (A to sme sa ešte nedostali k tomu, že za nás zomrel!) Čo nám to hovorí o realite Božej lásky k ľudstvu? V čom je táto úžasná pravda pre nás zdrojom útechy a nádeje?

APLIKÁCIA

POČUŤ ALEBO NEPOČUŤ SLOVO

⁹Bolo tu pravé svetlo, čo osvecuje každého človeka, to prichádzalo do sveta. ¹⁰Bol vo svete a svet ním vznikol, ale svet ho nespoznal. ¹¹Do svojho vlastného prišiel, ale jeho vlastní ho neprijali. ¹²Tým však, čo ho prijali a veria v jeho meno, dal moc stať sa Božími deťmi; ¹³tí, čo sa nenarodili ani z krvi, ani z telesnej žiadosti, ani z vôle muža, ale z Boha. (Ján 1,9–13)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ako Ján zobrazuje reakciu ľudí na príchod Ježiša (Ján 1,9–13)?

Prolog Evanjelia podľa Jána (Ján 1,1–18) opisuje nielen to, kto je Ježiš Kristus, Slovo (*logos*), ale aj to, aký postoj k Nemu zaujali ľudia. Vo verši 1,9 je nazvaný pravým Svetlom, ktoré osvecuje každého človeka na svete. Toto svetlo osvetľuje svet a dáva mu zmysel. C. S. Lewis napísal: „Verím v kresťanstvo rovnako ako verím, že Slnko vyšlo – nielen preto, že ho vidím, ale preto, že vďaka nemu vidím všetko ostatné.“ („Is Theology Poetry?“ Samizdat University Press, 2014, s. 15, pôvodne vydané v roku 1944)

Všimnime si aj dôsledky toho, čo hovorí verš Ján 1,9. Svetlo prichádza ku každému, ale nie každý ho prijíma. Ako uvidíme v zajtrajšej časti, dôležitou témou Jánovho evanjelia je, či ľudia prijímajú alebo odmietajú Ježiša. Táto téma sa začína už v *prológu*. Smutným konštatovaním je, že Mesiáš prišiel k svojmu ľudu (ľudu Izraela), ale mnohí Ho neprijali ako Mesiáša.

Aj apoštol Pavol sa zaoberá touto tragickou témou v Rimanom 9–11, kde píše, že mnohí Židia odmietli Ježiša. Ale Pavol nekončí negatívne. Ukazuje, že mnohí Židia spolu s pohanmi napokon prijímú Ježiša ako svojho Mesiáša. V skutočnosti varuje pohanov, aby sa nad Židov nevyvyšovali. „Ved' ak si bol ty odťatý z planej olivy od prirodzenosti a bol si proti prirodzenosti zaštepený do dobrej olivy, o čo skôr budú do vlastnej olivy zaštepení tí, čo k nej patria podľa prirodzenosti.“ (Rim 11,24)

V podobnom duchu Ján hovorí, že všetci, ktorí prijímú Ježiša ako svojho Spasiteľa, stanú sa Božími deťmi. Toto sa deje vierou v Jeho meno. (Pozri Ján 1,12.13.) Tu sa nachádza prepojenie medzi *prológom* a záverom evanjelia. V Ján 20,31 apoštol uvádza, prečo napísal svoju knihu: „Aby ste verili, že Ježiš je Mesiáš, Boží Syn, a aby ste vierou mali život v jeho mene.“ Úvod a záver teda tvoria akúsi jednotu, súvisiace pojmy, ktoré ohraničujú všetko, o čom sa v knihe hovorí. Toto prepojenie poukazuje na hlavný cieľ Evanjelia podľa Jána: *Ľudia môžu byť spasení vierou v Ježiša Krista ako svojho Spasiteľa.*

APLIKÁCIA ■ Ako sa zmenil tvoj život, keď si sa stal(a) synom alebo dcérou Boha?

OPAKUJÚCE SA TÉMY – VIERA A NEVIERA

¹⁶Ved' Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nik, kto verí v neho, nezahynul, ale mal večný život. ¹⁷Lebo Boh neposlal Syna na svet, aby svet odsúdil, ale aby ho spasil. ¹⁸Kto verí v neho, nie je odsúdený. Kto neverí, už je odsúdený, pretože neuveril v meno jednorodeného Božieho Syna. ¹⁹Súd je v tom, že svetlo prišlo na svet, ale ľudia milovali väčšmi tmu než svetlo, lebo ich skutky boli zlé. ²⁰Ved' každý, kto robí zle, nenávidí svetlo a nejde na svetlo, aby jeho skutky nevyšli najavo. ²¹Kto však koná pravdu, ide na svetlo, aby sa ukázalo, že jeho skutky sú vykonané v Bohu.“ (Ján 3,16–21)

Ako uvedené texty opakujú tému viery a neviery z prológu?

Ján 3,16–21

Ján 9,35–41

Ján 12,36–46

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

Zdá sa, že v Jánovom evanjeliu sú ľudia rozdelení na dve veľké skupiny: na tých, ktorí veria v Ježiša a prijímajú Ho ako Mesiáša, a na tých, ktorí sa napriek príležitosti uveriť rozhodnú neveriť.

Jedenásť učeníkov patrí do prvej skupiny, rovnako ako mnoho ďalších: Nikodém (ktorý prichádza k viere postupne), žena pri studni alebo človek slepý od narodenia. V druhej skupine sú farizeji a veľkňazi, ľudia pri zázraku nasýtenia piatich tisícov a dokonca aj jeden z učeníkov, Judáš.

Je zaujímavé, že podstatné meno viera (grécky *pistis*) sa v Evanjeliu podľa Jána nevyskytuje ani raz. Avšak sloveso veriť (*pisteuó*) sa objavuje 98-krát, v porovnaní s celkovým počtom 241-krát v celej Novej zmluve! Otázka viery je u Jána skutočne dôležitou témou. Použitie slovesa (veriť) namiesto podstatného mena (viera) môže poukazovať na aktívny, dynamický zmysel toho byť kresťanom. Veriť v Ježiša je niečo, čo robíme, a to sa prejavuje v spôsobe nášho života, nielen v prijatej vierouke. Ako vieme, aj diabol verí v Ježiša (pozri Jak 2,19).

U Jána je hlavným rozdielom medzi ľuďmi z oboch vyššie uvedených skupín spôsob ich postoja k Ježišovi. Veriaci alebo tí, ktorí uveria, sú voči Nemu otvorení, aj keď ich napomína alebo karhá. Neutekajú od Ježiša, naopak, prichádzajú k Nemu. On je Svetlo, ktoré na nich svieti. A prostredníctvom viery a dôvery sa stávajú Božími deťmi.

Naopak, neveriaci zvyčajne prichádzajú k Ježišovi, aby s Ním bojovali. Predstavujú ich tí, ktorí milujú skôr tmu ako svetlo. Nie sú ochotní prijímať Jeho výroky a všetko Jeho konanie vnímajú ako porušovanie starých tradícií. Ježiš nespĺňa ich očakávania. Súdia, posudzujú a odsudzujú Ho namiesto toho, aby nechali Jeho Svetlo merať a súdiť ich. Tento postoj sa opakovane objavoval u náboženských vodcov, ktorí mali byť ako duchovní vodcovia vlastne prví, čo Ježiša prijímú.

- Akým spôsobom prežíváš svoju vieru v Ježiša? V čom je to iné ako len rozumovo prijať, že On je Mesiáš? Prečo je dôležité uvedomovať si tento rozdiel? (Pozri Mat 7,21–23.)

APLIKÁCIA

OPAKUJÚCE SA TÉMY – SLÁVA

¹Keď to Ježiš povedal, zdvihol oči k nebu a hovoril: „Otcé, prišla hodina; osláv svojho Syna, aby Syn oslávil teba. ²A ako si mu dal moc nad každým telom, tak nech on dá večný život všetkým, ktorých si mu dal. ³A večný život je v tom, aby poznali teba, jediného, pravého Boha i toho, ktorého si poslal, Ježiša Krista. ⁴Ja som ťa oslávil na zemi tým, že som dokonal dielo, ktoré si mi dal vykonať. ⁵A teraz ty, Otcé, osláv ma u seba slávou, ktorú som mal pri tebe, skôr ako povstal svet! (Ján 17,1–5)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Uvažuj o úvodnom texte (Ján 17,1–5). Čo mal Ježiš na mysli, keď povedal „Otcé, prišla hodina; osláv svojho Syna, aby Syn oslávil teba“?

Včera sme sa zamerali na pozemskú, ľudskú líniu príbehu Evanjelia podľa Jána, ktorej stredom je zápas človeka o pochopenie, kto je Ježiš a aký máme mať k Nemu vzťah. Dnes sa zameriame na božskú, kozmickú líniu príbehu, o ktorej sa hovorí u Jána.

Prológ sa začína práve vesmírnou dejovou líniou. Ježiš je predstavovaný ako božský Syn Boží, Stvoriteľ vesmíru. Opäť platí, že všetko, čo kedysi neexistovalo, ale vzniklo, začalo existovať iba prostredníctvom Ježiša. „Ním vzniklo všetko a bez neho nevzniklo nič z toho, čo jestvuje.“ (Ján 1,3) Táto správa pokračuje zdôraznením slávy Toho, ktorý sa vďaka vteleniu stal ľudskou bytosťou (Ján 1,14). Ján používa výrazy sláva (*doxa*: jas, lesk, sláva, česť) a oslavovať (*doxazó*: chváliť, ctiť, vychalovať, oslavovať), aby opísal prijatie slávy od ľudí a prijatie slávy od Boha.

U Jána je myšlienka oslavy Ježiša spojená s konceptom „Jeho hodiny“, ktorá vyjadruje čas a udalosť Jeho smrti (porovnaj s Ján 2,4; 7,30; 8,20; 12,23–27; 13,1; 16,32 a 17,1). Kríž sa stáva „Jeho hodinou“, ktorá je súčasťou Ježišovho oslávenia.

Táto myšlienka je pomerne paradoxná, pretože ukrižovanie bolo v starovekom rímskom svete najhanebnejším a najponižujúcejším spôsobom popravy. Tento neveriteľný kontrast – Boh na kríži – ilustruje prelínanie ľudského príbehu s príbehom Boha.

Z ľudského pohľadu Ježiš zomrel v agónii ako opovrhovaný zločinec, ktorý vo svojej slabosti kričal: „Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?“ Na túto ľudskú, temnú stranu kríža sa sústreďujú predovšetkým Matúš a Marek (Mat 27,46; Mar 15,34).

Slávnú a oslávenú stranu kríža predstavujú najmä Lukáš a Ján (Luk 23,32–47; Ján 19,25–30). Je to miesto spásy a milosrdenstva, kde sa Boží Syn vydáva svojmu Otcovi.

Je v tom kus irónie: Najväčšia sláva Boha sa prejavuje v Jeho najväčšej hanbe a v najväčšom ponížení – v tom, že práve On nesie hriechy celého sveta.

APLIKÁCIA ■ Ako rozumieš skutočnosti, že na to, aby nás Ježiš zachránil od hriechu, bola potrebná taká drastická vec, ako bol sám Boh na kríži? Čo nám to vypovedá o obludnosti hriechu?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Cesta lásky* si prečítajte kapitolu „Najväčší dar ľudstvu“ (DA 19–26; CL 9–14).

„Pán Ježiš Kristus, Božský Syn, existoval od večnosti ako jedinečná osoba a predsa jedno s Otcom. Bol neprekonateľnou a nepominuteľnou slávou neba. Bol veliteľom nebeského zboru a prijal chválu a česť anjelov ako svoje právo. Nebola to Božia lúpež. Vyhlasuje: „²²Hospodin ma vytvoril na začiatku svojho diela, pred svojimi dávnymi skutkami. ²³Od večnosti som ustanovená, od začiatku, prv ako povstala zem. ²⁴Ešte neboli priepastné hlbiny, zrodila som sa, keď ešte neboli pramene bohaté na vodu. ²⁵Predtým, ako boli umiestnené vrchy, prv ako kopce som sa zrodila, ²⁶kým neutvoril zem, priestranstvá a prvotný prach sveta. ²⁷Keď upevňoval nebesia, bola som tam, keď vymedzoval obzor nad hlbunami.“ (Prísl 8,22–27) Svetlo a sláva sú obsiahnuté v pravde, že Kristus bol jedno s Otcom predtým, ako boli položené základy zeme. Je to svetlo, ktoré osvetľuje temné miesta a tie sa stávajú Božou pôvodnou slávou. Táto pravda, sama osebe nekonečná a tajomná, vysvetľuje iné tajomstvá a inak nevysvetliteľné pravdy, keď sa považujú za posvätné vo svetle nedostupnosti a nepochopiteľnosti.“ (5BC 1126)

„Ježiš povedal: Ja, keď budem povýšený zo zeme, *pritiahnem všetkých k sebe*. (Ján 12,32) Kristus sa musí hriešnikovi zjaviť ako Spasiteľ zomierajúci za hriechy sveta, lebo len pri pohľade na Božieho Baránka na golgotskom kríži sa nám začína v mysli vyjavovať tajomstvo vykúpenia a Božia dobrota nás vedie ku pokániu. Kristus svojou smrťou za hriešnikov prejavil nepochopiteľnú lásku a pohľad hriešnika na túto lásku mu obmäkčuje srdce, dojíma myseľ a v duši prebúdza pokoru. ... Každá ich [ľudská] snaha o nápravu podnietená úprimnou túžbou po správnom konaní je však prejavom Kristovej príťažlivej moci v nich. V ich dušiach pôsobí im neznámy vplyv, prebúdza sa svedomie a mení sa aj vonkajší život. Keď Kristus usmerní ich pohľady na svoj kríž, aby videli Toho, ktorého prebodli ich hriechy, svedomie si začína uvedomovať Božie prikázania. Zjavne poznávajú svoju bezbožnosť, hlboko v dušiach zakorenení hriech.“ (SC 26.27; CK 19)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Čo viedlo Jána k tomu, aby začal hovoriť o Ježišovi najprv ako o Stvoriteľovi? Čo sa z toho dozvedáme o dôležitosti stvorenia v celej teológii? Prečo je potrebné, aby sme správne chápali príbeh stvorenia, ako je zjavený v Písme?
2. Porozmýšľajte o otázke položenej na konci nášho nedelného štúdia. Čo sa stane s krížom, ak namiesto toho, aby na ňom zomrel večný Boh, umiestnime na neho stvorenú bytosť? O čo by sme prišli, ak by Ježiš bol kýmkoľvek iným, len nie večný Boh?

Týždeň od 20. do 26. októbra

SVEDKOVIA KRISTA AKO MESIÁŠA

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Ján 1,19–23; Iz 40,1–5; Ján 1,29–37; Rim 5,6; Ján 1,35–39; Ján 1,43–51; Ján 3,1–21

ÚVODNÝ TEXT

Ježiš mu odpovedal: „Amen, amen, hovorím ti: Ak sa niekto nenarodí znova, nemôže uzrieť Božie kráľovstvo.“ (Ján 3,3)

Niet pochýb o tom, že Ježiš poskytol ľuďom silné biblické dôkazy na podporu tvrdení, ktoré o sebe vyslovil, vrátane výroku: „Amen, amen, hovorím vám: Kto verí, má večný život.“ (Ján 6,47)

Nešlo však len o Jeho výroky. Ježišove činy boli dôležitou súčasťou potvrdenia toho, kým je: premena vody na víno; nasýtenie tisícových zástupov niekoľkými bochníkmi chleba; uzdravenie úradníkovho syna; uzdravenie muža pri rybníku Betesda; vrátenie zraku slepému od narodenia; vzkriesenie Lazára z mŕtvych. Svedectvo o Ježišovi prinášajú u Jána rôzni ľudia: Židia aj pohania, bohatí aj chudobní, muži aj ženy, vládcovia aj obyčajní ľudia, vzdelaní i nevzdelaní.

Ján poukazuje dokonca aj na svedectvo samotného Otca a na dôkazy z Písma. To všetko – udalosti, ľudia, Otec a Písmo – prináša svedectvo o Ježišovej totožnosti.

OSNOVA LEKCIE

Tento týždeň sa začína mocným svedectvom Jána Krstiteľa o Ježišovi a o tom, kým je. Na scénu prichádzajú aj ďalší svedkovia: Ondrej a Šimon Peter, Filip a Natanael, a napokon nečakaný svedok, farizej Nikodém. A ďalší svedok zostáva v tieni (ten ďalší učeník s Ondrejom v Ján 1,35.40), ktorým je samotný apoštol Ján.

- Ján 1,19–34: Svedectvo Jána Krstiteľa (nedeľa, pondelok)
- Ján 1,35–39: Svedectvo Ondreja a Šimona Petra (utorok)
- Ján 1,43–46: Svedectvo Filipa a Natanaela (streda)
- Ján 3,1–21: Svedectvo Nikodéma (štvrtok)

SVEDECTVO JÁNA KRSTITEĽA

¹⁹Toto je Jánovo svedectvo: Keď Židia z Jeruzalema poslali k nemu kňazov a levitov, aby sa ho opýtali: „Kto si ty?“, ²⁰on vyznal a nezaprel. Vyznal: „Ja nie som Mesiáš.“ ²¹Pýtali sa ho: „Čo teda? Si Eliáš?“ Povedal: „Nie som.“ – „Si azda ten prorok?“ Odpovedal: „Nie.“ ²²Povedali mu teda: „Tak kto si? Aby sme dali odpoveď tým, čo nás poslali. Čo hovoríš sám o sebe?“ ²³Povedal: „Ja som hlas volajúceho na púšti: Vyrovnajte Pánovu cestu, ako povedal prorok Izaiáš.“ (Ján 1,19–23)

Ako ukazuje lekcia z minulého týždňa, Evanjelium podľa Jána sa začína Ježišom Kristom, Slovom, v Jeho večnej existencii pred Stvorením. Ale v tom istom prológu Ján Krstiteľ vystupuje ako Ježišov svedok. Niektorí Židia v Ježišovej dobe očakávali príchod dokonca dvoch mesiášov – jedného kňazského a druhého kráľovského. Evanjelistu jasne ukazuje, že Ján Krstiteľ si nenárokoval, že by bol jedným z týchto mesiášov. Naopak, Ján Krstiteľ vydával svedectvo o jedinom pravom Mesiášovi.

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ako Ján Krstiteľ vysvetlil svoju službu a poslanie (Ján 1,19–23)?

Náboženský vodcovia poslali kňazov a levitov, aby sa Jána opýtali, kto je. Vzhľadom na vysoké mesiášske očakávania v Judei bolo dôležité, aby Ján Krstiteľ objasnil svoj vzťah k týmto očakávaniam. Nebol Svetlom, ale bol poslaný od Boha, aby vydal svedectvo o Svetle a pripravil ľudí na príchod Mesiáša (Ján 1,6–8). Preto im odpovedal tak jasne, ako sa len dalo: „Ja nie som Mesiáš.“ (Ján 1,20)

Okrem toho, Ján síce krstil vodou, ale Kristus bude krstiť Duchom (Ján 1,26.33). Ján nebol hoden rozviazať remienok na Ježišovej obuvi (Ján 1,27). Kristus mal vo všetko prednosť, pretože bol pred Jánom (Ján 1,30). Ježiš bol Boží Syn a Ján na Neho iba poukazoval a vydával o ňom svedectvo (Ján 1,34).

Akým spôsobom Ján vykladá text Iz 40,1–5 (porovnaj s Ján 1,23)?

V časoch hrboľatých a z kamenia postavených ciest niekedy pred kráľovským sprievodom putovali služobníci, ktorých úlohou bolo opravovať rôzne výmole a dokonca aj ostré zákruty, aby bolo kráľovo cestovanie čo najpohodlnejšie. Aby sa naplnilo proroctvo, prišiel Ján, ktorý pripravoval srdcia ľudí na príchod skutočného Mesiáša.

- Akým spôsobom by sme ako adventisti siedmeho dňa mali vykonávať službu, ktorú konal Ján Krstiteľ? V čom je naša služba podobná službe Jána Krstiteľa?

APLIKÁCIA

BARÁNOK BOŽÍ

²⁹Keď na druhý deň videl, ako Ježiš prichádza k nemu, povedal: „Hľa, Baránok Boží, ktorý sníma hriech sveta.“ ³⁰To je ten, o ktorom som povedal: „Po mne prichádza muž, ktorý je predo mnou, pretože bol prv ako ja.“ ³¹Ja som ho nepoznal, ale preto som prišiel a krstím vodou, aby sa stal známym Izraelu.“ ³²A Ján svedčil: „Videl som Ducha, ktorý ako holubica zostupoval z neba a spočíval na ňom.“ ³³Ja som ho nepoznal, ale ten, čo ma poslal krstíť vodou, mi povedal: „Na koho uvidíš zostupovať Ducha a spočívať na ňom, to je ten, čo krstí Duchom Svätým.“ ³⁴A ja som videl a vydávam svedectvo, že toto je Boží Syn.“ (Ján 1,29–34)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Hebrejský národ túžil po Mesiášovi, ktorý by ich vyslobodil spod rímskej nadvlády. Cieľom Evanjelia podľa Jána bolo zmeniť ich chápanie Mesiáša, aby mohli v Ježišovi rozpoznať naplnenie prorociev o prichádzajúcom Kráľovi. Mesiáš nemal byť pozemským vládcom. Prišiel, aby naplnil všetky starozmluvné zaslúbenia o Ňom. Týkali sa Jeho sebaobetovania v prospech sveta a obnovenia vzťahu medzi Bohom a Jeho ľudom.

Prečítaj si text Ján 1,29–37. Čo hovorí Ján Krstiteľ o Ježišovi? Aký obraz používa na Jeho zobrazenie a prečo je taký dôležitý pre pochopenie toho, kto Ježiš bol a aké by bolo Jeho poslanie?

Výrok Jána Krstiteľa o Ježišovi ako o Baránkovi Božom podporuje cieľ Jánovho evanjelia, ktorým je priniesť nové pochopenie diela a povahy Mesiáša. Ježiš sa mal stať naplnením zaslúbení obetného systému. Ten odkazoval na zaslúbenie o Vykupiteľovi, ktoré prvýkrát zaznelo v 1Moj 3,15.

„Keď Ján pri Ježišovom krste poukázal na neho ako na Božieho Baránka, Mesiášovo dielo sa objavilo v novom svetle. Prorok si spomenul na Izaiášove slová, podľa ktorých Kristus bol *ako baránok vedený na zabitie*. (Iz 53,7)“ (DA 136; CL 84)

Ako nám tieto verše pomáhajú pochopiť úlohu Ježiša ako „Baránka Božieho“?

Mar 10,45

Rim 5,6

1Pet 2,24

Hoci Ján Krstiteľ potreboval hlbšie pochopiť povahu Ježišovej služby, od začiatku si bol istý, že Ježiš je zaslúbený Mesiáš, ktorý prišiel, aby sa naplnilo proroctvo.

APLIKÁCIA

- Uvažuj o titule, ktorým Ján Krstiteľ označil Ježiša ako „Božieho Baránka“. Čo ti tento obraz evokuje? Ako to súvisí so starozmluvným obetným systémom? Ako toto prepojenie ukazuje na veľkú cenu nášho spasenia?

DVAJA JÁNOVI UČENÍCI

³⁵Na druhý deň Ján zasa stál s dvomi zo svojich učeníkov, ³⁶a keď zbadal Ježiša, ktorý šiel okolo, povedal: „Hľa, Baránok Boží!“ ³⁷Tí dvaja učenici počuli, čo hovorí, a šli za Ježišom. ³⁸Ježiš sa obrátil a keď videl, že idú za ním, opýtal sa ich: „Čo hľadáte?“ Oni mu povedali: „Rabbi,“ čo v preklade znamená Učiteľ, „kde bývaš?“ ³⁹Povedal im: „Podďte a uvidíte!“ Šli teda, videli, kde býva, a zostali v ten deň u neho. **Bolo to okolo desiatej hodiny.** (Ján 1,35–39)

Keď Ježiš prechádzal okolo, stáli pri ňom dvaja učenici Jána Krstiteľa. Ján vyhlásil: „Hľa, Baránok Boží!“ (Ján 1,36) Títo dvaja učenici počúvali Jánovo posolstvo o Kristovi, ktorý naplní starozmluvné proroctvá o príchode Mesiáša. Učenici odišli od Jána, aby nasledovali Ježiša, uznali, že Ježiš je väčší ako Ján Krstiteľ a že je naplnením Jánovho posolstva.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Čo urobili podľa úvodného textu (Ján 1,35–39) spomenutí dvaja učenici, keď počuli Jánovo svedectvo o Ježišovi?

Títo dvaja učenici túžili byť s Ježišom a strávili s ním deň. Ktovie, čo výnimočne sa vtedy naučili a čo všetko s Ním zažili!

Muselo to byť naozaj úžasné, pretože onedlho zatúžili podeliť sa o svoju skúsenosť s ostatnými. Ondrej, jeden z dvoch učeníkov, vyhľadal svojho brata Šimona a povedal: „*Našli sme Mesiáša*, čo v preklade znamená Pomazaný.“ (Ján 1,41) Keď Ondrej priviedol svojho brata k Ježišovi, Ježiš hneď ukázal, že ho pozná, a povedal mu: „Ty si Šimon, Jánov syn. Budeš sa volať Kéfas.“ (Ján 1,42) Ježiš vedel o Petrovi a rozumel mu. Skutočnosť, že Ježiš pozná človeka a jeho myšlienky, je dôležitým motívom Evanjelia podľa Jána. (Pozri napríklad Ján 2,24.25.)

„Keby mali Ján a Ondrej takú malú vieru ako kňazi a poprední muži Izraela, nestali by sa Ježišovými žiakmi. Prišli by ako kritici, aby súdili jeho slová. Takto si mnohí zatvárajú dvere k najväčším príležitostiam. Títo prví učenici sa rozhodli inak. Prijali výzvu Ducha Svätého zo zvesti Jána Krstiteľa. Teraz rozpoznali hlas nebeského Učiteľa. V Ježišových slovách poznali moc, pravdu a krásu. Učenie starozmluvných spisov osvietili lúče nebeského svetla. Pravda získala nový jas.“ (DA 139; CL 86)

Ján vo svojom evanjeliu objasňuje pôvod Ježiša s cieľom, aby sa dobrá správa o ňom mohla rozšíriť do celého sveta.

■ **Akým spôsobom zmenil Kristus tvoj život? Ako pri tom spolupôsobila tvoja viera? Aké ďalšie zmeny by si ešte chcel vidieť?**

APLIKÁCIA

FILIP A NATANAEL

⁴⁷Ked' Ježiš videl prichádzať Natanaela, povedal o ňom: „Hľa, pravý Izraelita, v ktorom nieto lestí!“ ⁴⁸Natanael sa ho opýtal: „Odkiaľ ma poznáš?“ Ježiš mu odpovedal: „Skôr ako ťa Filip zavola, videl som ťa, keď si bol pod figovníkom.“ ⁴⁹Natanael mu povedal: „Rabbi, ty si Boží Syn, ty si kráľ Izraela!“ ⁵⁰Ježiš mu povedal: „Veríš len preto, lebo som ti povedal, že som ťa videl pod figovníkom? Uvidíš väčšie veci ako tieto.“ ⁵¹Potom mu povedal: „Amen, amen, hovorím vám, uvidíte otvorené nebo a Božích anjelov vystupovať a zostupovať na Syna človeka.“ (Ján 1,47–51)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Prečítaj si text Ján 1,43–46. Čo sa na základe Filipovho posolstva dozvedáme o jeho viere v Ježiša?

Rovnako ako Ondrej a Peter, aj Filip bol z Betsaidy. Ten našiel svojho priateľa Natanaela a povedal mu o Ježišovi. Ján Krstiteľ nazval Ježiša „Baránkom Božím“. Ondrej povedal Petrovi, že našiel „Mesiáša“. Ale Filip nazýva Ježiša tým, o ktorom písali Mojžiš a proroci, a pridáva meno „Ježiš Nazaretský“. Jeho zmienka o Nazarete vyvolá u Natanaela ostrú reakciu.

Zdá sa, že Natanael mal voči mestečku Nazaret značné predsudky. Kráľ by určite nepochádzal z takého odľahlého a nevýznamného mesta. Predsudky ľahko zaslepia naše oči tak, že nevidíme skutočnú hodnotu človeka. Zdá sa, že Filip Natanaela poznal naozaj dobre. Chápal, že najlepšie pomôže Natanaelovi vyrovnáť sa s predsudkami nie na základe nejakej vznešenej filozofickej alebo teologickej argumentácie, ale skôr pozvaním, aby osobne zakúsil pravdu. Preto mu povedal: „Pod' a uvidíš.“ (Ján 1,46). A presne to Natanael urobil. Išiel a videl.

Ako Ježiš presvedčil Natanaela o tom, kým je? Aká bola Natanaelova odpoveď (Ján 1,47–51)?

To, čo sa odohralo medzi veršami 46 a 47 je kľúčovým detailom toho, ako Natanael zareagoval na Filipovo pozvanie. *Vstal a išiel sa presvedčiť na vlastné oči.* Jeho priateľstvo s Filipom bolo silnejšie ako predsudky. Tento postoj priiniesol do jeho života zmenu.

Ježiš sa o Natanaelovi vyjadruje veľmi pozitívne. Nazýva ho pravým Izraelitom, v ktorom nie je žiadna lešť (Ján 1,47). Tento výrok je v protiklade s tým, čo povedal o Ježišovi Natanael (Ján 1,46). Ten teraz reaguje veľmi prekvapene, pretože s Ježišom sa dovtedy nestretol.

Ježiš hovorí o tom, že ho videl pod figovníkom, a táto zmienka Natanaela presvedčila. Ježiš vďaka nadprirodzenému vnímaniu videl Natanaela modliť sa a hľadať pravdu. (pozri DA 140.141; CL 86.87). Natanael potom urobí vznešené vyznanie a nazve Ježiša „Rabbi, Boží Syn a kráľ Izraela“. Všimnime si, ako zdanie bezvýznamné zjavenie vedie k mocnému vyznaniu viery.

APLIKÁCIA ■ Prečo je dôležité dávať si pozor na predsudky voči iným? Ako správne rozlíšiť medzi predsudkami a opatrnosťou?

NIKODÉMOVO SVEDECTVO

¹Medzi farizejmi bol jeden človek, volal sa Nikodém, bol to popredný muž medzi Židmi. ²On prišiel v noci k Ježišovi a povedal mu: „Rabbi, vieme, že si učiteľ, ktorý prišiel od Boha, lebo nikto nemôže robiť také znamenia, aké robíš ty, ak nie je s ním Boh.“ ... ⁸Vietor veje, kam chce; počuješ jeho hlas, ale nevieš, odkiaľ prichádza a kam ide. Tak je to s každým, kto sa narodil z Ducha.“ ⁹Na to mu Nikodém odpovedal: „Ako sa to môže stať?“ ¹⁰Ježiš mu odpovedal: „Ty si učiteľ v Izraeli a toto nevieš?“ ¹¹Amen, amen, hovorím ti: O tom, čo vieme, hovoríme, a čo sme videli, o tom vydávame svedectvo, ale vy neprijímate naše svedectvo. (Ján 1,1.2.8–11)

Prečítaj si text Ján 3,1–21. Ako Nikodémovo svedectvo podporuje tému Evanjelia podľa Jána?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Nikodém bol v Izraeli uznávaným učiteľom a bohatým členom veľrady. Jeho svedectvo zohráva v Evanjeliu podľa Jána dôležitú úlohu. Je na to niekoľko dôvodov. Nikodém pokladal Ježiša za „rabbiho“ a poukazoval na znamenia, ktoré Ježiš robil ako dôkaz svojho božského poslania. Preto ešte predtým, ako si to Nikodém naplno uvedomil, podával dôkazy na podporu Ježišovho mesiášstva.

Nikodém považoval Ježišove znamenia za dôkaz Jeho božského povolania. Nevnímal ich však sprvu tak, že poukazujú na Ježiša ako na naplnenie starozmluvných prorociev o Mesiášovi. Takže Nikodém prišiel za Ježišom s určitými pochybnosťami o tom, či je naozaj Kristom.

Čo povedal Ježiš Nikodémovi, aby ukázal, že vidí priamo do jeho vnútra (Ján 3,3–21)?

Ježiš pozná srdce každého človeka. Jeho odpoveď Nikodémovi sa môže zdať náhla, ale On ide priamo k problému. Hoci Židia verili, že pohania sa musia obrátiť, mnohí nechápali, že aj oni, členovia vyvoleného národa, potrebujú prežiť skúsenosť obrátenia. Nikto sa nenarodí spasený, bez ohľadu na svoju národnosť alebo cirkev, v ktorej bol vychovaný.

Niet pochyb o tom, že úžasné dedičstvo Židov, siahajúce až k Abrahámovi, im ponúkalo mnoho dôležitých výhod (pozri Rim 3,1.2). To však samo osebe nestačilo. Ježiš povedal Nikodémovi niečo, čo bolo nepredstaviteľné. On, učiteľ a popredný muž medzi Židmi, sa musí narodiť znova (zhora)!

Ježiš potom konfrontoval Nikodéma s jeho vlastnou duchovnou nevedomosťou: „Ty si učiteľ v Izraeli a toto nevieš?“ (Ján 3,10) Ako si to ty, vznešený učiteľ, mohol nevedieť? Pokarhanie muselo byť pre Nikodéma ohromujúce.

Áno, Nikodém mal na začiatku mnohé otázky a pochybnosti. Neskôr sa však postavil na Ježišovu stranu spolu s Jeho nasledovníkmi (pozri Ján 19,39).

■ **Čo znamená byť „znovuzrodený“ a prečo na to Ježiš kladol taký veľký dôraz?**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Cesta lásky* si prečítajte kapitolu „Nikodém“ (DA 167–177; CL 105–110). Nikodém „začal skúmať Písmo inak – nie preto, aby o ňom mohol učene hovoriť, ale aby mohol duchovne žiť. Len čo sa dal viesť Duchom Svätým, začal rozumieť Božiemu kráľovstvu. ... Vierou prijímame Božiu milosť, no viera nie je naším Spasiteľom. Sama osebe nič neznamená. Je to ruka, ktorou sa chytáme Krista a privlastňujeme si jeho zásluhy, jediný liek proti hriechu. ... Pokánie prichádza od Krista práve tak ako odpustenie. Ako sme teda zachránení? Ako *Mojžiš vyzdvihol na púšti hada*, tak bol Syn človeka vyzdvihnutý, a každý, kto bol zákerne uštipnutý hadom, môže pohliadnuť a žiť. *Hľa, Boží Baránok, ktorý sníma hriech sveta*. (Ján 1,29) Svetlo, ktoré žiari z kríža, zjavuje Božiu lásku. Jeho láska nás priťahuje k nemu. Ak tejto láske nevzdorujeme, dovedie nás pod kríž s kajúcny m vyznaním hriechov, ktoré ukrižovali Spasiteľa. Duch Boží potom prostredníctvom viery prebúda v človekovi nový život. Myšlienky a túžby sa podriaďujú Kristovej vôli. Človek dostáva nové srdce a novú myseľ podľa obrazu toho, ktorý v nás prebúda ochotu všetko podriaďiť len jemu. V novej myslí a v novom srdci je potom napísaný Boží zákon a my sme sme povedať, čo platí o Kristovi: *Rád plním tvoju vôľu, Bože môj, a tvoj zákon v hĺbke srdca nosím*. (Ž 40,9)“ (DA 175.176; CL 109.110)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Ján Krstiteľ prišiel pripraviť cestu Ježišovi. Nakolko úspešná bola (z ľudského hľadiska) jeho služba? Keď budete premýšľať o svojej odpovedi, položte si tiež dôležitú otázku: Ako definovať „úspech“ v duchovných veciach?
2. Ján Krstiteľ neskôr vyjadril určité pochybnosti (Mat 11,2.3; Luk 7,19). Čo vyvolalo jeho otázky? Čo sa z nich môžeme naučiť o tom, ako môžeme byť pevní vo viere?
3. Ako sa mohlo stať, že niekto ako Nikodém – vedúci predstaviteľ pravej cirkvi, niekto, kto mal určite veľa vedomostí –, mohol byť stále tak duchovne nevedomý v tom, na čom skutočne záleží? Aké poučenie si môžeme vziať z jeho situácie?

SVEDECTVO SAMARITÁNOV

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Ján 4,1–42; Ján 3,26–30; Jer 2,13; Zach 14,8; Ezech 36,25–27

ÚVODNÝ TEXT

A žene povedali: „Veríme už nie preto, čo si povedala; ved' sme sami počuli a vieme, že toto je naozaj Spasiteľ sveta.“ (Ján 4,42)

Kto boli Samaritáni? Severné izraelské kráľovstvo sa v roku 722 pred Kristom dostalo do područia Asýrčanov. Aby Asýrčania udržali na ovládaných územiach politickú stabilitu, rozptýlili svojich zajatcov po celej ríši. Takto sa zajatci z iných národov (hlavne z Mezopotámie) dostali do oblasti Severného kráľovstva. Títo noví obyvatelia Samárie sa postupne zmiešali s pôvodným obyvateľstvom a začali praktizovať vlastnú formu judaizmu.

Vzťahy medzi nimi a Židmi však neboli dobré. Samaritáni sa napríklad usilovali mariť obnovu chrámu pri návrate Židov z Babylona. Samaritáni si totiž medzitým postavili svoj vlastný chrám na vrchu Gerizím. Tento chrám však zničil židovský vládca Ján Hyrkán v roku 128 pred Kristom.

Táto nevráživosť pokračovala aj v prvom storočí. Židia sa Samárii vyhýbali, ako sa len dalo. Hoci vzájomne obmedzene obchodovali, akékoľvek ďalšie vzťahy boli tabu. Židia si od Samaritánov nepožičiavali, ba odmietali od nich prijať akúkoľvek láskavosť. Práve v tomto kontexte Ján rozpráva o stretnutí Ježiša so ženou pri studni a následnom stretnutí s ľuďmi zo samaritánskeho mesta Sychar.

OSNOVA LEKCIE

Pri štúdiu tejto lekcie budeme čítať príbeh zaznamenaný v 4. kapitole Evanjelia podľa Jána. Uvidíme, akým spôsobom sa Ježiš predstavil samaritánskej žene. Na základe jej svedectva v Neho uveria aj ostatní obyvatelia samaritánskeho mestečka Sychar.

- Ján 4,1–9: Okolnosti stretnutia (nedeľa)
- Ján 4,7–15: Stretnutie so ženou pri studni (pondelok)
- Ján 4,15.16; Ezech 36,25–27: Dar živej vody (utorok)
- Ján 4,16–24: Ježiš odhaľuje žene, kým je (streda)
- Ján 4,27–42: Samaritáni a ich viera v Ježiša (štvrtok)

OKOLNOSTI STRETNUTIA

⁵Dostal sa [Ježiš] tak do samaritánskeho mesta menom Sychar, blízko pozemku, ktorý dal Jákob svojmu synovi Jozefovi. ⁶Tam bola Jákobova studňa. Ježiš bol ustatý z cesty, a tak si sadol k studni. Bolo okolo šiestej hodiny. ⁷Tu prišla žena zo Samárie nabrať si vody. Ježiš jej povedal: „Daj sa mi napíť!“ ⁸Jeho učeníci totiž odišli do mesta nakúpiť potravu. ⁹Žena Samaritánka mu na to povedala: „Ako to, že ty, Žid, žiadaš odo mňa, Samaritánky, aby som sa ti dala napíť?“ Židia sa totiž so Samaritánmi nestýkajú. (Ján 4,5–9)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prečítaj si text Ján 4,1–4. Čo viedlo Ježiša k ceste cez Samáriu?

Farizeji zistili, že Ježišovi učeníci krstili viac ľudí ako učeníci Jána Krstiteľa. Táto situácia by mohla vytvoriť napätie medzi Jánovými a Ježišovými nasledovníkmi. Jánovi učeníci, celkom prirodzene, žiarlili na povesť a postavenie svojho majstra (porovnaj s Ján 3,26–30). Pôsobivá odpoveď Jána Krstiteľa bola, že on sa musí umenšovať a Ježiš musí rásť (Ján 3,30). Pravdepodobne aby sa vyhol konfrontácii, Ježiš odišiel z Judey do Galiley. Samária poskytovala najkratšiu cestu medzi týmito dvomi miestami, ale zďaleka nešlo o jedinú možnú cestu. Keď sa potrebovali z Judey do Galiley (alebo naopak) dostať zbožní Židia, zvyčajne ich čakalo dlhé putovanie naokolo, východnou cestou cez Pereu. Ježiš mal však svoje poslanie priamo v Samárii.

Ako Ježiš využil túto príležitosť na to, aby začal rozhovor so ženou pri studni? (Ján 4,5–9)

Jákobova studňa sa nachádzala neďaleko mestečka Sychar, ktoré bolo od studne vzdialené asi jeden a pol kilometra. Ježiš sedel pri studni, zatiaľ čo Jeho učeníci išli do mesta nakúpiť jedlo. Hoci bol pri studni, nemal si ako nabrať osviežujúcu vodu. Keď prišla po vodu žena, poprosil ju, aby Mu dala napíť.

V 3. kapitole bolo prekvapujúce, že Nikodém, učiteľ a člen veľrady, sa pokoril a prišiel za Ježišom. Objavil sa v noci, v tajnosti, aby sa neprezradil. Ale v 4. kapitole sa žena skrýva za bieleho dňa. Možno sa chcela vyhnúť stretnutiu s inými ženami, ktoré chodili po vodu buď ráno alebo večer, keď slnko tak nepálilo. Ved' napokon, prečo by išla takú dlhú cestu po vodu uprostred dňa, keď bolo najhorúcejšie? Bez ohľadu na dôvod, prečo šla k studni práve napoľudnie, stretnutie s Ježišom od základu zmenilo jej život.

Čo sa z príbehu dozvedáme? V kontexte predchádzajúceho príbehu stojí židovský učiteľ Nikodém v príkrom protiklade so Samaritánkou, ktorej povesť nebola najlepšia. Medzi týmito dvomi ľuďmi je veľký kontrast. A predsa sa práve pod horúcim slnkom odohráva nesmierne pozoruhodné stretnutie.

APLIKÁCIA ■ Ktoré tabu v našej kultúre bránia vydávaniu svedectva iným? Ako ich môžeme prekonávať?

ŽENA PRI STUDNI

11Žena mu povedala: „Pane, ani vedro nemáš a studňa je hlboká; odkiaľ teda vezmeš tú živú vodu? **12**Si azda väčší, ako náš otec Jákob, ktorý nám dal túto studňu a pil z nej on, jeho synovia i jeho dobytok?“ **13**Ježiš jej povedal: „Každý, kto pije z tejto vody, bude opäť smädný. **14**Kto sa však napije z vody, ktorú mu dám ja, nikdy nevysmäadne. Ale voda, ktorú mu dám, stane sa v ňom prameňom vody prúdiacej do večného života.“ **15**Žena mu povedala: „Pane, daj mi tej vody, aby som už nebola smädná a nemusela sem chodiť po vodu.“ (Ján 4,11–15)

Prečítaj si text Ján 4,7–15. Ako Ježiš využíva toto stretnutie, aby žene vydal svedectvo?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

„Aj keď nenávisť medzi Židmi a Samaritánmi bránila žene preukázať Ježišovi túto láskavosť, Ježiš sa predsa snažil nájsť kľúč k jej srdcu a spôsobom Božej lásky dobrý skutok neponúkal, ale oň požiadal. Ponuka nejakej služby mohla byť zavrhnutá. Dôvera však prebúdza dôveru.“ (DA 184; CL 114)

Podobne ako pri stretnutí s Nikodémom, aj teraz Ježiš vedel, čo je v srdci druhého človeka. V reakcii na jej prekvapenie, že On, Žid, žiada Samaritánku o láskavosť, Ježiš išiel priamo k veci. „Keby si vedela o Božom dare a kto je ten, čo ti hovorí: ‚Daj sa mi napiť!‘; ty by si požiadala jeho a on by ti dal živú vodu.“ (Ján 4,10)

Odpoveď ženy sa podobala na reakciu Nikodéma, ktorý sa v súvislosti s novým narodením Ježiša opýtal: „Ako sa to môže stať?“ (Ján 3,9) Žena sa Ježiša spýtala: „Pane, ani vedro nemáš a studňa je hlboká; odkiaľ teda vezmeš tú živú vodu?“ (Ján 4,11) V oboch prípadoch Ježiš poukázal na duchovné pravdy, ktoré Jeho poslucháčov (Nikodéma aj Samaritánku) presahovali a ktoré mali počuť a pochopiť. Ježiš im obom povedal v podstate to isté: potrebujú skúsenosť obrátenia.

Aké je starozmluvné pozadie Ježišovho výroku o živej vode?

Jer 2,13

Zach 14,8

Voda je pre život nevyhnutná. Ľudia bez nej nemôžu existovať, a preto je voda výstižným obrazom večného života. Ježiš hovorí: „Kto sa však napije z vody, ktorú mu dám ja, nikdy nevysmäadne. Ale voda, ktorú mu dám, stane sa v ňom prameňom vody prúdiacej do večného života.“ (Ján 4,14)

■ **Prečítaj si text Ján 7,37.38. Čo Ježiš zaslubuje v týchto veršoch? Ako sa Jeho zaslúbenie môže naplniť v tvojom živote?**

APLIKÁCIA

„PANE, DAJ MI TEJ VODY“

²⁵Potom vás pokropím čistou vodou a budete očistení od všetkých svojich poškvrn, i od všetkých modiel vás očistím. ²⁶Dám vám nové srdce a nového ducha do vášho vnútra; odstránim kamenné srdce z vášho tela a dám vám srdce z mäsa. ²⁷Dám svojho ducha do vášho vnútra a spôsobím, aby ste chodili podľa mojich ustanovení, zachovávali a plnili moje nariadenia. (Ezech 36,25–27)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Ako úvodný text (Ezech 36,25–27) odzrkadľuje pravdy, ktoré sa Ježiš snažil sprostredkovať Nikodémovi a žene pri studni?

V oboch prípadoch sa Ježiš snažil osloviť týchto ľudí duchovnými pravdami, hoci na to použil ilustrácie z fyzického sveta.

Ani jeden z nich pravdepodobne hneď na začiatku nepochopil, čo mal Ježiš na mysli. Ako sa môže človek znovu narodiť?, pýta sa Nikodém. Ako by sa mohol vrátiť do matkinho lona? Nikodém zjavne uvažoval na svetskej a telesnej úrovni, aj keď mu Ježiš jasne ukazoval na duchovné pravdy. Aj žena pri studni pochopila Ježišove slová o vode doslovne, hoci Ježiš jasne hovoril o duchovných princípoch.

Žena na Ježišovu ponuku živej vody napokon odpovedala: „Pane, daj mi tej vody, aby som už nebola smädná a nemusela sem chodiť po vodu.“ (Ján 4,15) Usúdila, že voda, ktorú jej Ježiš ponúka, zabráni každodennému putovaniu k studni, čím sa vyhne konfrontácii s ľuďmi, o ktorých spoločnosť nestála. Je pozoruhodné, ako rýchlo sa zmenilo smerovanie ich rozhovoru. Na začiatku prosil o vodu Ježiš, ale už po niekoľkých replikách prosí o vodu žena.

Prečítaj si verš Ján 4,16. Ako Ježiš odpovedal na ženinu prosbu?

Ježiš náhle mení tému diskusie. Vyzýva ženu, aby išla zavolať svojho manžela. Prečo ten náhly posun v téme? Ženin konanie naznačovalo snahu vyhýbať sa určitým ľuďom aj témam. Ježiš dokázal čítať v jej srdci. Teraz sa žena musí postaviť vzniknutej situácii čelom, aby našla skutočné uzdravenie. „Skôr, ako táto žena mohla prijať dar, ktorý jej chce dať, musela poznať svoj hriech i svojho Spasiteľa.“ (DA 187; CL 116)

JEŽIŠOVO ZJAVENIE

²²„Vy sa klaniate tomu, čo nepoznáte; my sa klaniamy tomu, čo poznáme, pretože spása je zo Židov. ²³Ale prichádza hodina – a už je tu –, keď praví ctiteľia budú sa klaňať Otcovi v Duchu a pravde. Ved' aj Otec hľadá takýchto ctiteľov. ²⁴Boh je Duch a tí, čo sa mu klaňajú, musia sa klaňať v Duchu a pravde.“ ²⁵Žena mu povedala: „Viem, že prichádza Mesiáš, nazývaný Kristus; keď príde on, všetko nám oznámi.“ ²⁶Ježiš jej povedal: „Ja som to – ten, čo sa rozpráva s tebou.“ (Ján 4,22-26)

Prečítaj si text Ján 4,16–24. Čo urobil Ježiš, aby žene pri studni ukázal, že pozná jej najhlbšie tajomstvá? Ako žena zareagovala?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Svetlo bolo príliš oslepujúce, aby sa doň dalo pozerat' priamo. Hoci žena uznáva Ježiša ako proroka, niektorým témam sa snaží vyhnúť. Kladie Ježišovi otázku, ktorá sa týka náboženských sporov medzi Židmi a Samaritánmi: pýta sa na správne miesto uctievania.

Ježiš v odpovedi poukázal na to, že Samaritáni uctievajú, čo nepoznajú. Ich náboženstvo bolo zlúčením judaizmu a pohanstva. Židia uctievali Boha, ktorý sa zjavuje. Pochopiť túto skutočnosť bolo pre Samaritánku veľmi dôležité.

Uctievanie pravého Boha sa neviaže na konkrétne miesto. Diskusia o mieste uctievania bola preto pre rozhovor nepodstatná. Boh je totiž Duch a tí, čo Ho uctievajú, musia tak robiť v Duchu a pravde. Žena túto jasnú pravdu pochopila a bola preto pripravená ísť vo svojom poznaní ešte ďalej.

Ako Ježiš odhalil žene svoju totožnosť? (Ján 4,25.26)

Zo všetkých štyroch evanjelií ide o jedinu pasáž, keď Ježiš niekomu jasne odhalil, že je Mesiáš, ešte pred nastávajúcim súdnym procesom. A On túto pravdu neodhalil ani veľkému zástupu, ani nejakej dôležitej osobnosti, ale Samaritánke, ktorej meno nepoznáme a ktorá si prišla v pálave dňa nabrat' vodu z Jákobovej studne. Ježiš sa zaujíma o každú osamelú dušu.

A tak Ježiš odhaľuje svoju totožnosť práve tejto žene, hoci bola z cudzej kultúry a jej morálny kredit nebol príliš vysoký. A keď jej odhalil svoju znalosť jej najtemnejších tajomstiev, dal tejto žene veľký dôvod veriť v Neho.

■ Čo sa z tohto príbehu môžeme naučiť o tom, že evanjelium potrebuje prelomiť bariéry, ktoré si my ľudia navzájom vytvárame?

APLIKÁCIA

SVEDECTVO SAMARITÁNOV

³⁹Mnohí Samaritáni z toho mesta uverili v neho pre slovo ženy, ktorá svedčila: „Povedal mi všetko, čo som urobila.“ ⁴⁰Keď teda prišli k nemu Samaritáni, prosili ho, aby ostal u nich. Ostal tam dva dni. ⁴¹A ešte omnoho viac ich uverilo pre jeho slovo. ⁴²A ženy povedali: „Veríme už nie preto, čo si povedala; veď sme sami počuli a vieme, že toto je naozaj Spasiteľ sveta.“ (Ján 4,39–42)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prečítaj si text Ján 4,27–29. Aký prekvapivý čin urobila žena?

Ježišov rozhovor so ženou prerušil príchod učeníkov. Hoci boli prekvapení, že hovorí so ženou, nepýtali sa Ho na dôvod. Namiesto toho Ho vyzvali, aby sa najedol.

Žena medzitým nechala na mieste svoj džbán na vodu a ponáhľala sa do mesta, aby sa s ostatnými podelila o to, čo práve zažila s Ježišom pri studni.

Prečítaj si text Ján 4,30–42. Čo sa stalo po stretnutí pri studni? Čo sa z príbehu dozvedáme o možnosti šírenia evanjelia?

Môže sa zdať prekvapivé, že Ježišovo rozprávanie o rozsievaní a žatve náhle prerušila správa o obrátení mnohých Samaritánov v meste. Ján však chcel, aby sme videli, ako Ježiš chápe vzniknutú situáciu. Zdieľanie plánu spasenia so Samaritánkou bolo pre Neho oveľa dôležitejšie, než sa najesť. Jeho zámerom bolo priviesť ľudí k spaseniu. Túto príležitosť využil na to, aby poučil svojich učeníkov o dôležitosti hlásať evanjelium všetkým ľuďom – dokonca aj tým, čo nie sú ako oni.

V Jánovom evanjeliu sa nachádza veľa dôležitých miest. Určite medzi ne patria aj verše 4,39–42. „Mnohí Samaritáni z toho mesta uverili v neho pre slovo ženy, ktorá svedčila: *Povedal mi všetko, čo som urobila.*“ (Ján 4,39)

Samaritáni Ježiša prosili, aby u nich zostal. Výsledkom bolo, že oveľa viac ľudí uverilo kvôli Ježišovmu slovu. Napokon žene vyznali: „Veríme už nie preto, čo si povedala; veď sme sami počuli a vieme, že toto je naozaj Spasiteľ sveta.“ (Ján 4,42)

APLIKÁCIA

- Čo sa z tohto príbehu môžeme naučiť o tom, aké mocné môže byť posolstvo jediného človeka? Ako vydávaš svedectvo o tom, čo Ježiš vykonal v tvojom živote?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Cesta lásky* si prečítajte kapitolu „Zastavenie v Samárii“ (DA 183–195; CL 114–122).

„Len čo Samaritánka poznala Spasiteľa, priviedla k nemu aj iných. Bola lepšou misionárkou než sami učeníci. Tí v Samárii nevideli žiadne pole pre misijnú prácu. Mysleli len na veľké dielo, ktoré vykonajú niekedy v budúcnosti. Prehliadali zrelú žatvu okolo seba. Žena, ktorou pohrdali, priviedla k Spasiteľovi celé mesto. Priniesla svetlo svojim spoluobčanom. Samaritánka predstavuje pôsobenie praktickej viery v Krista. Každý pravý učeník sa rodí pre Božie kráľovstvo ako misionár. Kto pije z vody života, stáva sa studnicou života. Príjemca sa stáva darcom. Kristova milosť v človekovi sa podobá prameňu na púšti, ktorý občerstvuje všetkých a v hynúcich prebúdzá túžbu napíť sa z vody života.“ (DA 195; CL 121.122)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. V triede sa podelte o svoje odpovede na nedelnú aplikačnú otázku. Budte úprimní. Aké tabu a predsudky sa nachádzajú v našej kultúre? Ktoré z nich môžu brániť vášmu svedectvu druhým ľuďom?
2. Prečo sa podľa vás Ježišovi dostalo vrúcnejšieho prijatia medzi Samaritánmi než u niektorých z Jeho vlastného ľudu?
3. Skúste si predstaviť, že ste na mieste Samaritánky. Príde cudzinec a dá vám vedieť, že pozná vaše najhlbšie tajomstvá. Ako mohol niečo také poznať úplný cudzinec? Niet divu, že Ježišove slová na ženu zapôsobili. Čo sa z tohto príbehu môžeme naučiť o tom, že Hospodin o nás vie všetko, dokonca aj tie najhlbšie a najtemnejšie tajomstvá, ktoré by sme nechceli, aby niekto vedel? Čo nám spôsob, akým Ježiš so ženou zaobchádzal, hovorí o tom, ako k nám chce pristupovať, hoci pozná naše tajomstvá? Akú útechu môžete čerpať z tejto pravdy?
4. Ktoré témy z Evanjelia podľa Jána sa nachádzajú v Ježišovej službe Samaritánke pri studni?

Týždeň od 3. do 9. novembra

ĎALŠIE SVEDECTVÁ O JEŽIŠOVI

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Ján 3,25–36; Ján 1,32–36; Dan 7,18; Ján 6,51–71; Ján 5,36–38; Ján 7,37–53

ÚVODNÝ TEXT

A ja, keď budem vyzdvihnutý zo zeme, všetkých pritiahnem k sebe. (Ján 12,32)

Ježiš nielen *hovoril* úžasné veci o sebe, o tom, kto je, kto Ho poslal alebo odkiaľ prišiel. On tiež *ukazoval*, kto je, prostredníctvom svojich zázrakov a znamení. Mnohí z tých, čo v Neho uverili, vydali o Ježišovi svedectvo: „Urobí azda Mesiáš, keď príde, viac znamení ako tento?“ (Ján 7,31)

Ježiš svoje slová podporil činmi, ktoré dokazovali pravdivosť Jeho slov.

Postupne však medzi ľuďmi začínalo dochádzať k rozdeleniu. Uzdravenie muža pri rybníku Betesda vyvolalo hnev niektorých náboženských vodcov. Diskusia v Kafarnaume po nasýtení piatich tisícov viedla k tomu, že zástupy Ježiša napokon odmietli. Vzkriesenie Lazára niektorých priviedol k viere, ale v iných vzbudilo nepriateľstvo, ktoré viedlo až k odsúdeniu a poprave Ježiša.

OSNOVA LEKCIE

Tento týždeň sa zameriame na situácie, pri ktorých ľudia boli svedkami Ježišových činov a sami o ňom vydávali svedectvo. Pri každej z týchto udalostí sa odhaľujú niektoré aspekty toho, kým Ježiš skutočne je, a spolu vytvárajú hlbší pohľad na Ježiša ako Mesiáša.

- Ján 3,25–30; 1,32–36: Svedectvo Jána Krstiteľa (nedeľa, pondelok)
- Ján 6,51–71: Svedectvo učeníkov (utorok)
- Ján 5,36–38: Svedectvo nebeského Otca (streda)
- Ján 7,37–53: Svedectvo zástupov (štvrtok)

POKORA DUŠE: ĎALŠIE SVEDECTVO JÁNA KRSTITEĽA

²⁵Medzi Jánovými učeníkmi a istým Židom vznikla hádka o očisťovaní. ²⁶Prišli k Jánovi a povedali mu: „Rabbi, ten, čo bol s tebou za Jordánom a o ktorom si vydal svedectvo, krstí a všetci prichádzajú k nemu.“ ²⁷Ján odpovedal: „Človek si nič nemôže vziať sám, ak mu to nebolo dané z neba. ²⁸Vy všetci mi môžete dosvedčiť, že som povedal: „Ja nie som Mesiáš, ale som poslaný pred ním.“ ²⁹Kto má nevestu, je ženích. Ženichov priateľ, ktorý stojí a počúva ho, sa veľmi raduje zo ženichovho hlasu. Tá moja radosť je úplná. ³⁰On musí rásť a ja sa musím umenšovať.“ (Ján 3,25–30)

V druhej lekcii sme študovali, ako svedectvo Jána Krstiteľa priviedlo k Ježišovi prvých učeníkov: Ondreja, Jána, Petra, Filipa a Natanaela. Nieкто by možno očakával, že Ján Krstiteľ sa po vydaní svedectva o Kristovi stiahne a nadobro odíde zo scény. Ale v Jánovom evanjeliu sa s Krstiteľom stretávame opakovane.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítaj si text Ján 3,25–36. Ako Ján Krstiteľ porovnáva svoju úlohu s Ježišovým poslaním?

Medzi učeníkmi Jána Krstiteľa a nemenovaným Židom vznikol spor o očisťovanie. Pravdepodobne išlo o otázku účinnosti krstu (porovnaj s Mar 1,4.5). Je zaujímavé, že keď za Jánom prídu jeho učeníci, aby im pomohol tento spor vyriešiť, obrátia reč na Ježiša. On totiž „krstí a všetci prichádzajú k nemu“ (Ján 3,26). Nie je ťažké rozpoznať, čo zaznieva medzi riadkami: závideli Ježišovi a ľutovali svojho učiteľa Jána Krstiteľa aj samých seba.

Pre Jána by bolo možno aj oprávnené či pochopiteľné, že sa ho zmocní žiarlivosť, ale nič také sa nedeje. Vie totiž veľmi presne, aké je jeho poslanie. Preto svojim učeníkom pripomína, že on sám sa nikdy za Krista nevyhlasoval. Naopak, prišiel, aby ukázal na Mesiáša, pripravil Mu cestu a vydal o ňom svedectvo (Ján 1,6–8).

Ján Krstiteľ používa ilustráciu svadby. Nazýva sa priateľom ženicha, ktorým je Ježiš. Nevestou je potom Boží ľud (porovnaj s Oz 2,16–23; Iz 62,1–5). A napokon použije slová, ktorými ukazuje, kde je jeho vlastné miesto: „On musí rásť a ja sa musím umenšovať.“ (Ján 3,30)

Text Ján 3,31–36 pokračuje v myšlienkach z predchádzajúcich veršov. Sústreďuje sa však na Ježiša a Jeho svedectvo. Z textu jednoznačne vyplýva nadradenosť Mesiáša (ten, čo je z neba) nad Jeho predchodcom (ten, čo je zo zeme). Aj tieto verše zdôrazňujú myšlienku svedectva. Tí, ktorí prijímajú toto svedectvo a veria v Syna, majú večný život. Tí však, ktorí Ho neprijmú, neuzrú život a spočívajú na nich Boží hnev (Ján 3,36). Boh miluje svet a poslal svojho Syna, aby svet vykúpil (Ján 3,16.17). Ale tí, čo odmietnu ponúkaný dar, budú musieť zaplatiť trest za svoje hriechy – večnú smrť.

- **Ako sa môžeme naučiť pokore pred Bohom aj pred ľuďmi? Čo sa môžeme naučiť z príkladu Jána Krstiteľa o pokore duše?**

APLIKÁCIA

NOVÉ CHÁPANIE MESIÁŠA

³²A Ján svedčil: „Videl som Ducha, ktorý ako holubica zostupoval z neba a spočíval na ňom. ³³Ja som ho nepoznal, ale ten, čo ma poslal krstiť vodou, mi povedal: „Na koho uvidíš zostupovať Ducha a spočívať na ňom, to je ten, čo krstí Duchom Svätým.“ ³⁴A ja som videl a vydávam svedectvo, že toto je Boží Syn.“ ³⁵Na druhý deň Ján zasa stál s dvomi zo svojich učeníkov, ³⁶a keď zbadal Ježiša, ktorý šiel okolo, povedal: „Hľa, Baránok Boží!“ (Ján 1,32–36)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM S príchodom Mesiaša boli spojené rôzne očakávania. Ktoré skutočnosti zo svedectva Jána Krstiteľa boli pre ľudí prekvapujúce? (Ján 1,32–36)

Židia očakávali príchod Mesiaša, ktorý ich vyslobodí z područia Ríma, pod ktorého nadvládou sa židovský národ nachádzal v tom čase už takmer sto rokov. Židia boli presvedčení nielen o tom, že Mesiaš zvrhne a pokorí Rím, ale aj o tom, že z nich samých opäť urobí veľký a mocný národ. Ján Krstiteľ však nazval Ježiša „Baránkom Božím“. Hoci toto označenie priamo poukazovalo na Ježišovu obeť zmierenia, väčšina ľudí tento význam pravdepodobne nepochopila. Mnohí celkom určite nerozumeli, čo má Ján Krstiteľ na mysli.

Ján chcel prostredníctvom svojho evanjelia zmeniť očakávania, ktoré sa u väčšiny Židov spájali s príchodom Mesiaša. Túžil, aby v Ježišovi rozpoznali naplnenie prorociev o prichádzajúcom Kráľovi a o Jeho diele. Mesiaš neprišiel ako politický či vojenský vodca. Prišiel, aby sa obetoval za hriechy sveta. To bol Jeho skutočný zámer. Až potom, keď bude všetko dokonané, príde konečné kráľovstvo (pozri Dan 7,18).

„Keď Ján pri Ježišom krste poukázal na neho ako na Božieho Baránka, Mesiašovo dielo sa objavilo v novom svetle. Prorok si spomenul na Izaiášove slová, podľa ktorých Kristus bol *ako baránok vedený na zabitie*. (Iz 53,7)“ (DA 136; CL 84)

Ján Krstiteľ hovorí, že Krista na začiatku „nepoznal“ (Ján 1,31). Ako teda v Ježišovi spoznal Mesiaša? Odpoveď je, že Ten, ktorý poslal Jána Krstiteľa, mu predtým povedal: „Na koho uvidíš zostupovať Ducha a spočívať na ňom, to je ten, čo krstí Duchom Svätým.“ A ja som videl a vydávam svedectvo, že toto je Boží Syn.“ (Ján 1,33.34) Bol to teda Boh, kto Jánovi Krstiteľovi zjavil, že Ježiš je Mesiaš. Kristus je „Božia moc a Božia múdrosť“ (1Kor 1,24). Poznanie, že Ježiš je Kristus, pochádza od samotného Boha prostredníctvom usvedčujúcej moci Jeho Ducha. Táto téma sa u Jána objavuje často. Spasenie nezískavame štúdiom svetskej filozofie ani prostredníctvom vedy či vzdelania. Spasenie prichádza od Boha do otvoreného srdca, ktoré je vo viere a v poslušnosti odovzdané Ježišovi.

APLIKÁCIA ■ Ako inak by sme mohli spoznať pravdu o Ježišovi ako o našej zmiernej obeti, keby nám nebola zjavená? Prečo je v tomto kontexte také dôležité poznanie Biblie a toho, čo učí o Ježišovi?

PRIJATIE A ODMIETNUTIE

⁶⁰Vtedy mnohí z jeho učeníkov, čo to počuli, povedali: „Tvrdá je táto reč. Kto ju môže počúvať?“ ⁶¹Kedže Ježiš sám vedel, že jeho učeníci proti tomu šomrú, povedal im: „Toto vás pohoršuje? ⁶²A čo až uvidíte Syna človeka vystupovať ta, kde bol predtým? ⁶³Duch oživuje, telo nič neosoží! Slová, ktoré som vám povedal, sú Duch a život. ⁶⁴No medzi vami sú niektorí, čo neveria. Ježiš totiž vedel od začiatku, ktorí neveria a kto ho zradí.“ ⁶⁵A dodal: „Preto som vám povedal, že nikto nemôže prísť ku mne, ak mu to nebude dané od Otca.“ (Ján 6,60–65)

V druhej lekcii sme sa venovali nasýteniu päťtisícového zástupu (Ján 6), ale neštudovali sme poslednú časť tohto príbehu.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítaj si text Ján 6,51–71. Ktoré z Ježišových slov mali ľudia problém prijať?

Po zázračnom nasýtení päťtisícového zástupu boli ľudia pripravení vyhlásiť Ježiša za kráľa (Ján 6,1–15). Ale keď sa s nimi neskôr rozprával v kafarnaumskej synagóge, vysvetlil im duchovný význam zázraku slovami: „Ja som chlieb života.“ (Ján 6,35) Následne podrobne vysvetľuje, že tento chlieb je Jeho telom, ktoré dáva za život sveta (Ján 6,51).

Na základe týchto slov ľudia pochopili, že Ježiš sa neplánuje stať ich pozemským kráľom. Svojimi výrokmi nezapadol do predstáv, ktoré si ľudia o očakávanom kráľovi vytvorili. Zároveň odmietli obrátenie, ktoré by zmenilo spôsob ich myslenia a pomohlo im rozpoznať a prijať Ježiša ako Mesiáša. Dokonca aj mnohí z Jeho učeníkov Ježiša pri tejto príležitosti opustili (Ján 6,66).

Z ľudského hľadiska to muselo byť pre Ježiša ťažké. Obdiv a uznanie davu mohlo byť povzbudzujúce a dokonca potešujúce. Ale vidieť, ako sa ľudia odťahujú a dokonca spochybňujú vaše slová, to môže človeka odradiť alebo dokonca zmalomyselnieť. Keď Ježiš videl, ako od Neho odchádzajú mnohí ľudia, opýtal sa svojich najbližších Dvanástich, či chcú odísť aj oni.

Práve pri tejto príležitosti robí Peter svoje úžasné vyznanie, svedectvo o tom, kým Ježiš je a čo prináša: „Ty máš slová večného života a my sme uverili a spoznali, že ty si Boží Svätý.“ (Ján 6,68.69)

Učeníci boli s Ježišom niekoľko rokov, putovali s Ním, videli Jeho zázraky, počúvali Jeho kázne. Zo skúsenosti vedeli, že sa Mu nikto nevyrovná. Zakorenilo sa v nich presvedčenie, že nech sú niektoré situácie akokoľvek nezvyčajné, tento človek je Mesiáš – bez ohľadu na to, že ešte úplne nerozumeli, aký je význam Jeho príchodu. Až po Jeho smrti a zmŕtvychvstaní začali chápať, prečo Ježiš prišiel.

■ **Čo sa môžeme z tohto príbehu naučiť o tom, že väčšina sa môže často mýliť? Prečo si to musíme uvedomiť najmä v súvislosti s tými aspektmi našej vierouky, ktoré mnohí kresťania odmietajú?**

APLIKÁCIA

SVEDECTVO OTCA

³⁶Ja však mám väčšie svedectvo, ako je Jánovo, totiž skutky, ktoré mi dal Otec, aby som ich vykonal. Samy skutky, ktoré konám, svedčia o mne, že ma poslal Otec. ³⁷A Otec, ktorý ma poslal, sám vydal svedectvo o mne. Vy ste nikdy nepočuli jeho hlas, ani nevideli jeho tvár ³⁸a jeho slovo nezostáva vo vás, lebo neveríte tomu, ktorého poslal. (Ján 5,36–38)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Evanjeliom podľa Jána sa začína rozprávaním o Slove (*logos*). Už sme sa dozvedeli, že Slovo bolo u Boha, teda u Boha Otca (Ján 1,1). Keď sa Slovo stalo telom, Duch svedčil o Ježišovi tak, že na ňom spočinul pri Jeho krste (Ján 1,32–34). Aj Otec však opakovane vydal svedectvo o Ježišovi počas Jeho pozemskej služby.

Čo sa z úvodného textu (Ján 5,36–38) dozvedáme o Otcovi?

Ježiš spája Otca so skutkami a zázrakmi, ktoré sám vykonal. Veľmi zreteľne ukazuje, že Ho poslal Otec a že o ňom Otec vydal svedectvo.

Aké svedectvo vydáva Otec o Ježišovi na základe týchto veršov? (Pozri tiež 2Pet 1,17.18.)

Mat 3,17

Mat 17,5

Mar 1,11

Luk 3,22

Pri Ježišovom krste sa Otec a Duch pripojili k Synovi. Začiatok Ježišovej služby bol totiž významnou udalosťou. Otec hovorí, že Ježiš je Jeho milovaný Syn, v ktorom má zaľúbenie. V kľúčovom čase Kristovej služby Otec prehovára opäť a túto zmienku nachádzame v Evanjeliu podľa Jána (Ján 12,28).

Udalosti okolo Ježiša speli k vyvrcholeniu. Keďže náboženským vodcom sa nedarilo Ježiša zastaviť a umlčať (pozri Ján 12,19), rozhodli sa, že Ho zabijú. Zástupy však boli z Ježiša nadšené a Ježiša obdivovali. Čoraz viac ľudí počulo svedectvo tých, čo boli svedkami Lazárovho vzkriesenia (Ján 12,17.18), a aj oni začali nasledovať Ježiša. Chceli Ho vidieť dokonca aj Gréci, ktorí prišli do Jeruzalema na sviatok.

Práve pri tejto príležitosti zaznieva Ježišova prosba: „Otče, osláv svoje meno!“ a z neba zaznieva Otcov hlas: „Už som oslávil a ešte oslávim.“ (Ján 12,28)

Už sme spomenuli, že hodinou, keď mal byť Ježiš oslávený, bola udalosť ukrižovania. Otcovo svedectvo o Ježišovi teda poukazuje na prinesenie veľkej obeti Božieho Baránka za hriechy sveta. Je to vyvrcholenie Ježišovej pozemskej služby. Jeho smrť za nás splatila plnú pokutu za všetky naše hriechy. Keď Ježišovu obeť prijímame vierou, my sami nikdy nebudeme musieť čeliť takému trestu.

APLIKÁCIA

■ Ježiš prosil Otca, aby Otec oslávil svoje vlastné meno. Nešlo Mu teda o vlastnú slávu, ale o slávu Otca. Prečo? Čo sa z toho môžeme naučiť?

SVEDECTVO ZÁSTUPU

³⁷Posledný veľký deň sviatkov Ježiš vstal a zvolal: „Ak je niekto smädný, nech príde ku mne a nech sa napije ten, ³⁸kto verí vo mňa. Ako hovorí Písmo: Prúdy živej vody budú tiecť z jeho vnútra.“ (Ján 7,37.38)

Ján mnohokrát zaznamenal Ježišove odvážne slová, ktoré vyhlásil o sebe, o tom, kým je a čo prišiel urobiť.

Úvodný text (Ján 7,37.38) je ďalším príkladom toho, čo Ježiš tvrdil o sebe a o tom, čo urobí pre všetkých, ktorí k Nemu prídu. Išlo o prekvapujúce tvrdenia.

Prečítaj si text Ján 7,37–53. Keď sa Ježiš prihovárал k Židom, ktorí sa zúčastnili na sviatku stánkov, aká bola odpoveď mnohých zo zástupu? Prečo?

Niektorí povedali, že Ježiš je Prorok, ktorého príchod už kedysi predpovedal Mojžiš (pozri 5Moj 18,15–19). Iní prišli k názoru, že Ježiš je Mesiáš. Takéto tvrdenie však viedlo k roztržke. Ľudia argumentovali, že Mesiáš predsa nemôže pochádzať z Galiley. Každý vedel, že niekto taký by musel byť z Dávidovho rodu a musel by sa narodiť v Betleheme. To všetko však o Ježišovi platilo (porovnaj s Matúš 1–2), hoci mnohí o tejto skutočnosti pravdepodobne nevedeli.

Dokonca aj stráže boli zaskočené a zmätené Ježišovou osobou a Jeho výrečnosťou. Farizeji na ich zhodnotenie situácie reagovali slovami: „Uveril v neho azda niekto z popredných mužov alebo z farizejov?“ (Ján 7,48) Táto otázka dala Jánovi príležitosť znova priviesť na scénu Nikodéma, ktorý sa po stretnutí s Ježišom snažil ochrániť Ho pred intrigami farizejov: „Či náš Zákon súdi človeka, skôr než ho vypočuje a zistí, čo robí?“ (Ján 7,51)

Prijal niekedy Nikodém Ježiša ako Mesiáša? Táto scéna to síce nedokazuje, ale jeho konanie po Ježišovej smrti (pozri Ján 19,39.40) veľmi silne naznačuje, že Nikodém v Neho skutočne uveril.

A tak odpoveď na otázku Ježišových nepriateľov znela: *Áno, v skutočnosti minimálne jeden z farizejov v Neho predsa len veril.*

- **Prečítaj si text Ján 7,49. Čo povedali vodcovia o zástupe, ktorý nasledoval Ježiša? Aké ponaučenie z toho môže pre nás vyplývať?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Cesta lásky* si prečítajte kapitoly „Križa v Galilei“ (DA 383–394; CL 246–254) a „Na vonkajšom nádvorí“ (DA 621–626; CL 402–406).

„*Ku komu by sme išli?* Učítelia Izraela boli v zajatí obradníctva. Farizeji a saduceji sa ustavične škriepili. Opustiť Ježiša znamenalo upadnúť medzi strohých zástancov tradícií a rutinárskeho obradníctva, medzi ctižiadostivých kariéristov. Odvtedy, čo prijali Krista, zažili viac vnútorného pokoja a radosti než v celom svojom predošlom živote. Ako by sa mohli vrátiť k tým, čo sa posmievali Priateľovi hriešnikov a prenasledovali ho? Dlhoočakávali Mesiáša. Teraz prišiel a oni sa nemohli od neho odvrátiť a pridať sa k tým, čo ho chceli zabiť a ich prenasledovali preto, že sa stali jeho nasledovníkmi. *Ku komu by sme išli?* Nemohli sa zrieknuť Kristovho učenia, jeho príkladu lásky a milosrdenstva a odísť do tmy nevery a bezbožnosti sveta. Spasiteľa opustili mnohí z tých, čo boli svedkami jeho obdivuhodných činov. Peter však vyjadril vieru učeníkov: *Ty si Boží Svätý. Už len pomyslenie, že by mali stratiť toto útočisko pre svoju dušu, ich bolelo a desilo. Bez Spasiteľa by zostali napospas temným silám rozbúreného mora.*“ (DA 393; CL 253.254)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Zamyslíte sa spoločne nad zložitou otázkou, prečo niektorí ľudia po vypočutí dôkazov o Ježišovi ako Mesiášovi a o pravdách kresťanstva tieto skutočnosti s radosťou prijímajú, a prečo ich iní odmietnu.
2. Čo môže byť dôležitejšie ako to, že Ježiš Kristus zomrel za naše hriechy? Ako sme však spoznali túto kľúčovú pravdu? Prostredníctvom vedeckého skúmania, alebo prostredníctvom prírodných zákonov, prirodzenej teológie (Augustín), logiky či rozumu? Aj keď nás takéto skúmanie mohlo priviesť k viere v Boha Stvoriteľa, Prvotnú Príčinu, Nehybného Hýbateľa alebo čokoľvek iné, žiadna z týchto disciplín, či už sama alebo všetky spolu, nás nemohla naučiť tú najdôležitejšiu pravdu, ktorú potrebujeme vedieť: *Kristus zomrel za naše hriechy*. Čo by nás mala skutočnosť, že všetky tieto disciplíny nás nijako nemohli priviesť k tomu najdôležitejšiemu, naučiť o tom, že vo veciach viery a spasenia je práve Biblia našou konečnou a najvyššou autoritou?
3. Prečo môže byť pre posilnenie našej viery dôležité, aby sme hovorili o tom, čo pre nás urobil Boh?

BLAHOSLAVENÍ, KTORÍ VERIA

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Ján 8,54–58; 1Moj 12,3; Rim 4,1–5; Ján 12,1–8; Ján 19,4–22; Ján 20,19–31; Daniel 2; Daniel 7

ÚVODNÝ TEXT

Ježiš mu [Tomášovi] povedal: „Uveril si, pretože si ma videl. Blahoslavení, ktorí nevideli, a uverili.“ (Ján 20,29)

V Evanjeliu podľa Jána nachádzame množstvo rôznych ľudí, ktorí sa líšili skúsenosťami, vierou a spoločenským postavením. Tí všetci vydávali svedectvo o tom, kto je Ježiš.

„Hľa, Baránok Boží!“ (Ján 1,36) „Našli sme Mesiáša.“ (Ján 1,41) „Našli sme toho, o ktorom písal Mojžiš v Zákone i Proroci.“ (Ján 1,45) „Rabbi, ty si Boží Syn, ty si kráľ Izraela!“ (Ján 1,49) „Nebude to Mesiáš?“ (Ján 4,29) „Veríme už nie preto, čo si povedala; veď sme sami počuli a vieme, že toto je naozaj Spasiteľ sveta.“ (Ján 4,42) „Pane, ku komu by sme šli? Ty máš slová večného života a my sme uverili a spoznali, že ty si Boží Svätý.“ (Ján 6,68.69) „Áno, Pane, ja som uverila, že ty si Kristus, Boží Syn, ktorý mal prísť na svet.“ (Ján 11,27) „Bol som slepý a teraz vidím.“ (Ján 9,25) „Hľa, váš kráľ!“ (Ján 19,14) „Ja na ňom nenachádzam vinu.“ (Ján 19,6) „Pán môj a Boh môj!“ (Ján 20,28)

Kto boli niektorí z týchto ľudí? A prečo vydali o Ježišovi práve takéto svedectvá?

OSNOVA LEKCIE

Aj v tejto lekcii uvidíme niekoľko postáv spomenutých v Evanjeliu podľa Jána, ktoré uverili, že Ježiš je skutočne Bohom poslaným Mesiášom, Božím Synom. Opäť sa zameriame na ich svedectvo o tom, koho v Ježišovi rozpoznali.

- Ján 8,56: Prorocké svedectvo Abraháma (nedela)
- Ján 12,1–8: Svedectvo Márie (pondelok)
- Ján 18,38; 19,4.6.19: Svedectvo Piláta (utorok)
- Ján 20,19–31: Svedectvo Tomáša (streda)
- Ján 20,30.31: Naše svedectvo (štvrtok)

ODVOLÁVANIE SA NA ABRAHÁMA

„Rozmnožím tvoje potomstvo ako nebeské hviezdy a tvojmu potomstvu dám všetky tieto krajiny. V tvojom potomstve budú požehnané všetky národy zeme.“ (1Moj 12,3)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ježiš sa neostýchal hovoriť otvorene o tom, kým je. Nemal problém ani odvolávať sa na rôznych svedkov, vrátane tých, čo už boli dávno mŕtvi. Medzi nich patril aj Abrahám: „Váš otec Abrahám zaplesal, že uvidí môj deň; aj videl a zaradoval sa.“ (Ján 8,56)

Prečo bolo Abrahámovo „svedectvo“ také dôležité?

1Moj 12,3

1Moj 18,16–18

1Moj 26,4

Mat 1,1

Sk 3,25

„Keďže Písmo predvídalo, že Boh z viery ospravedľňuje pohanov, vopred oznámilo Abrahámovi radostnú zvesť: V tebe budú požehnané všetky národy. (Gal 3,8) Patriarchova viera sa upierala na Vykupiteľa, ktorý mal prísť. Kristus povedal: Váš otec Abrahám zaplesal, že uvidí môj deň, i videl a zaradoval sa. (Ján 8,56) Baránok zabitý namiesto Izáka predstavoval Božieho Syna, ktorý mal byť obetovaný za nás. Keď sa Otec pozeral na svojho Syna, povedal hriešnikovi: Ži, našiel som za teba výkupné.“ (PP 154; NúD 70)

Abrahám bol pokladaný za otca židovského národa. Dostal zaslúbenie, že prostredníctvom neho budú požehnané všetky národy. Toto požehnanie prišlo cez Mesiáša, ktorý sa narodil z jeho rodovej línie.

Abrahám bol tiež otcom tých, ktorí odpovedajú Bohu vo viere (Heb 11,8.17–19). Patriarchova ochota obetovať svojho syna Izáka (1. Mojžišova 22), syna zaslúbenia, nebola len dôkazom viery, ale aj náhľadom do plánu spásy.

Keď Ježiš povedal: „Váš otec Abrahám zaplesal, že uvidí môj deň; aj videl a zaradoval sa“ (Ján 8,56), náboženský vodcovia reagovali: „Ešte nemáš päťdesiat rokov a videl si Abraháma?“ (Ján 8,57)

Ježišova odpoveď bola ohromujúca. „Amen, amen, hovorím vám: Skôr ako bol Abrahám, Ja som!“ (Ján 8,58)

Ježišov jazyk pripomína slová, ktoré Boh povedal Mojžišovi pri horiacom kríku. Išlo o tvrdenie, že On sám je Boh, Ten, ktorého existencia nie je odvodená ani závislá od nikoho a ničoho iného. Niet pochyb o tom, že vodcovia veľmi dobre pochopili význam Ježišových slov, pretože okamžite „zdvihli kamene a chceli ich hádzať do neho“ (Ján 8,59).

APLIKÁCIA

- **Prečítaj si text Rim 4,1–5. Ako tu Pavol používa príbeh o Abrahámovi, aby odhalil veľkú pravdu o spasení iba vierou, bez skutkov zákona? Ako nám tieto verše pomáhajú pochopiť myšlienku Abraháma ako otca tých, ktorí žijú vierou?**

SVEDECTVO MÁRIE

¹Šesť dní pred Veľkou nocou prišiel Ježiš do Betánie, kde býval Lazár, ktorého vzkriesil z mŕtvych. ²Pripravili mu tam hostinu. Marta obsluhovala a Lazár bol medzi tými, ktorí s ním stolovali. ³Mária vzala libru vzácnaj voňavej masti z pravého nardu, natrela Ježišovi nohy a poutierala mu ich svojimi vlasmi. A dom sa naplnil vôňou myrhy. ... ⁷Ježiš však povedal: „Nechaj ju, urobila to na deň môjho pohrebu! ⁸Veď chudobných máte vždy so sebou, ale mňa nemáte vždy.“ (Ján 12,1–3.7.8)

Krátko pred Veľkou nocou prišiel Ježiš navštíviť Máriu, Martu a ich brata Lazára, ktorého Ježiš vzkriesil. Šimon, ktorý bol uzdravený z malomocenstva, usporiadal hostinu na poďakovanie za to, čo pre neho Ježiš urobil. Marta obsluhovala a Lazár sedel pri stole s hosťami (Ján 12,1–8).

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Aký význam malo Máriino konanie? Akým spôsobom vydala svedectvo o tom, kým Ježiš skutočne bol? (Ján 12,1–3.7.8)

Voňavá masť, o ktorej je tu reč, bola veľmi drahá. Jej cena sa rovnala približne ročnej mzde bežného robotníka. Mária pravdepodobne priniesla tento dar ako prejav vďaky Spasiteľovi za odpustenie jej hriechov a za vzkriesenie svojho brata. Je pravdepodobné, že zamýšľala jedného dňa použiť túto masť na pomazanie Ježišovho tela pri Jeho pohrebe. Potom sa však dopočula, že Ježiš bude čoskoro pomazaný za kráľa. Ak by sa to naozaj stalo, bola by prvá, kto by Mu takýmto spôsobom vzdala česť.

Márii nešlo o získanie pozornosti, ale ako poznamenáva Ján, „dom sa naplnil vôňou myrhy“ (Ján 12,3). Judáš pohotovo odsúdil takéto konanie s tým, že masť mohli radšej predať a výťažok dať chudobným. Ježiš sa Márie ihneď zastal slovami: „Nechaj ju... Veď chudobných máte vždy so sebou, ale mňa nemáte vždy.“ (Ján 12,7.8)

Evanjeliom prechádza opakujúca sa téma: *Ježiš vie, čo je v ľuďoch* (Ján 2,24.25; Ján 6,70.71; Ján 13,11; Ján 16,19). V tomto prípade, na Šimonovej hostine, Ježiš vie, čo je v Judášovi. Ján zámerne poukazuje na to, že Judáš bol sebecký zlodej (Ján 12,6).

„Voňavý dar, ktorým by bola Mária pomazala mŕtve telo Spasiteľa, vyliala naňho zaživa. Pri pohrebe by vôňa naplnila len hrob, teraz však potešila Ježišovo srdce, lebo svedčila o Máriinej viere a láske. ... Do tiesnivých chvíľ veľkého utrpenia šiel so spomienkou na tento skutok ako predzvesť lásky, ktorú mu jeho vykúpení budú preukazovať vo večnosti.“ (DA 560; CL 361)

- **Ježiš vedel, čo je v srdci Márie a v srdci Judáša. On tiež vie, čo je v tvojom srdci. Čo by nám mala táto pravda povedať o tom, že potrebujeme Krista ako našu premieňajúcu a zakrývajúcu spravodlivosť?**

APLIKÁCIA

NEÚMYSELNÉ SVEDECTVO PILÁTA

Pilát mu povedal: „Čo je pravda?!“ Ako to povedal, opäť vyšiel k Židom a vyhlásil pred nimi: „Ja na ňom nenachádzam nijakú vinu.“ (Ján 18,38)

¹³Keď teda Pilát počul tieto slová, vyviedol Ježiša von, posadil sa na súdny stolec, na miesto nazývané Litostrótos, po hebrejsky Gabbata. ¹⁴Bol prípravny deň pred Veľkou nocou a bolo okolo šiestej hodiny. Tu prehovoril k Židom: „Hľa, váš kráľ!“ (Ján 19,13.14)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ján opakovane zaznamenáva pokusy náboženských vodcov zajať Ježiša a vo vykonštruovanom procese ho odsúdiť na smrť. V Evanjeliu podľa Jána sa často stretávame s Ježišovými slovami, že ešte neprišla Jeho „hodina“. Už sme spomínali, že tento výrok odkazoval na čas Jeho ukrižovania (Ján 2,4; Ján 7,6.8.30; Ján 12,7.23.27; Ján 13,1; Ján 17,1).

Teraz však už táto hodina nastala. Ježiš bol zatknutý v Getsemanskej záhrade, privedený pred veľkňazov – najprv pred Annáša, potom pred Kajfáša, dvakrát pred Piláta a medzitým aj pred kráľa Herodesa.

Ukázali sme si svedectvá rôznych ľudí rozličného postavenia o tom, že Ježiš bol Kristus. Teraz Ján povoláva za svedka miestodržiteľa Piláta, ktorý Ježiša vypočúval. Pilátovo svedectvo je dôležité, lebo išlo o Rimana, miestodržiteľa a sudcu. Väčšina ostatných svedkov boli Židia a obyčajní ľudia.

Ako súvisí Pilátov rozsudok s témou Evanjelia podľa Jána? (Ján 18,38, Ján 19,4–22)

Ježiša predviedli pred Piláta v piatok skoro ráno (Ján 18,28). Miestodržiteľovým plánom bolo čo najrýchlejšie sa väzňa zbaviť. Ale Ježišovo správanie pritiahlo Pilátovu pozornosť. Miestodržiteľ Ho vypočúval veľmi podrobne a z Ježišových úst zaznelo: „Ja som sa nato narodil a nato som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo pravde. Každý, kto je z pravdy, počuje môj hlas.“ (Ján 18,37)

Hoci miestodržiteľ nakoniec odsúdil Ježiša na smrť, napriek tomu trikrát vyhlásil, že Ježiš je nevinný (Ján 18,38; Ján 19,4.6). A na kríž dal napísať slová „Ježiš Nazaretský, kráľ Židov“ (Ján 19,19), čím doplnil svoje svedectvo o tom, kým Ježiš je. Ale aj napriek svojmu svedectvu o Kristovej nevine odsúdil Ježiša na smrť.

Pred Pilátom stála samotná Pravda. A predsa sa rozhodol radšej ustúpiť davu a odsúdil Ježiša na smrť! Pilátovo počínanie je tragickým príkladom toho, keď človek nekoná podľa vlastného svedomia a srdca.

APLIKÁCIA ■ Čo sa môžeme z Pilátovho príkladu naučiť o nebezpečenstve spočívajúcom v počúvaní hlasu väčšiny? Prečo je zlé konať pod nátlakom?

SVEDECTVO TOMÁŠA

²⁶Po ôsmich dňoch boli učeníci zasa vnútri a Tomáš bol s nimi. Hoci dvere boli zatvorené, Ježiš prišiel, postavil sa do stredu a povedal: „Pokoľ vám!“ ²⁷Potom povedal Tomášovi: „Daj si sem prst a pozri si moje ruky! Daj sem ruku a vlož ju do môjho boku! A nebuď neveriaci, ale veriaci!“ ²⁸Tomáš mu odpovedal: „Pán môj a Boh môj!“ ²⁹Ježiš mu povedal: „Uveril si, pretože si ma videl. Blahoslavení, ktorí nevideli, a uverili.“ (Ján 20,26–29)

Prečítaj si text Ján 20,19–31. Čo sa môžeme naučiť z Tomášovho príbehu o viere a pochybnostiach? V čom spočívala Tomášova chyba?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Po svojom zmŕtvychvstaní sa Kristus zjavil učeníkom, ktorí boli zo strachu „za zavretými dverami“ (Ján 20,19). Tomáš však s nimi nebol. Neskôr síce počul správy o vzkriesení od ostatných učeníkov, ale aj tak sa ho zmocnila beznádej. To, čo počul, nezodpovedalo jeho predstave o očakávanom kráľovstve. Tomášovmu stavu zrejme napomáhala skutočnosť, že Ježiš sa ostatným zjavil práve vtedy, keď tam on sám nebol.

Tomáš povedal: „Pokiaľ neuvidím na jeho rukách stopy po klincoch, ak nevlážim prst do rán po klincoch a nevlážim svoju ruku do jeho boku, neuverím.“ (Ján 20,25)

Tomáš si diktoval podmienky pre vlastnú vieru. Takýto prístup k viere v Ježiša sa u Jána objavuje opakovane. Nikodém odpovedal Ježišovi: „Ako sa môže narodiť človek, keď je starý?“ (Ján 3,4) Žena pri studni sa pýtala: „Pane, ani vedro nemáš a studňa je hlboká; odkiaľ teda vezmeš tú živú vodu?“ (Ján 4,11) Zástup, ktorý Ježiš nasýtil chlebom a rybami, sa opýtal: „Aké znamenie urobíš, aby sme videli a uverili ti? Čo urobíš?“ (Ján 6,30)

Evanjelium podľa Jána odmieta postoj, ktorý by sa dal vyjadriť slovami, „uverím, až keď uvidím“. Keď sa Ježiš po vzkriesení stretol s Tomášom, vyzval ho, aby sa dotkol Jeho vzkrieseného tela. Potom však povedal: „Blahoslavení, ktorí nevideli, a uverili.“ (Ján 20,29)

„Boh od nás nežiada, aby sme verili, kým nám nedá dostatočnú istotu, o ktorú môžeme svoju vieru oprieť. Jeho existencia, jeho charakter, pravdivosť jeho Slova – to všetko sa opiera o spoľahlivé svedectvo, ktoré oslovuje náš rozum. Boh však nikdy neodstraňuje možnosť pochybovať. Pilierom našej viery musí byť istota, nie viditeľný prejav. Tí, čo chcú pochybovať, budú mať na to vždy príležitosť, no tí, čo úprimne túžia po pravde, nájdu mnoho dôkazov, o ktoré môžu oprieť svoju vieru.“ (SC 105; CK 72)

Prostredníctvom Božieho slova, stvorenia a osobnej skúsenosti sme dostali neuveriteľné množstvo dôkazov pre našu vieru v Ježiša.

■ Čo by si odpovedal na otázku: *Prečo veríš v Ježiša?*

APLIKÁCIA

NAŠE SVEDECTVO O JEŽIŠOVI

³⁰Ježiš urobil pred očami svojich učeníkov ešte mnoho ďalších znamení, ktoré nie sú zapísané v tejto knihe. ³¹No tieto sú zapísané preto, aby ste verili, že Ježiš je Mesiáš, Boží Syn, a aby ste vierou mali život v jeho mene. (Ján 20,30.31)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ján vo svojom evanjeliu opakovane prináša svedectvá rôznych ľudí o Ježišovi. Tým sa nás snaží priviesť k veľmi dôležitému záveru, že „Ježiš je Mesiáš, Boží Syn“ a že vierou v Neho a v Jeho mene tak môžeme mať „život“ (Ján 20,31). Predstav si, že by si na vlastné oči videli Ježiša a Jeho zázraky. Zdá sa, že by sme v takom prípade nemali problém veriť v Neho. Alebo nie? V niektorých ohľadoch však máme ešte viac dôvodov veriť v Ježiša ako tí, ktorí osobne videli Jeho zázraky. Prečo?

Aké výhody máme oproti tým, ktorí žili v čase Ježiša Krista? Ako nám môžu pomôcť uveriť? Pozri napríklad nasledovné texty:

Mat 24,2

Mat 24,14

Mat 24,6–8

Evanjelium podľa Jána nám prináša mnohé svedectvá o Ježišových činoch. Okrem toho však máme veľkú výhodu, že vidíme naplnenie toho, čo predpovedali nielen pisatelia, ale aj samotný Ježiš: zničenie chrámu (Mat 24,2), šírenie evanjelia po svete (Mat 24,14), veľké odpadnutie (2Tes 2,3) a pokračujúci rozmach zla na svete (Mat 24,6–8). Ježišovi nasledovníci – tí, čo ho videli konať väčšinu znamení a zázrakov – boli len malou skupinou mužov a žien. Podľa všetkých ľudských meradiel sa na nich malo už dávno zabudnúť. Ako mohli čo i len tušiť to, čo dnes vieme my? Ježišove predpovede sa naplnili. Naša osobná viera v skutočnosti existuje ako naplnenie Ježišovho proroctva, že evanjelium sa rozšíri po celom svete.

Dnes, dvetisíc rokov po Ježišových bezprostredných nasledovníkoch, máme aj my výsadu svedčiť o Ježišovi a o tom, čo pre nás urobil. Ježiša môžeme poznať ako Mesiáša nie nevyhnutne na základe argumentov Natanaela, Nikodéma, ženy zo Samárie alebo podľa učenia farizejov. Ježiša prijímame ako Spasiteľa sveta a svedectvo o ňom vydávame na základe čítania Písma pod usvedčujúcou mocou Svätého Ducha.

Na základe osobného, jedinečného vzťahu s Bohom môže každý z nás sebe vlastným spôsobom rozprávať svoj vlastný príbeh. Možno ten náš príbeh nie je taký dramatický, ako keby sme videli vzkriesenie mŕtvych alebo uzdravenie slepého od narodenia, ale na tom nezáleží. Dôležité je, že sami poznáme Ježiša a svojím vlastným spôsobom o ňom vydávame svedectvo, ako to robili aj ľudia opísaní v evanjeliu.

APLIKÁCIA ■ Ako by znelo tvoje svedectvo o Ježišovi a o tom, kým je?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Na úsvite dejín* si prečítajte kapitolu „Najťažšia skúška“ (PP 145–155; NÚD 65–70) a v knihe *Cesta lásky* kapitolu „Rozsudok“ (DA 723–740; CL 468–481).

„Vrhol sa [Tomáš] Ježišovi k nohám s vyznaním: *Pán môj a Boh môj!* (Ján 20,28) Ježiš prijal jeho vyznanie, aj keď láskyplne pokarhal jeho neveru: *Uveril si, pretože si ma videl. Blahoslavení tí, čo nevideli a uverili.* (Ján 20,29) Tomášova viera by bola Krista uspokojila, keby bol uveril na základe svedectva bratov. Keby sa svet dnes mal riadiť Tomášovým príkladom, nikto by v spásu neuveril, lebo všetci môžu a vyhovávajú sa, že by im k viere postačilo svedectvo, aké dostal Tomáš od ostatných učeníkov. Neuvedomujú si, že okrem tohto dôkazu ich majú oveľa viac. Mnohí, čo s Tomášom vyčkávajú, že uveria vtedy, keď už nebudú mať nijaký dôvod na pochybnosti, nikdy svoje predsavzatie neuskutočnia. Postupne sa len utvrdia vo svojej nevere. Tí, čo majú pred očami stále len temnú stránku života, repcú a nariekajú. Neuvedomujú si, čo robia. Zasiavajú semeno pochybností a budú musieť žať jeho úrodu. V čase, keď budú najviac potrebovať vieru a dôveru, mnohí zistia, že nevedia ani dúfať, ani veriť.“ (DA 807.808; CL 521)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Porovnajte spôsob, akým svoju vieru vyjadrili Abrahám a Tomáš. V čom sa ich vyjadrenia líšili? Čo sa môžeme naučiť z ich príbehov?
2. Tí, ktorí sa na to cítia, nech vo vašej triede krátko vydajú svoje svedectvo o Ježišovi, podobne ako to robili ľudia v Evanjeliu podľa Jána. Hoci sa jednotlivé svedectvá líšia, v čom sú si podobné?
3. Pilát položil veľmi filozofickú otázku: „Čo je pravda?“ Pokúste sa na túto otázku odpovedať vo svetle toho, čo sme študovali v Evanjeliu podľa Jána.
4. Uvažujte o prorockých z Daniela 2 a 7. Ľudia žijúci v Ježišovom čase mali k dispozícii tieto dve kapitoly. Akú výhodu dnes máme oproti nim? Pomáha naplnenie prorociet vašej viere? Prečo? Ak áno, ako?

Týždeň od 17. do 23. novembra

NAPLNENIE STAROZMLUVNÝCH PROROCTIEV

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Ján 5,17.20.36–40.46.47; Ján 13,18; Ján 17,12; Jer 2,13; Zach 9,9; Ján 8,12–30

ÚVODNÝ TEXT

„Ja však mám väčšie svedectvo, ako je Jánovo, totiž skutky, ktoré mi dal Otec, aby som ich vykonal. Samy skutky, ktoré konám, svedčia o mne, že ma poslal Otec.“ (Ján 5,36)

V Evanjeliu podľa Jána môžeme opakovane vidieť opis Ježišových slov a činov, ktoré odhalili, že On, Mesiáš (Kristus), naozaj prišiel do Izraela. V skutočnosti prišiel ako jeden z nich – Žid narodený v Betleheme, presne ako to predpovedalo Písmo.

A predsa, ako napísal Ján: „Bol vo svete a svet ním vznikol, ale svet ho nespoznal.“ (Ján 1,10)

Bol vo svete, svet vznikol prostredníctvom Neho, a predsa Ho svet nespoznal? To je ohromujúce vyhlásenie. Na základe správ všetkých štyroch evanjelií vidíme, že mnohí ľudia Ježiša nespoznali, hoci Ho na základe všetkých Jeho skutkov a znamení poznať mohli. Okrem toho na Mesiáša poukazovalo množstvo starozmluvných prorociev.

Tento týždeň sa pozrieme na ďalšie spôsoby, akými Ján predstavil Ježiša ako Mesiáša. Zamyslíme sa aj nad tým, prečo Ho niektorí stále odmietali – napriek mnohým silným dôvodom, ktoré Ho potvrdzovali ako Krista. A položíme si aj otázku, čo sa môžeme naučiť z chýb ľudí, ktorí v Ježišovi nespoznali Mesiáša.

OSNOVA LEKCIE

Tento týždeň sa pozrieme na ďalšie spôsoby, akými Ján predstavil Ježiša ako Mesiáša. Uvidíme, ako o Ježišovom božskom poslaní svedčili nielen Jeho činy, ale aj všetky hebrejské Písma, vrátane mnohých prorociev.

- Ján 5,17.20.36–38: Svedectvo Ježišových činov (nedeľa)
- Ján 5,39.40.46.47: Svedectvo Písem (pondelok)
- Svedectvo konkrétnych starozmluvných prorociev (utorok, streda)
- Ján 8,12–30: Tragické odmietnutie týchto svedectiev (štvrtok)

ZNAMENIA, DIELA A ZÁZRAKY

17Ale Ježiš im povedal: „Môj Otec pracuje doteraz, aj ja pracujem.“ ... **20**Ved' Otec miluje Syna a ukazuje mu všetko, čo sám robí. A ukáže mu väčšie skutky ako tieto, aby ste sa čudovali. ... **36**Ja však mám väčšie svedectvo, ako je Jánovo, totiž skutky, ktoré mi dal Otec, aby som ich vykonal. Samy skutky, ktoré konám, svedčia o mne, že ma poslal Otec. **37**A Otec, ktorý ma poslal, sám vydal svedectvo o mne. Vy ste nikdy nepočuli jeho hlas, ani nevideli jeho tvár **38**a jeho slovo nezostáva vo vás, lebo neveríte tomu, ktorého poslal. (Ján 5,17.20.36–38)

Okrem konkrétnych zázrakov, opisom ktorých Ján poukázal na Ježiša ako Mesiáša, zaznamenal aj pomerne obsiahle diskusie o Jeho znameniach, skutkoch a divoch.

Znamená a zázraky samy osebe neboli dôkazom Ježišovho mesiášstva, pretože zázraky konali aj mnohí proroci, niekedy dokonca aj falošní. Ján hovoril o znameniach nie iba preto, aby prostredníctvom nich poukázal na veľkého Divotvorcu. Jánom zaznamenané znamenia mali jedinečným spôsobom poukázať na Ježiša ako na Mesiáša a dokázať, že On skutočne prichádza od samotného Boha Otca.

Akým spôsobom opisujú úvodné verše (Ján 5,17.20.36–38) vzťah medzi Ježišom a Bohom Otcom, najmä v kontexte znamení?

Ježiš používal znamenia, aby zjavil svoj blízky vzťah s Otcom, ktorý bol založený na spolupráci. Tí dvaja boli jedno. Prostredníctvom skutkov Ježiš ukazoval, že „Otec je vo mne a ja v Otcovi“ (Ján 10,38; pozri tiež Ján 14,10.11).

Cieľom Ježišovho príchodu bolo konať skutky Toho, ktorý Ho poslal zjaviť tieto skutky svetu. To znamená, že prišiel konať diela, ktoré Ho poslal robiť Otec, a skutky, ktoré konal, jasne svedčili, že je poslaný od Otca.

Ako sme však už videli, aj napriek mocným znameniam a svedectvám mnohých ľudí sa mnohí rozhodli neveriť.

Náboženský vodcovia sa Ježiša pýtali: „*Dokedy nás chceš ešte držať v napätí? Ak si Mesiáš, povedz nám to otvorene!*“ Ježiš im odpovedal: *Povedal som vám, a neveríte. Skutky, ktoré ja konám v mene svojho Otca, svedčia o mne.*“ (Ján 10,24.25)

Keby Ježiš hneď od začiatku otvorene vyhlásil, že je Mesiáš, náboženský vodcovia, pripravení nájsť čokoľvek na Jeho odsúdenie, by sa na Neho okamžite vrhli. Ježiš to vedel, a preto radšej poukazoval na skutky, ktoré vykonal. Ak by Ježiš povedal, že je Kristus, Jeho odporcovia by sa to snažili vyvrátiť. Ale ako mohli poprieť znamenia, skutky a zázraky, ktoré Ježiš konal verejne? Išlo o mocné svedectvo o tom, kým Ježiš je a odkiaľ prišiel.

- **Ako sa môžeme chrániť pred takým zatvrdeným srdcom, aké vidíme u spomínaných náboženských vodcov? Akými spôsobmi môžeme bojovať (možno aj nevedome) proti Božiemu dielu v našich vlastných životoch?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

PÍSMO AKO NAJvyššia AUTORITA

³⁹Skúmate Písma, lebo si myslíte, že v nich máte večný život, a práve ony svedčia o mne. ⁴⁰Lenže vy nechcete prísť ku mne, aby ste mali život. ... ⁴⁶Lebo keby ste verili Mojžišovi, verili by ste aj mne, ved' on písal o mne. ⁴⁷Ale ak neveríte jeho písmam, akože uveríte mojim slovám?! (Ján 5,39.40.46.47)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Okrem konkrétnych znamení a svedectiev, ktoré Ján používal na označenie Ježiša ako Mesiáša, sa Ján odvolával aj na autoritu Starej zmluvy a na jej proctvá, ktoré predpovedali Kristovo dielo. Stará zmluva je ústredným prvkom nielen Evanjelia podľa Jána, ale celej Novej zmluvy. Potvrdenie toho, kým Ježiš bol, čo robil, čo hovoril a odkiaľ prišiel, je založené na Písme, v tomto prípade na Starej zmluve.

Čo sa môžeme z úvodných veršov (Ján 5,39.40.46.47) naučiť o Ježišom postoji k autorite Písma?

Vo všetkých evanjeliách Ježiš opakovane poukazuje na autoritu Písma ako na svojho kľúčového svedka. Ježiš sa často odvoláva na udalosti zo Starej zmluvy, aby svojim poslucháčom poukázal na význam svojich skutkov a totožnosť svojej osoby. Pozrime sa napríklad na prípad, keď Ježiš ukazuje na udalosť zo 4Moj 21,5–9. „Ako Mojžiš vyzdvihol hada na púšti, tak musí byť vyzdvihnutý aj Syn človeka.“ (Ján 3,14) Ježiš odkazuje na starozmluvný príbeh, aby dal základ vlastnému konaniu. Ale nielen to. Takýmto spôsobom vlastne Ježiš prináša smerodajný výklad významu udalosti, ktorá sa kedysi odohrala na púšti.

Na vyzdvihnutie a vysvetlenie kým je Ježiš a aký význam majú Jeho skutky využívajú Starú zmluvu aj mnohí ďalší. Na začiatku Evanjelia podľa Jána čítame napríklad slová Filipa: „Našli sme toho, o ktorom písal Mojžiš v Zákone i Proroci, Ježiša, Jozefovho syna z Nazareta.“ (Ján 1,45)

Čo učia nasledovné texty o autorite Písma, ako o nej hovorili Ježiš a Ján? Čo sa z toho môžeme naučiť o kľúčovej úlohe, ktorú musí mať celé Písmo pre našu vieru?

Ján 13,18

Ján 17,12

Ján 19,24.28.36

APLIKÁCIA

- Čo všetko dnes nenápadne alebo otvorene podkopáva našu vieru v autoritu Biblie? Podelte sa o svoju odpoveď v triede sobotnej školy.

STAROZMLUVNÉ PROROCTVÁ O JEŽIŠOVI (1)

⁹Za cudzieho ma pokladajú vlastní bratia, cudzincom som pre synov svojej matky, ¹⁰lebo horlenie za tvoj dom ma strávilo a urážky tých, ktorí ťa tupia, padli na mňa. (Ž 69,9,10)

¹⁵Urobil si z povrazov bič a všetkých vyhnal z chrámu, aj ovce a dobytok. Peňazomencom rozhádzal mince a poprevracal stoly ¹⁶a tým, čo predávali holuby, povedal: „Odneste to odtiaľto! Nerobte tržnicu z domu môjho Otca!“

¹⁷Tu si jeho učeníci spomenuli, že je napísané: *Horlivosť za tvoj dom ma stravuje.* (Ján 2,15–17)

V diskusií s náboženskými vodcami o svojej identite Ježiš potvrdil autoritu Písma. Na prvý pohľad by sa mohlo zdať takéto konanie zbytočné, pretože náboženský vodcovia verili v Písmo. Napriek tomu aj v rozhovore s nimi Ježiš zdôrazňoval autoritu Písma. Chcel im totiž ukázať, kým je – bez ohľadu na to, aké tvrdé boli ich srdcia a ako veľmi sa proti Jeho tvrdeniam snažili bojovať. Medzitým Ján zaznamenáva mnoho priamych citácií a narážok na Starú zmluvu, ktoré poukazujú na Ježiša ako na splnenie starozmluvných zaslúbení o Mesiašovi.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Ako sú prepojené nasledujúce starozmluvné a novozmluvné pasáže? Akým spôsobom Nová zmluva používa tieto texty na svedectvo o Ježišovi?

Ján 1,23; Iz 40,3

Ján 2,16.17; Ž 69,9.10

Ján 7,38; Jer 2,13

Ján 19,36; 4Moj 9,12

Nielen Ján, ale aj Peter, Pavol, Matúš, Marek, Lukáš a všetci ostatní pisatelia Novej zmluvy opakovane pod inšpiráciou Svätého Ducha ukazujú, že život, smrť, vzkriesenie a vyvýšenie Ježiša na Boží trón sú naplnením starozmluvných proroctiev.

Ježiš neustále poukazoval učeníkom na Písmo, ktoré predpovedalo Jeho službu. A čo na to učeníci? Ako dlho im trvalo, kým konečne pochopili, že Písmo naozaj poukazuje na Ježišovu smrť a zmŕtvychvstanie? Vlastne až potom, čo Ježiš zomrel, bol vzkriesený a zjavil sa im, pochopili Jeho predchádzajúce slová. „Keď vstal z mŕtvych, jeho učeníci si spomenuli, že to hovoril, a uverili Písmu i slovu, ktoré Ježiš povedal.“ (Ján 2,22; pozri tiež Ján 20,9)

STAROZMLUVNÉ PROROCTVÁ O JEŽIŠOVI (2)

Ba aj môj priateľ, ktorému som dôveroval, čo jedával môj chlieb, sa odo mňa odvrátil. (Ž 41,10)

Nehovorím to o vás všetkých. Ja viem, ktorých som si vyvolil; ale aby sa naplnilo Písmo: Ten, čo je môj chlieb, zdvihol proti mne päťu. (Ján 13,18)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ježiš povedal náboženským vodcom: „Skúmate Písma, lebo si myslíte, že v nich máte večný život, a práve ony svedčia o mne.“ (Ján 5,39) Takéto tvrdenie o sebe samom je naozaj pozoruhodné!

Odhady sa rôznia, no podľa niektorých teológov Ježiš z Nazareta naplnil stovky starozmluvných proroctiev. Nech je presný počet akýkoľvek, je veľmi nepravdepodobné, že by sa na jedinom človeku vyplnilo zopár proroctiev. Na Ježišovi sa vyplnili všetky! Toto zistenie je ohromujúce.

Niet pochýb – Kristovo narodenie, Jeho život a smrť predpovedala Stará zmluva, čo bol veľmi silný dôkaz Jeho identity ako očakávaného Mesiáša. Ján opakovane poukazuje na rôzne starozmluvné texty, aby zdôraznil, kto bol v skutočnosti Ježiš. A nielen to, Ján ukazuje, prečo by sme v Jeho mali veriť a prečo by sme mali prijať spasenie, ktoré ponúka.

Čo prezrádza každá z nasledujúcich pasáží Evanjelia podľa Jána o Ježišovi ako naplnení mesiášskych proroctiev?

Ján 12,13; Ž 118,26

Ján 12,14.15; Zach 9,9

Ján 13,18; Ž 41,10

Ján 19,37; Zach 12,10; 13,6

APLIKÁCIA

- Ako pevne si zakotvený v tom, čomu veriš? Akú odpoveď by si dal na otázku, prečo veriš v Ježiša ako Mesiáša? Ako by si svoju vieru obhájil?

„VY STE ZDOLA, JA SOM ZHORA“

²³A povedal im: „Vy ste zdola, ja som zhora. Vy ste z tohto sveta, ja nie som z tohto sveta. ²⁴Preto som vám povedal, že zomriete vo svojich hriechoch. Ak totiž neuveríte, že Ja som, zomriete vo svojich hriechoch.“ ²⁵Opýtali sa ho teda: „Kto si ty?“ Ježiš im odpovedal: „Od začiatku ten, o kom vám hovorím. ²⁶Mám o vás veľa čo povedať a súdiť, ale ten, čo ma poslal, je pravdivý a ja hovorím svetu to, čo som počul od neho.“ ²⁷Oni však neporozumeli, že im hovorí o Otcovi. ²⁸Ježiš im teda povedal: „Keď vyzdvihnete Syna človeka, vtedy spoznáte, že Ja som a že nič nerobím sám od seba, ale hovorím tak, ako ma naučil Otec. (Ján 8,23–28)

Počas nášho štúdia Evanjelia podľa Jána sme ukazovali na Jánove dôrazy, že Ježiš je skutočne zaslúbeným Mesiášom, veľkou nádejou, po ktorej židovský ľud tak veľmi túžil.

A predsa mnohí náboženská a duchovní vodcovia patrili medzi najväčších Ježišových nepriateľov. Prečo?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítaj si text Ján 8,12–30. Čo sa odohráva medzi Ježišom a náboženskými vodcami? Ktoré texty najlepšie pomáhajú vysvetliť, prečo Ho mnohí odmietali?

Ježiš hovorí, že nepoznajú ani Jeho, ani Otca (Ján 8,19). Mali poznať oboch, ale títo ľudia žili v sebaklame. Boli takí zaujatí svojimi vlastnými tradíciami a filozofiami, že Ježiša odmietli. A to dokonca napriek tomu, že Ho mali priamo pred sebou, že videli všetky Jeho znamenia a zázraky, že počuli Jeho slová a že sami boli svedkami mocných zjavení Otca.

Ježiš im povedal: „Vy ste zdola.“ (Ján 8,23) Napriek tomu, že sa pokladali za zbožných, neboli duchovní (z Ducha). Mali síce „výzor nábožnosti“ (2Tim 3,5), ale to podstatné im chýbalo. Mali vonkajšiu zbožnosť, ale v ich vnútri bola hlboká nevier.

Nebolo to nič nové. U proroka Izaiáša môžeme čítať: „Pretože sa mi tento ľud chce stať blízkym iba svojimi ústami a ctí si ma iba svojimi perami, no jeho srdce je ďaleko odo mňa a jeho bázeň voči mne je naučeným ľudským príkazom...“ (Iz 29,13) Veľmi podobné slová zaznievajú aj z Ježišových úst o niekoľko storočí neskôr: „Zbytočne ma však uctievať, lebo ako náuku učia ľudské príkazy.“ (Mar 7,7) Ich ľudské učenia a prikázania boli „z tohto sveta“ (Ján 8,23). V tomto kontexte Ježiš zdôraznil rozdiel medzi Ním a nimi: „Ja nie som z tohto sveta.“ (Ján 8,23) Skutočnosť, že klamali samých seba bola zlá. Oveľa tragickejšie však bolo, že na scestie zviedli aj iných. Pozoruhodné je, že výsledkom tejto ostrej výmeny názorov medzi Ježišom a náboženskými vodcami bolo, že „mnohí v neho uverili“ (Ján 8,30).

A tak aj napriek blúdiacim a sebeckým vodcom mnohí Židia dokázali pochopiť, kto je Ježiš.

- **Čo sa môžeme naučiť z Ježišovej výmeny názorov s náboženskými vodcami? Čo môžeme urobiť preto, aby sme boli „zhora“ a nie „zdola“? Ako môžeme poznať rozdiel medzi týmito dvomi stavmi?**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Cesta lásky* si prečítajte kapitolu „Nebojte sa!“ (DA 662–680; CL 430–442).

„Človek niekedy chodí popri poklade bez toho, aby si to uvedomoval. Môže si sadnúť ku kmeňu stromu, aby si odpočinul, a vôbec nemusí tušiť, že pod jeho koreňmi (104) sa skrýva bohatstvo. Tak to bolo aj so Židmi. Boh im zveril zlatý poklad pravdy. Židovskú bohoslužbu, ktorá mala pečať neba, ustanovil sám Boží Syn. Veľké pravdy o vykúpení zahalil do obrazov a symbolov. Keď však Kristus prišiel, Židia nepostrehli, že práve on bol zmyslom a naplnením týchto predobrazov. Učení predstavitelia tohto národa mali síce v rukách knihy Starej zmluvy, ale tradícia im zavzdávaná z pokolenia na pokolenie, ako aj ich čisto ľudský výklad Písma im zakrývali pravdu, ktorú stelesňoval Kristus. Unikal im duchovný význam biblických spisov. Boh im otvoril pokladnicu poznania, ale oni to nepochopili. Pán svoju pravdu pred ľuďmi neskrýva, ale oni sami si ju svojím správaním zatemňujú. Ježiš Kristus podal židovskému národu dosť dôkazov, že je Mesiáš. Jeho učenie však žiadalo od nich rozhodnú zmenu života. Poznali, že prijatím Krista by sa museli zriecť svojich obľúbených tradícií a zvyklostí, sebeckých a hriešnych návykov. Aby mohli prijať večnú, nezmeniteľnú pravdu, museli by priniesť obeť. Preto nechceli uznať ani najzávažnejší Boží dôkaz, aby uverili v Krista. Tvrdili, že veria starozmluvným spisom, ale odmietali uznať ich prorocké svedectvá o živote a povahe Ježiša Krista. Nedali sa presvedčiť z obavy, že by museli prežiť obrátenie a zrieknuť sa svojich predsudkov. Mali medzi sebou poklad evanjelia – Ježiša Krista – Cestu, Pravdu a Život, ale odmietli najväčší Dar, aký im mohlo nebo poslať.“ (COL 104.105; KP 75)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Akým spôsobom môže poznanie prorociev naplnených v Ježišovom živote budovať našu vieru?
2. Pokúste sa nájsť aspoň tri hlavné prekážky, ktoré bránili náboženským vodcom prijať Ježiša vierou. Ako sa rovnaké princípy prejavujú v životoch ľudí aj dnes?
3. Urobte si osobnú inventúru toho, na čom je založené vaše presvedčenie o duchovných veciach. Aké kroky podľa vás môžu posilniť vašu vieru?
4. Čo sa môžeme naučiť z odpovede, ktorú ste dali na otázku v závere časti na pondelok o autorite Písma? Prečo musíme odmietnuť čokoľvek, čo sponchyňuje konečnú a najvyššiu autoritu Písma?

ZDROJ ŽIVOTA

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Ján 1,4; Ján 10,10; Ján 1,12,13; Ján 6,61–68; 4Moj 13,23–33; Mat 4,1–4

ÚVODNÝ TEXT

„Ja som cesta, pravda i život. Nik neprichádza k Otcovi, ak len nie skrze mňa.“ (Ján 14,6)

Na otázku, kým je, odpovedá Ježiš v Evanjeliu podľa Jána väčšinou výrazom, ktorý označuje božstvo. „JA SOM“ je neklamný odkaz na samotného Hospodina, ktorý sa zjavil Mojžišovi „v plameni horiaceho kra“ (2Moj 3,2) a povedal mu: „Ja som, ktorý som.“ (2Moj 3,14) A ten istý Boh, „JA SOM“, sa stal telom. „To Slovo sa stalo telom a prebývalo medzi nami a my sme videli jeho slávu, slávu, akú má od Otca jednorodný Syn, plný milosti a pravdy.“ (Ján 1,14)

Téma „JA SOM“ je veľmi silne prítomná v celom Evanjeliu podľa Jána. Aj úvodný text našej lekcie reflektuje túto tému: „Ja som cesta, pravda i život.“ (Ján 14,6) „JA SOM“ je Svetlo sveta, Chlieb života, Dvere oviec, Dobrý Pastier a Pravý vinič.

Tento týždeň sa budeme venovať téme zjavenia Boha, ako ju predstavuje apoštol Ján. Podrobnejšie budeme skúmať aj odvrátenú stránku udalostí, pre ktoré mnohí odmietli Ježiša ako Mesiáša, a to aj napriek silným dôkazom v podobe Jeho slov a činov. Túto myšlienku budeme študovať z dvoch dôvodov: aby sme sa vyhli rovnakej chybe a tiež, aby sme hľadali spôsob, ako osloviť tých, čo sú v nebezpečenstve rovnakej chyby.

OSNOVA LEKCIE

Pri štúdiu tejto lekcie sa zameriame na tému „večného života“, ktorý Ježiš zaistil a ponúka každému, kto po Ňom túži. Pozrieme sa nielen na Darcu večného života, ale aj na to, ako Ho môžeme prijať a čo znamená, keď Ho niekto odmietne.

- Ján 3,14–16: Ježiš – Darca večného života (nedeľa)
- Ján 6,66–69: Ježiš – ten, ktorý má slová večného života (pondelok)
- Ján 12,13: Prijatie daru večného života (utorok)
- Ján 1,5.10.11: Odmietnutie daru a Darcu večného života (streda)
- Ján 3,18–21: Dôsledky odmietnutia večného života (štvrtok)

V ŇOM BOL ŽIVOT

¹⁴A ako Mojžiš vyzdvihol hada na púšti, tak musí byť vyzdvihnutý aj Syn človeka, ¹⁵aby každý, kto v neho verí, mal večný život. ¹⁶Ved'Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodného Syna, aby nik, kto verí v neho, nezahynul, ale mal večný život. (Ján 3,14–16)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V prvom verši svojho evanjelia (Ján 1,1) apoštol jasne hovorí, že Ježiš je Boh, Boží Syn. Následne zaznievajú slová: „V ňom bol život a život bol svetlom ľudí“ (Ján 1,4) Tento odkaz na život ukazuje na božskú, neodvedenú, večnú existenciu. Keďže Syn má život sám v sebe, môže ho položiť a znova si ho vziať (Ján 10,17). A navyše, keďže má život v sebe, môže tento život dať, komu chce (Ján 5,21; porovnaj s Ján 14,19).

Výraz *život* (grécky *zóé*) sa v Jánovom evanjeliu objavuje tridsaťšesť razy, čo je asi štvrtina výskytov v Novej zmluve. V Ján 1,4.5 sa toto slovo okrem odkazu na Zdroj života na našej planéte spája aj so spasením. V celom zväzku Evanjelia podľa Jána je myšlienka života (*zóé*) najčastejšie vyjadrená v zmysle *večného života*, zaslúbenia spasenia (pozri Ján 3,15.16.36; Ján 4,14.36; Ján 6,27.40.47.54.68 a Ján 10,27.28). Ten, kto dal život pri stvorení, je ten istý, ktorý prináša večný život – spásu stratenému svetu.

Prečo prišiel Ježiš na túto zem?

Ján 1,29

Ján 3,16

Ján 6,40

Ján 10,10

Ján 12,27

Tak ako bronzový had zaujal miesto Izraelitov, ktorí boli uhryznutí hadmi, tak Ježiš zaujal naše miesto (Ján 3,14.15). To my sme boli zbití, poškrvnení a zničení hriechom. Ježiš vzal na seba trest, ktorý patril nám, aby sme mohli mať život, ktorý bol Jeho.

Kristus túži, aby sme mali život a aby sme ho mali „v hojnej miere“ (Ján 10,10). „¹²Tým však, čo ho prijali a veria v jeho meno, dal moc stať sa Božími deťmi; ¹³tí, čo sa nenarodili ani z krvi, ani z telesnej žiadosti, ani z vôle muža, ale z Boha.“ (Ján 1,12.13)

Kristus prišiel, aby nám zjavil Otca. Lebo: „Boha nikto nikdy nevidel. Jednorodný Boží, ktorý je v lone Otca, nám ho zjavil.“ (Ján 1,18) Keď sa pozeráme na Ježišov charakter, môžeme vidieť charakter Otca.

APLIKÁCIA

- Čo sa môžeme naučiť z Ježišovho života o charaktere Otca? Prečo je toto odhalenie také povzbudzujúce?

SLOVÁ VEČNÉHO ŽIVOTA

⁶⁶Preto mnohí z jeho učeníkov ho opustili a už s ním nechodili. ⁶⁷Tu povedal Ježiš Dvanástim: „Aj vy chcete odísť?“ ⁶⁸Odpovedal mu Šimon Peter: „Pane, ku komu by sme šli? Ty máš slová večného života ⁶⁹a my sme uverili a spoznali, že ty si Boží Svätý.“ (Ján 6,66–69)

Prečítaj si text Ján 6,60–69. Aký význam mali Petrove slová v kontexte Ježišovej otázky, či Ho aj oni plánujú opustiť?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Petrove slová o „večnom živote“ sa spájajú s témou, ktorá sa tiahne celým Evanjeliom podľa Jána. V kontexte nasýtenia piatich tisícov (Ján 6) nachádzame nesmierne množstvo vyjadrení súvisiacich práve s témou večného života (Ján 6,27.40.47.54.68). Ježiš hovorí, že On je Chlieb života (Ján 6,35), čo znamená, že Jeho život, smrť a vzkriesenie sú zdrojom večnej spásy.

Slovné spojenie *večný život* alebo jeho ekvivalenty sa v Evanjeliu podľa Jána nachádzajú najmenej sedemnásťkrát. Tento výraz sa nevzťahuje na nejakú formu duchovnej existencie a ani na to, že by sme sa mali stať súčasťou nejakej večnej bytosti. Neobsahuje dokonca ani žiadny éterický koncept. Ide skôr o životodarnú silu, ktorá prináša spásu a zmysel našej existencii teraz a životu bez konca, keď sa vráti náš Pán. Tak ako sa Ježiš stal telom, tak aj vzkriesenie, o ktorom hovorí, sa odohráva v čase, priestore a vo fyzickom tele. Je to vzkriesenie z mŕtvych, obnovenie života, ktorý sme kedysi mali v Edene.

Ako získavame večný život?

Ján 3,15,16

Ján 5,24

Ján 6,40,47

Ján 8,31

Ján 12,46

Ján 20,31

Len prostredníctvom viery chápeme, že Ježiš Kristus prišiel žiť a zomrieť za nás. Táto viera k nám prichádza ako dar. My sa musíme vedome rozhodnúť odovzdať sa Ježišovi, činiť pokánia a prijať Jeho krv na odpustenie a očistenie od hriechov.

Keď sa Ježiš opýtal učeníkov, či odídu aj oni, Peter za všetkých odpovedal: „Pane, ku komu by sme šli? Ty máš slová večného života.“ (Ján 6,68). Tieto slová vystihujú podstatu spasenia a spôsob, akým ho môžeme dosiahnuť. Ako sme už povedali, spasenie neprichádza nadobudnutím nejakého hlbokého poznania alebo obsiahnutím prírodných zákonov. Pochádza jedine od Ježiša, ktorý – vlastniac v sebe večný život – ho zadarmo ponúka všetkým, ktorí Ho prijmú v reakcii na pôsobenie Svätého Ducha.

- **Ako vnímaš náš súčasný život v kontexte prísľubu večného života? Aký vplyv by malo mať zaslúbenie večného života na tvoj život?** **APLIKÁCIA**

VIERA A NOVÉ NARODENIE

¹²Tým však, čo ho prijali a veria v jeho meno, dal moc stať sa Božími deťmi; ¹³tí, čo sa nenarodili ani z krvi, ani z telesnej žiadosti, ani z vôle muža, ale z Boha. (Ján 12.13)

¹⁵Ved' ste neprijali ducha otroctva, aby ste opäť žili v strachu, ale prijali ste Ducha synovstva, v ktorom voláme: „Abba, Otče.“ ¹⁶Tento Duch sám dosvedčuje nášmu duchu, že sme Božie deti. (Rim 8,15.16)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Na základe úvodných veršov (Ján 1,12.13) sa pokús definovať kroky, ktoré vedú človeka k tomu, že sa z neho stane kresťan.

Ján napísal svoje evanjelium, aby sme verili v Ježiša a aby sme vierou mali večný život v Jeho mene (Ján 20,31). V úvodných veršoch (Ján 1,12.13) je tento proces opísaný v dvoch krokoch. Najprv Ho prijímame, to znamená, že v Neho uveríme. Potom nám dáva moc stať sa Božími deťmi, ktoré sú vo verši 13 opísané ako narodené („splodené“; Roh.) z Boha. Stať sa kresťanom má teda ľudský aj božský rozmer. Musíme konať vo viere, prijať Ho, byť otvorení svetlu, ale je to On, kto obnovuje naše srdce.

V skutočnosti je viera Božím darom, ktorý prichádza z počutia Jeho Slova (Rim 10,17). „Aby sme mali pravú a trvalú vieru v Krista, musíme Ho poznať tak, ako je predstavený v slove.“ (FE 433) „Duch, ktorý pôsobí na ľudskú myseľ a osvecuje ju, vytvára vieru v Boha.“ (7BC 940)

Tí, ktorí veria a prijímajú Syna ako Mesiáša, dostanú večný život. Ján tiež zdôrazňuje prijatie alebo vieru v Slovo, ktoré povedal Ježiš (Ján 5,24.38.47). Úlohou Svätého Ducha je ukazovať svetu, „čo je hriech, čo spravodlivosť a súd“ (Ján 16,7.8; porovnaj s Rim 8,16).

Aký princíp spasenia v Ježišovi predstavuje apoštol Pavol v Rim 8,15.16?

Naša viera vychádza z pôsobenia Svätého Ducha v našich srdciach. „Viera je... veľké pozeňhanie – oko, ktoré vidí, ucho, ktoré počuje.“ (6BC 1073) Humanistický prístup (teda taký, ktorý je založený na človeku a jeho schopnostiach poznávať) k viere tvrdí, že musíme nájsť základ, kritériá viery, a potom veriť. Naproti tomu biblický prístup hovorí, že viera je základ, dar od Boha (Ef 2,8; 1Kor 1,17–24; 1Kor 2,1–6). Začíname základom viery a pokračujeme v raste v porozumení a milosti.

APLIKÁCIA ■ Ako by si odpovedal na otázku, na čom je založená tvoja viera?

ODMIETANIE ZDROJA ŽIVOTA

⁵A to svetlo v tme svieti, ale tma ho nepohltila. ... ¹⁰Bol vo svete a svet ním vznikol, ale svet ho nespoznal. ¹¹Do svojho vlastného prišiel, ale jeho vlastní ho neprijali.“ (Ján 1,5.10.11)

Niektoré z najsmutnejších správ celého Písma nachádzame práve v Evanjeliu podľa Jána. Výstižne to ukazujú úvodné verše (Ján 1,5.10.11). „JA SOM“ bol odmietnutý mnohými z Jeho vlastného ľudu.

Niet divu, že apoštol Pavol neskôr varuje: „Preto nestrácajte dôveru...“ (Heb 10,35) Opakovane môžeme v Písme vidieť, že ľudia odmietli Krista, lebo neprijali Jeho Slovo.

„Súčasný spôsob myslenia založený výhradne na rozume sa začína pochybnosťami. Ľudia spochybňujú všetko, aby zistili, čo je pravda. To, čo prežije palbu krížového výsluchu, prijímajú ako neotrasiteľné poznanie, niečo, na čom sa dá postaviť vlastné presvedčenie. Niektorí aplikujú rovnakú metódu aj na Bibliu tým, že všetko spochybnia z vedeckého, historického, psychologického, filozofického, archeologického alebo geologického hľadiska, aby potom rozhodli, čo je v Biblii pravda a čo nie. Takáto metóda vychádza z pochybností o pravdivosti Písma. Kristus sa opýtal: či *Syn človeka nájde vieru na zemi, keď príde?* (Luk 18,8).“ (ZINKE, E. Edward and Roland Hegstad, *The Certainty of the Second Coming*, Hagerstown, MD: Review and Herald Publishing Association, 2000, s. 96)

Prečítaj si text 4Moj 13,23–33. V čom spočíval rozdiel medzi správami, ktoré špióni priniesli o Kanaáne?

Hriechom Hebrejov pri Kádeši boli pochybnosti o Božom slove. Boh ich vyzval, aby išli „hore“ a zabrali určené územie. Do Kanaánu vyslali dvanásť vyzvedačov, aby krajinu preskúmali. Vrátili sa s dvomi správami. Väčšina prišla s obavami a neistotou. V krajine sú obri, opevnené mestá, zbrane, aké sme nikdy predtým nevideli, a dobre vycvičené armády. My sme však boli len otrokmi v egyptskej krajine a nemáme žiadne vojenské skúsenosti. Desať špiónov hlasovalo „nie“, pretože mali strach z ohromujúcej moci nepriateľa a brali do úvahy len ľudský pohľad. Dvaja špióni hlasovali „áno“, lebo sa opierali o svoju vieru a o ohromujúcu moc Božieho slova.

- **Ako sa môžeme vyhnúť nedôvere a pochybnostiam, ktorým podľahli Izraeliti pri Kádeši? Prečo je v tejto súvislosti dôležité dať si pozor aj na opačný extrém, ktorý sa môže prejaviť ako trúfalosť alebo konanie vlastných nemúdrych rozhodnutí s presvedčením, že plníme Božiu vôľu?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

ODSÚDENIE

¹⁸Kto verí v neho, nie je odsúdený. Kto neverí, už je odsúdený, pretože neveril v meno jednorodeného Božieho Syna. ¹⁹Súd je v tom, že svetlo prišlo na svet, ale ľudia milovali väčšmi tmu než svetlo, lebo ich skutky boli zlé. ²⁰Ved' každý, kto robí zle, nenávidí svetlo a nejde na svetlo, aby jeho skutky nevyšli najavo. ²¹Kto však koná pravdu, ide na svetlo, aby sa ukázalo, že jeho skutky sú vykonané v Bohu.“ (Ján 3,18–21)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Prečo ľudia prichádzajú na súd?

Ján 3,18.36

Ján 5,24.38

Ján 8,24

Ján 12,47

Odmietnutie Ježiša Krista, Svetla sveta, nás necháva napospas pochybnostiam a pokušeniam diabla. Znamená to obrátiť sa zo svetla do tmy.

Eva dostala svetlo, na základe ktorého vedela, ako sa správať k stromu poznania dobra a zla v strede záhrady. Satan ju pokúšal a toto svetlo spochybnil. Eva „skúšala“ Božie slovo. Uvažovala o tom, že Boh lásky určite nezničí stvorenstvo, ktoré s takou starostlivosťou vytvoril. Spoliehala sa na svoje zmysly. Had jedol z ovocia a teraz mal moc hovoriť. Čo ak má had pravdu? *Ak si dám z ovocia, môžem sa stať podobná Bohu!* Oklamaná sa odvrátila od svetla. A rovnakú cestu si zvolil aj jej muž.

Prečítaj si text Mat 4,1–4. Aké zásady použil Kristus v púšti pokušenia, aby zvíťazil nad satanovým podvodom?

Kristus mal k dispozícii rovnaké rozumové nástroje, aké používali Adam a Eva, predpotopní ľudia a Izraeliti pri Kádeše. Mohol sa pýtať, prečo Boh lásky nechá svojho Syna na púšti štyridsať dní a nocí bez jedla a ochrany. Mohol sa tiež rozhodnúť dokázať svoje synovstvo premenou kameňov na chlieb! Namiesto toho odpovedal Božím slovom. Jeho uvažovanie a konanie bolo vedené nebeskými hodnotami, nie pozemskými. Ako ľahko mohol racionalizovať svoju cestu k nesprávnym rozhodnutiam. Takéto skratky robí totiž veľmi veľa ľudí, dokonca aj veriacich.

APLIKÁCIA ■ **Ako sa môžeme vyhnúť pokušeniam? Ako sa môžeme naučiť robiť rozhodnutia, ktoré budú vychádzať z Božieho slova?**

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Cesta lásky* si prečítajte kapitoly „Najväčší dar ľudstvu“ (DA 19–26; CL 9–14) a „Nástrahy“ (DA 601–609; CL 388–393).

„Kristus svojím rozhodnutím vziať na seba ľudskú prirodzenosť zjavil práve opačnú povahu, než má satan. Kristus sa však pokoril ešte viac: *Ponížil sa a bol poslušný až do smrti, a to až do smrti na kríži.* (Fil 2,8) Podobne ako kedysi veľkňaz zložil svoje nádherné veľkňazské rúcho a slúžil v bielom ľanovom odevu kňaza, aj Kristus prijal podobu služobníka a priniesol obeť. Bol súčasne kňazom i obeťou. *On bol prebodnutý pre naše priestupky, zmučený pre naše nepravosti; on znášal trest za náš pokoj.* (Iz 53,5) S Kristom sa zaobchádzalo tak, ako si zasluhujeme my, aby sa s nami mohlo naložiť tak, ako zasluhuje on. Bol odsúdený pre naše hriechy, na ktorých nemal nijaký podiel, aby sme my mohli byť ospravedlnení jeho spravodlivosťou, na ktorej nemáme nijaké zásluhy. Vytrpel smrť, ktorá mala stihnúť nás, aby sme mohli prijať život, ktorý patrilo jemu. *Jeho jazvami sa nám dostalo uzdravenia.* (Iz 53,5)“ (DA 25; CL 12.13)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Ježiš obetoval pre záchranu sveta veľmi veľa. Čo považujete za najlepšie spôsoby, ako pomôcť druhým vidieť túto úžasnú pravdu? Ako im môžete pomôcť prísť vo viere ku Kristovi?
2. V čom spočíva rozdiel medzi rozhodnutiami robenými na základe svetských princípov a hodnôt v kontraste s rozhodnutiami, ktoré vychádzajú z Božieho zjavenia?
3. Ako spolu súvisia rozum, logika a Božie slovo? Aké logické a racionálne dôvody máme na to, aby sme dospeli k viere? Ako nám naplnené proctvá alebo ohromujúca krása a zložitosť stvoreného sveta logicky a racionálne poukazujú na existenciu Boha a na pravdu plánu spasenia?
4. V triede sa porozprávajte o svojich odpovediach na otázku na konci utorkovej časti. Na čom je založená vaša viera? Ak by sa vás niekto spýtal, prečo veríte v Ježiša a tvrdenia evanjelia, ako by ste odpovedali?

Týždeň od 1 do 7. decembra

CESTA, PRAVDA A ŽIVOT

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Ján 13,1–20; Ján 14,1–3; Dan 7,27; Ján 14,5–11; Ján 1,14; Kol 1,16.17; Ján 5,38–40

ÚVODNÝ TEXT

„Boha nikto nikdy nevidel. Jednorodný Boží, ktorý je v lone Otca, nám ho zjavil.“ (Ján 1,18)

Evanjelium podľa Jána je rozdelené na štyri hlavné časti: Prológ (Ján 1,1–18), Kniha znamení (Ján 1,19–12,50), Kniha slávy (Ján 13,1–20,31) a Epilóg (Ján 21,1–25). V našich lekciách sme sa doteraz zameriavali najmä na prvé dve časti – Prológ a Knihu znamení. Prostredníctvom Ježišových zázrakov (znamení), rozhovorov a učenia sme si ukazovali, kto je Ježiš. V nasledujúcich lekciách sa presunieme do tretej časti – *Knihy slávy*.

Je zaujímavé, že slávnych sedem výrokov „JA SOM“ tvorí premostenie medzi druhou a treťou časťou evanjelia. Ježiš o sebe hovorí, že je „chlieb života“ (Ján 6,35.41.48.51), „svetlo sveta“ (Ján 8,12; Ján 9,5), „dvere“ (Ján 10,7.9), „dobrý pastier“ (Ján 10,11.14), „vzkriesenie a život“ (Ján 11,25), „cesta, pravda i život“ (Ján 14,6) a „pravý vinič“ (Ján 15,1.5).

OSNOVA LEKCIE

Tento týždeň sa zameriame na 13. a 14. kapitolu Evanjelia podľa Jána. Najprv sa pozrieme na zmysel Ježišovej rozlúčkovej reči, na ktorej začiatku sa nachádza dôležitý príbeh o tom, ako Ježiš umyl nohy svojim učeníkom. Následne sa budeme venovať Jeho vyhláseniu „Ja som cesta, pravda i život“.

- Ján 13,1–20: Naučenie o službe a pokore (nedeľa)
- Ján 14,1–3: Zaslúbenie Ježišovho návratu (pondelok)
- Ján 14,5–11: Ježiš ako „cesta, pravda i život“ (utorok)
- Ján 1,14.17: Ježiš ako vtelená „pravda“ (streda)
- Ján 5,37–40: Písmo ako svedectvo o „pravde“ (štvrtok)

DAL SOM VÁM PRÍKLAD

¹²Keď im umyl nohy a obliekol si vrchný plášť, znova sa posadil k stolu a povedal im: „Uvedomujete si, čo som vám urobil? ¹³Vy ma nazývate Učiteľ a Pán, a dobre hovoríte, lebo to som. ¹⁴Keď som vám teda ja, Pán a Učiteľ, umyl nohy, aj vy si máte navzájom umývať nohy. ¹⁵Dal som vám príklad, aby ste aj vy robili tak, ako som urobil ja vám. ¹⁶Amen, amen, hovorím vám, sluha nie je väčší ako jeho pán. Ani posol nie je väčší ako ten, kto ho poslal. ¹⁷Ak to viete, ste blahoslavení, keď tak aj konáte. (Ján 13,12–17)

Ježišova rozlúčková reč (Ján 13–17) prináša Jeho učeníkom poučenie o budúcnosti. Literárna forma tejto reči sa podobá Mojžišovej rozlúčke s Izraelitmi (5. Mojžišova), Jákobovmu požehnaníu svojich detí (1. Mojžišova 47–49) alebo Dávidovmu poučeniu adresovanému Šalamúnovi (1. Kroník 28–29). V súvislosti so svojím odchodom Ježiš učeníkov utešuje a povzbudzuje. Dáva im zaslúbenie o náhrade, ktorá príde za Neho (Svätý Duch; Ján 14–16). Predpovedá, že budú prežívať zármutok (Ján 15–16), a nabáda učeníkov, aby zostali verní (Ján 15).

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítaj si text Ján 13,1–20. V čom spočíva dôležitosť opísanej udalosti? Čo sa Ježiš prostredníctvom svojho konania snažil učeníkov naučiť?

V tejto časti sveta v Ježišových dňoch ľudia nosili sandále alebo chodili bosí. Na konci dňa mali teda nohy zaprášené a špinavé. Bolo zvykom, že sluha alebo otrok umýval nohy tým, ktorí prichádzali do domu najesť sa. Ale v tú noc, keď sa Ježiš stretol s učeníkmi pri poslednom spoločnom jedle pred svojím zatknutím, nebol na mieste prítomný žiadny sluha.

Na prekvapenie všetkých Ježiš sám vstal od večere a umyl im nohy. Text Ján 13,4.5 krok za krokom opisuje, čo všetko Ježiš urobil, keď sa chystal umyť učeníkom nohy. Tieto podrobnosti zdôrazňujú úžasný čin pokory, ktorý vykonal ich milovaný Majster.

Záznam o Petrovej reakcii (Ján 13,8–11) ukazuje prehlbujúci sa pocit zdesenia a nepochopenia, ktorý mali učeníci z Ježišovho konania. Ako sa mohol Ježiš, Majster a Mesiáš znížiť k niečomu takému podradnému? Peter dokonca rázne odmietol, aby mu Ježiš umyl nohy. Dozvedel sa však, že ak nebude spolupracovať, nebude mať s Ježišom podiel. Preto následne žiadal, aby pre neho Ježiš urobil ešte viac, čím vyjadril svoju túžbu byť stále v spojení so svojím milovaným Pánom.

Význam Ježišovho konania vychádza z toho, kým je. Verš Ján 13,13 hovorí, že On je Učiteľ a Pán. Tak Ho nazývali a On potvrdzuje, že je to tak. Tieto tituly vyjadrujú autoritu a moc.

Ježiš však učí, že moc a autorita sa majú používať na službu, nie na vyvyšovanie samého seba. Cirkev adventistov siedmeho dňa prijala tento význam Ježišovho príkladu a to, čo sa právom nazýva *obrad pokory*, pokladá za súčasť Večere Pánovej.

- Čo ťa učí obrad pokory o kráčaní v Ježišových stopách a o tom, ako máme slúžiť druhým?

APLIKÁCIA

URČITE PRÍDEM ZNOVA

¹Nech sa vám srdce neznepokojuje! Verte v Boha, verte aj vo mňa! ²V dome môjho Otca je mnoho príbytkov. Keby to tak nebolo, bol by som vám azda povedal, že vám idem pripraviť miesto? ³Keď odídem a pripravím vám miesto, zasa prídem a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja. (Ján 14,1–3)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V akom kontexte Ježiš hovorí slová z úvodných veršov (Ján 14,1–3)? V čom spočíva význam týchto slov?

Na konci Jána 13 Ježiš hovorí, že odchádza (Ján 13,33). U Petra to vyvolalo otázku, kam ide (Ján 13,36). Učeníci nechápu, že Ježiš hovorí o svojej smrti a o svojom zmŕtvychvstaní a nanebovstúpení. Peter vyjadruje, že je pripravený položiť za Neho svoj život (Ján 13,37). Vtedy Ježiš predpovedá Petrovo zapretie (Ján 13,38).

V tomto kontexte Ježiš hovorí svojim učeníkom, aby sa neznepokojovali (Ján 14,1). Sloveso *znepokojovať sa* (grécky *tarassó*) znamená doslova *rozrušiť, zneistiť, prežívať veľkú bolesť* alebo *uvrhnúť do zmätku*. Nie je prekvapujúce, že učeníkov Ježišove slová rozrušili a zmatli.

Aby Ježiš svojich učeníkov zbavil zmätku a obáv, hovorí im o dome svojho Otca, kde je veľa „príbytkov“ (nejde tu o „domy“, ale o miesto na bývanie). Ježiš odchádza do domu svojho Otca, aby im pripravil miesto. Jeho slová upriamujú pozornosť učeníkov za prichádzajúcu búrku kríža. Hovorí o čase, keď sa vráti, aby prišiel po svoj ľud. Hľadá na čas, keď sa celá tragédia s hriechom raz a navždy skončí (pozri Dan 7,27).

Ježiš hovorí: „Keď odídem..., zasa prídem a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja.“ (Ján 14,3) Ide o jasné a jednoznačné zaslúbenie Jeho druhého príchodu.

Čo je základom dôvery v toto zaslúbenie? Mnohí by povedali, že sa naplnilo biblické prorocktvo, a to je určite pravda. Ale verš Ján 14,3 zdôrazňuje niečo iné. V gréčtine je sloveso „prídem“ v prítomnom čase („prichádzam“). Ide o prítomný čas, ktorý sa označuje ako *futuristický prezent*. Vyjadruje budúcu udalosť, o ktorej sa hovorí s takou istotou, akoby sa už diala. Preto by sme ono „zasa prídem“ (Ján 14,3) mohli preložiť ako „celkom určite znova prídem“.

Základom nádeje na návrat nášho Pána nie je len naplnenie biblického prorocktva. Naša istota sa odvíja od osoby Toho, kto toto zaslúbenie dal. Ježiš povedal, že sa po svoj ľud určite vráti. Naša smelá dôvera v toto zaslúbenie je založená na vzťahu dôvery v autora tohto zaslúbenia.

APLIKÁCIA ■ Čo nás učí kríž o istote Kristovho druhého príchodu? Prečo je druhý príchod neoddeliteľnou súčasťou Ježišovej smrti pri Jeho prvom príchode?

„JA SOM CESTA, PRAVDA I ŽIVOT“

⁵Tomáš mu povedal: „Pane, nevieme, kam ideš. Ako môžeme poznať cestu?“

⁶Ježiš mu povedal: „Ja som cesta, pravda i život. Nik neprichádza k Otcovi, ak len nie skrze mňa. (Ján 14,5,6)

Čo sa Tomáš pýta a ako Ježiš odpovedá v úvodnom texte (Ján 14,5,6)? Ako rozumieš tomuto rozhovoru?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Tomášova otázka sa zdá byť logická. Ak nevieme, kam niekto ide, ako môžeme túto osobu nasledovať? Ježiš veľmi promptne odpovedá, že tou cestou je On sám. Ale o akú cestu ide? A kam táto cesta smeruje? Je to cesta k Otcovi. V Prológu (Ján 1,1–18) je zdôraznené intímne spojenie medzi Slovom (*logos*), Ježišom Kristom a Otcom.

Ján 1,18 ukazuje, že „jedorodený Boží“ (v tomto kontexte by najlepší preklad znel ako „jedinečný“ alebo „jediný svojho druhu“) je Ten, kto nám „zjavil“ Otca. Tu si opäť môžeme pomôcť pochopením gréckeho slova *exégeomai*, ktoré znamená vysvetľovať, interpretovať, vykladať. Od tohto slovesa je odvodený napríklad výraz *exegéza*, čo znamená vysvetlenie významu. Ježiš Kristus nás teda vedie k Otcovi. Ježiš vysvetľuje a predstavuje Otca padlému svetu. V dôsledku toho je On cestou – cestou k Otcovi. Bez Neho sme obmedzení v našom chápaní Otca.

Prečítaj si text Ján 14,7–11. Čomu Filip nerozumel? Ako mu to Ježiš pomohol objasniť?

Filip chcel vidieť Otca. Niečo také však nemôže bez ujmy či hrozby smrti žiadny človek (pozri 2Moj 33,17–34,9; Ján 1,18). Ježiš karhá Filipov nedostatok porozumenia a poukazuje na to, že ak sme videli Jeho, videli sme aj Otca (Ján 14,9). Z toho je zrejmé, že Ježiš je cestou k Bohu. Bez Neho sa cesta stáva temnou a neistou. On je svetlo, ktoré osvetľuje cestu k Bohu.

Ježiš vo svojom výroku spája tri pojmy: *cesta*, *pravda* a *život*. O ceste sme v prenesenom význame už počuli hovoriť Jána Krstiteľa (Ján 1,23), ktorý pripravoval „cestu“ pre Ježiša. Ale *pravda* a *život* sú hlavnými témami evanjelia. V stredu a vo štvrtok sa sústredíme na pojem pravdy. Vo svete, ktorý spochybňuje samotný koncept „pravdy“, ide o naozaj kľúčovú tému evanjelia.

- Prečo je upokojujúce uvedomiť si, že Ježiš je tým najlepším zjavením Boha Otca, akého sa nám môže dostať?

APLIKÁCIA

JA SOM PRAVDA

¹⁴To Slovo sa stalo telom a prebývalo medzi nami a my sme videli jeho slávu, slávu, akú má od Otca jednorodený Syn, plný milosti a pravdy. ... ¹⁷Zákon bol totiž daný skrze Mojžiša, no milosť a pravda prišli skrze Ježiša Krista. (Ján 1,14.17)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Ako je v Evanjeliu podľa Jána prepojený pojem „pravda“ s Ježišom?
Ján 1,14,17

Ján 8,32

Ján 14,6

Ján 15,26

V Evanjeliu podľa Jána sa pravda opakovane spája s Ježišom, s Jeho Otcom a so Svätým Duchom. Pravda je spojená s Ježišom, Slovom (*logos*) a so svetlom – na rozdiel od tmy (Ján 1,1–14; Ján 3,19–21). Naproti tomu protiklad pravdy – lož a klamstvo – sú spojené s diablom a hriechom (Ján 8,44–46). V dôsledku toho „pravda“ u Jána nie je len otázkou faktov či dôkazov. Myšlienka pravdy obsahuje morálny aspekt vernosti Bohu a Jeho vôli.

„Mnohí túžia po živom Bohu a jeho prítomnosti. Srdce človeka nemôžu natrvalo uspokojiť ani tie najskvelejšie filozofické úvahy či literárne skvosty. Ľudské názory a špekulácie nijako neobohatia život viery, účinne môže oslovovať len Božie slovo. Tí, čo dosiaľ počúvali iba výroky tradície, ľudské názory a predpisy, mali by počuť hlas Krista. Jeho slovo pripraví človeka na večný život.“ (COL 40; KP 22)

Uvažujme, čo mal Ježiš na mysli, keď povedal, že je Pravda. Ježiš je *logos*, Slovo, ktoré bolo s Bohom od počiatku a ktoré bolo Stvoriteľom všetkého stvoreného (Ján 1,1–4). Jedno s Otcom od večnosti až do večnosti, Ježiš má vlastnosti Otca, a preto o sebe tiež môže povedať, že je „JA SOM“. Jeho bytie nepodlieha nikomu a ničomu inému. Nič, čo existuje, vrátane poznania, neexistuje mimo Neho. A všetko, čo existuje, čo bolo stvorené, stvoril iba Ježiš a existuje iba v ňom. „¹⁶Ved' v ňom bolo stvorené všetko na nebi i na zemi, viditeľné i neviditeľné, tróny i panstvá, kniežatstvá a mocnosti, všetko je stvorené skrze neho a pre neho. ¹⁷A on je pred všetkým a všetko pretrváva v ňom.“ (Kol 1,16.17)

Ježiš nie je len stelesnením pravdy. On je Pravda. Pravda nie je pojem ani vedecký či myšlienkový konštrukt. Je to Osoba!

Pravda, Ježiš Kristus, sa dá prirovnať k Slnku, ktoré osvetľuje svet (Ján 8,12). Uvedme v tomto kontexte opäť citát C. S. Lewisa, ktorý sme už použili v 3. lekcii: „Verím v kresťanstvo rovnako ako verím, že Slnko vyšlo – nielen preto, že ho vidím, ale preto, že vďaka nemu vidím všetko ostatné.“ („Is Theology Poetry?“ Samizdat University Press, 2014, s. 15)

Vďaka Ježišovi, Pravde, sme schopní správne vnímať a chápať svet okolo nás.

APLIKÁCIA ■ Ako by si vlastnými slovami vysvetlil, čo pre teba znamená, že Ježiš je Pravda?

PÍSMO A PRAVDA

³⁷A Otec, ktorý ma poslal, sám vydal svedectvo o mne. Vy ste nikdy nepočuli jeho hlas, ani nevideli jeho tvár ³⁸a jeho slovo nezostáva vo vás, lebo neveríte tomu, ktorého poslal. ³⁹Skúmate Písma, lebo si myslíte, že v nich máte večný život, a práve ony svedčia o mne. ⁴⁰Lenže vy nechcete prísť ku mne, aby ste mali život. (Ján 5,37–40)

Evanjelium podľa Jána ako súčasť Biblie zohráva dôležitú úlohu pri vydávaní svedectva o Ježišovi, ktorý je cesta, pravda a život. Celá Biblia (Stará aj Nová zmluva) má kľúčovú rolu pri zjavovaní pravdy. Najdôležitejšie poslanstvo sa sústreďuje na učenie o tom, kto je Ježiš a čo prišiel vykonať.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Čo hovorí Ježiš o Písme v úvodných veršoch (Ján 5,37–40)?

Ježiš i Jeho učeníci sa opakovane odvolávali na Písmo (texty Starej zmluvy), aby ukázali, že On je Mesiáš. Kristus povedal: „⁴⁶Lebo keby ste verili Mojžišovi, verili by ste aj mne, veď on písal o mne. ⁴⁷Ale ak neveríte jeho písmam, akože uveríte mojim slovám?!“ (Ján 5,46.47)

Aby Ježiš odhalil, kým je a aký je význam Jeho služby, odvolával sa na poslanstvo Písma (Luk 24,27). Prečo to bolo dôležité?

Na inom mieste, keď citoval z 2. Mojžišovej, Kristus povedal: „Či ste nečítali o vzkriesení z mŕtvych, čo vám povedal Boh...? (Mat 22,31) Zachariáš sa odvolával na Božie zaslúbenia, že „[Boh] oddávna hovoril ústami svojich svätých prorokov.“ (Luk 1,70) Peter vo svojej kázni v deň Turíc povedal: „Muselo sa splniť, čo Duch Svätý ústami Dávida predpovedal v Písme...“ (Sk 1,16) Biblia nie je vedeckou učebnicou. Nevysvetľuje, ako rozdeliť atóm alebo vykonať operáciu mozgu. Jej obrovský význam spočíva v niečom inom. Prináša kontext, v ktorom má náš vesmír zmysel. Je to *klúč*, ktorý otvára dvere, *svetlo*, ktoré umožňuje vidieť. Bez Biblie by sme tápali v tme. Nevedeli by sme nič o existencii Boha, Jeho úlohe vo vesmíre, našom vlastnom pôvode, zmysle života a budúcnosti.

- **Ktoré pravdy sú pre Písmo jedinečné, teda také, že sa o nich nedozvieme zo žiadneho iného zdroja?**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Cesta lásky* si prečítajte kapitolu „Svetlo sveta a slepota farizejov“ (DA 463–475; CL 301–309).

Keď Ježiš povedal: *Ja som svetlo sveta* (Ján 8,12), nachádzal sa „na chrámovom nádvorí, ktoré malo zvláštny význam v súvislosti s bohoslužbou Sviatku stánkov. V prostriedku nádvorja sa týčili dva mohutné stĺpy a na nich obrovské stojany s veľkými svietnikmi. Po večernej obeti boli zapálené všetky lampy a ich jas osvietil celý Jeruzalem. Týmto obradom si ľud pripomínal ohnivý stĺp, ktorý viedol Izrael na púšti a symbolicky naznačoval aj príchod Mesiáša. Večer, keď sa rozsvietili lampy, stalo sa nádvorie miestom veľkej radosti... Osvetlením Jeruzalema ľud vyjadroval nádej, že Mesiáš príde a svojim svetlom osvieti Izrael. Pre Ježiša však mala táto scéna hlbší význam. Ako žiarivé chrámové svetlá osvecovali celé okolie, podobne aj Kristus, zdroj duchovného svetla, osvecuje temnotu sveta. No ani tento symbol nebol celkom presný. Výstižnejším zobrazením jeho slávneho poslania bolo skôr ono veľké svetlo, ktorému sám určil miesto v nebeskom priestore. Bolo ráno. Ponad Olivový vrch práve vyšlo slnko a jeho lúče svojím oslepujúcim jasom dopadali na mramorové paláce a osvecovali pozlátené chrámové múry, keď Ježiš poukázal na tento výjav, a povedal: *Ja som svetlo sveta.*“ (DA 463.464; CL 301)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. V triede sobotnej školy sa porozprávajte o svojej odpovedi na štvrtkovú záverečnú otázku. Aké zásadné pravdy, ktoré učí Biblia, by sme sa nikdy nemohli dozvedieť z vedeckých učebníc? (Napríklad informácie o kríži, vzkriesení alebo druhom príchode.) Aké ďalšie dôležité biblické pravdy môžeme poznať len vďaka biblickému zjaveniu?
2. Premýšľajte o páde Lucifera, dokonalej bytosti s úžasnými intelektuálnymi znalosťami o Bohu a o tom, aký Boh je. Aj napriek tomu sa proti Nemu vzbúril. Čo nám to hovorí o realite slobodnej vôle, tej istej slobodnej vôle, akú máme aj my? Prečo potrebujeme každodenne odovzdávať túto vôľu Bohu?

OTEC, SYN A SVÄTÝ DUCH

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Ján 14,10.24; 1Moj 3,7–9; Ján 16,27.28; Ján 16,7–11; Ján 17,1–26

ÚVODNÝ TEXT

„Tešiteľ, Duch Svätý, ktorého pošle Otec v mojom mene, ten vás naučí všetko a pripomenie vám všetko, čo som vám hovoril.“ (Ján 14,26)

Od začiatku nášho štúdia sme sa už naučili, že Evanjelium podľa Jána tvorí mozaika rôznych tém. Ján opisuje znamenia (zázraky), aby ukázal, že Ježiš je Mesiáš zaslúbený prorokmi. Okrem toho zaznamenáva rôzne svedectvá (ľudí aj textov Písma), aby predstavil Ježiša ako Krista. Zároveň používa výroky „JA SOM“, aby poukázal na Ježišovu božskú prirodzenosť.

Ján sa odoláva na všetky tri osoby Božstva už v prvej kapitole (Ján 1,1–4.14.18.32–34). Po stáročia sa ľudia snažili pochopiť podstatu Božstva, ale keďže to nedokážeme, mnohí túto myšlienku odmietajú. Je však nemúdre odmietat' niečo len preto, že to nevieme úplne pochopiť alebo že sa to nezmestí do úzkych hraníc ľudského uvažovania.

Ján hovorí, že ak chceme pochopiť Boha, musíme sa pozrieť na Ježiša a na to, čo bolo zjavené v Slove. Tento prístup nám otvára úplne nový svet vzťahov – (1) vzťahov medzi osobami Trojice, (2) vzťahov medzi osobami Trojice a ľuďmi a (3) vzťahov medzi ľuďmi samotnými.

OSNOVA LEKCIE

Tento týždeň sa v našom štúdiu zameriame na spôsob, akým Evanjelium podľa Jána predstavuje Otca, Syna a Svätého Ducha, tentokrát v kontexte Ježišovej rozlúčkovej reči (Ján 13–17).

- Ján 15,16; 16,23: Nebeský Otec (nedeľa)
- Ján 16,5; 17,25: Vzťah medzi Otcem a Synom (pondelok)
- Ján 1,18; 14,7; 17,3.25: Ježiš ako Ten, kto nám predstavuje Otca (utorok)
- Ján 14,26; 15,26; 16,7–11: Svätý Duch (streda)
- Ján 17,6–10: Pozvanie na podobný vzťah lásky a blízkosti (štvrtok)

NEBESKÝ OTEC

Nie vy ste si vyvolili mňa, ale ja som si vyvolil vás a ustanovil som vás, aby ste šli a prinášali ovocie, aby vaše ovocie zostávalo, a aby vám Otec dal všetko, o čo ho budete prosiť v mojom mene. (Ján 15,16)

V ten deň sa ma nebudete na nič pýtať. Amen, amen, hovorím vám, keď budete Otca o niečo prosiť v mojom mene, dá vám to. (Ján 16,23)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Evanjelium podľa Jána je napísané tak, že zahŕňa celý biblický príbeh počnúc našim pôvodom. „Na počiatku stvoril Boh nebo a zem.“ (1Moj 1,1) Inými slovami: *Na počiatku Otec, Syn a Svätý Duch stvorili nebo a zem.* V nich je zdroj a pôvod všetkého, čo existuje. Stvorili vesmír a bytosti, ktoré ho obývajú. Príbeh počiatku mimoriadnym spôsobom opisuje stvorenie života na našej planéte a veľký dôraz venuje stvoreniu človeka. Božím zámerom stvorenia ľudstva bolo, aby sme žili v láskyplnom súlade s Ním a medzi sebou navzájom. Žiaľ, Lucifer priniesol na tento svet hriech, ktorý sa okrem iného prejavuje narušením nášho vzťahu s Bohom. Skresľuje a prekrúca obraz Boha. Ježiš teda vzal na seba našu ľudskú prirodzenosť, aby obnovil poznanie Boha a priniesol ľudstvu spásu.

Počas svojho života tu na Zemi Ježiš úplne odovzdal svoj život Otcovi a žil podľa Jeho vedenia. Povedal: „Ja a Otec sme jedno.“ (Ján 10,30) „Otec je vo mne a ja v Otcovi.“ (Ján 10,38) „Ak nekonám skutky svojho Otca, neverte mi.“ (Ján 10,37)

Aké úlohy a konanie Otca sú opísané v nasledujúcich textoch?

Ján 3,16.17; Ján 6,57

Ján 5,22.30

Ján 6,32; Ján 14,10.24

Ján 6,45

Ján 15,16; Ján 16,23

APLIKÁCIA

- Tieto verše predstavujú Otca v úzkom spojení s Ježišom Kristom, Jeho Synom. Otec má dôverný kontakt s našim svetom a robí všetko pre našu spásu. Čo nás táto pravda učí o Božej láske k nám?

JEŽIŠ A OTEC

Teraz však odchádzam k tomu, ktorý ma poslal... (Ján 16,5)

Spravodlivý Otče, svet ťa nepoznal, ale ja som ťa poznal a aj títo poznali, že si ma ty poslal. (Ján 17,25)

Boli sme stvorení Bohom pre osobný vzťah s Ním (1Moj 1,26.27). No pre hriech sa tento vzťah zásadne narušil. Okamžitý účinok tohto narušenia môžeme vidieť v príbehu z rajskej záhrady.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítaj si text 1Moj 3,7–9. Ako tieto verše odhaľujú rozvrat, ktorý spôsobil hriech? Čo znamená, že Boh hľadal ľudí a nie naopak?

Zámerom Boha bolo ponúknuť celému ľudstvu uzdravenie rozvratu spôsobeného hriechom. A to aj napriek skutočnosti, že nie každý prijme Božiu ponuku. Na obnovenie vzťahu sa jeden člen Božstva (Trojice) stal človekom. Tak sa Slovo stalo telom, prebývalo medzi nami a zjavovalo Božiu slávu (Ján 1,14–18). V dôsledku toho ľudstvo dostalo Jeho plnosť a milosť. To je to, o čo sa Ježiš prišiel podeliť: prišiel ohlasovať Božiu slávu, aby sa obnovil vzťah narušený hriechom – aspoň pre všetkých tých, čo boli ochotní prijať vierou ponuku milosti prostredníctvom Ježiša Krista.

O akej nádeji pre nás sa hovorí v týchto textoch?

Ján 1,1.2

Ján 5,16–18

Ján 6,69

Ján 10,10.30

Ján 20,28

„V Kristovi je život pôvodný, nevypožičaný, neodvodený.“ (DA 530; CL 344) Ako vtelený Syn sa „zriekol“ („zmaril“; Fil 2,7; Roh.) svojej rovnosti s Bohom. Keďže na Zemi bol Kristus ako človek, mohol v tejto súvislosti hovoriť o svojom vlastníctve života ako dare od Boha. „Kristovo božstvo je istotou veriaceho o večnom živote.“ (DA 530; CL 344)

Ľudstvo nespoznalo Boha (Ján 17,25). Preto Boh poslal svojho jediného Syna (Ján 9,4; Ján 16,5) a takto sa nám dal poznať On, Otec.

- **V súvislosti s vesmírom jeden ateista napísal: „V našej temnote, v celej tejto rozľahlosti neexistuje ani náznak toho, že pomoc príde odinakiaľ, aby nás zachránila pred nami samými.“ V čom je tento pohľad nesprávny? Čo o tomto probléme hovorí Biblia?**

APLIKÁCIA

POZNAŤ SYNA ZNAMENÁ POZNAŤ OTCA

Boha nikto nikdy nevidel. Jednorodeny Boží, ktorý je v lone Otca, nám ho zjavil. (Ján 1,18)

Ak ste ma spoznali, budete poznať aj môjho Otca. Odteraz ho už poznáte a videli ste ho. (Ján 14,7)

³A večný život je v tom, aby poznali teba, jediného, pravého Boha i toho, ktorého si poslal, Ježiša Krista. ... ²⁵Spravodlivý Otče, svet ťa nepoznal, ale ja som ťa poznal a aj títo poznali, že si ma ty poslal. (Ján 17,3.25)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V celom Evanjeliu apoštol Ján opisuje, ako Ježišove skutky poukazujú na Otca. Ježiš vysvetľuje, kto je Otec, a ukazuje, aký je Jeho vzťah k nášmu svetu. To všetko je v súlade s veršom Ján 1,18, ktorý hovorí, že Ježiš nám „zjavil“ (gr. *exégeomai*; „vysvetlil“; Roh.) Otca. Ježiš to robí opakovane. Slovo Otec (*patér*) sa objavuje 136-krát u Jána a 18-krát v Jánových epištolách. To je celkovo viac ako jedna tretina všetkých použití tohto slova v Novej zmluve. Ježišova rozlúčková reč je jedným z hlavných miest v Evanjeliu podľa Jána, kde nám Ježiš dáva poznať (vysvetľuje) Otca.

Ježiš bol Otcovým zástupcom na Zemi a v ľudskom tele prišiel konať Otcovu vôľu. V skutočnosti Ježiš povedal, že sa vo všetkom snažil plniť Otcovu vôľu a nie svoju vlastnú (Ján 5,30). Na prvý pohľad sa to môže zdať prevapujúce, ale ukazuje to, ako úplne sa Ježiš ako ľudská bytosť podriadil Otcovi.

Ježiš tiež povedal, že bol poslaný od Otca, aby dokončil Jeho (Otcovo) dielo – spásu ľudstva – a že sám Otec vydal svedectvo o Jeho (Ježišových) skutkoch (Ján 5,36–38).

Ježiš vyhlásil, že Otec Ho poslal slúžiť ako jediného, prostredníctvom ktorého môže ľudstvo prísť k Otcovi (Ján 6,40.44). Otec chce, aby ľudia mali večný život v Ježišovi, ktorý zasľubuje, že ich povolá k životu v deň vzkriesenia.

Čo nás učia nasledujúce texty o vzťahu Ježiša a Otca?

Ján 7,16

Ján 8,38

Ján 14,10.23

Ján 15,1.9.10

Ján 16,27.28

Ján 17,3

Ježišove tvrdenia o Jeho vzťahu k Otcovi sú udivujúce. Vysvetľuje, že všetko Jeho učenie je učením Otca; že všetko, čo hovorí, osobne počul od Otca; že viera v Neho je to isté ako viera v Otca; že aj samotné Jeho slová a Jeho skutky sú všetky od Otca; a že On a Otec sú zjednotení v láske a diele spásy ľudstva. Aké mocné svedectvo o Ježišovej blízkosti s Otcom v nebesiach!

APLIKÁCIA ■ **Ako by sa zmenil tvoj život, keby tvoje myšlienky a činy boli úplne vyjadrením Božej vôle pre tvoj život? Ako môžeme lepšie žiť to, o čom od Ježiša vieme, že je Božia vôľa pre náš život?**

SVÄTÝ DUCH

No Tešiteľ, Duch Svätý, ktorého pošle Otec v mojom mene, ten vás naučí všetko a pripomenie vám všetko, čo som vám hovoril. (Ján 14,26)

Keď príde Tešiteľ, ktorého vám ja pošlem od Otca, Duch pravdy, ktorý vychádza od Otca, ten bude vydávať o mne svedectvo. (Ján 15,26)

⁷Ja vám však hovorím pravdu: Pre vás je lepšie, keď odídem. Ak totiž neodídem, Tešiteľ k vám nepríde. Ak však odídem, pošlem ho k vám. ⁸No keď príde, ukáže svetu, čo je hriech, čo spravodlivosť a súd. ⁹Hriech je v tom, že neveria vo mňa, ¹⁰spravodlivosť v tom, že idem k Otcovi a viac ma už nevidia, a ¹¹súd v tom, že knieža tohto sveta je už odsúdené. (Ján 16,7–11)

Svätý Duch nevystupuje v Evanjeliu podľa Jána tak výrazne ako Otec a Syn. Pre úspech Ježišovho poslania je však Jeho úloha úplne kľúčová.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítaj si text Ján 1,10–13. Čo sa z neho dozvedáme o dôležitosti Svätého Ducha pre obrátenie?

Hneď v prvej kapitole Evanjelia podľa Jána vidíme dôležitosť úlohy Svätého Ducha. Ján hovorí, že všetci, ktorí prijali Slovo, teda všetci, ktorí v Neho uverili, sa stali Božími deťmi, tí, „čo sa nenarodili ani z krvi, ani z telesnej žiadosti, ani z vôle muža, ale z Boha“ (Ján 1,13). Takéto narodenie je dielom práve Svätého Ducha.

Čo hovoria nasledujúce verše o činnosti Ducha Svätého?

Ján 3,4–8

Ján 6,63

Ján 14,26

Ján 15,26

Ján 16,7–11

„Ježiš predstavil učeníkom konanie Ducha Svätého, a tým ich chcel potešiť, povzbudiť nádejou, ktorá utešovala aj jeho srdce. Radoval sa z významnej pomoci, ktorú tým cirkvi zabezpečí. Duch Svätý bol najväčší zo všetkých darov, ktoré Kristus vyprosil od svojho Otca na povznesenie svojho ľudu. Duch mal prísť ako znovuzrodzujúci činiteľ, bez ktorého by Kristova obeť zostala bez účinku. Moc zla sa v priebehu stáročí natoľko rozmohla, že desí pomyslenie, ako ľahko si satan ľudstvo zotročil. Odolať hriechu a zvíťaziť nad ním môže len mocné pôsobenie tretej božskej Osoby, ktorej sila nie je ničím obmedzená, lebo prichádza v plnosti božskej moci.“ (DA 671; CL 435)

Je veľkým pozhnaním prijať Svätého Ducha. Práve On totiž potvrdzuje, že Boh je pravdivý (Ján 3,33). Je to Duch, kto nás usvedčuje o hriechu, spravodlivosti a súde (Ján 16,8–11). Kľúčom k tomu, aby sme vedeli, čo je správne, pravdivé a dobré, je podriadenie nášho rozumu a životných skúseností Božiemu slovu prostredníctvom usvedčujúcej a presvedčujúcej moci Svätého Ducha.

- **Ako rozumieš výzve „prijat’ Svätého Ducha“? Čo to znamená a ako sa to prejavuje?**

APLIKÁCIA

JEŽIŠOVA MODLITBA

⁶Zjavil som tvoje meno ľuďom, ktorých si mi dal zo sveta. Boli tvoji, dal si ich mne a zachovali tvoje slovo. ⁷Teraz spoznali, že všetko, čo si mi dal, je od teba; ⁸lebo slová, ktoré si dal ty mne, odovzdal som im, oni ich prijali a spoznali v pravde, že som vyšiel od teba a uverili, že si ma ty poslal. ⁹Prosím za nich. Neprosím za svet, ale za tých, ktorých si mi dal, lebo sú tvoji. ¹⁰A všetko, čo je moje, je tvoje, a čo je tvoje, je moje a ja som v nich oslávený. (Ján 17,6–10)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Dostávame sa k tej časti Evanjelia podľa Jána, ktorá sa nazýva Ježišova veľkňazská modlitba (Ján 17) a tvorí záver Jeho rozlúčkovej reči. Ježiš prišiel na túto zem, aby ľudstvo mohlo nakoniec obnoviť svoj pôvodný osobný vzťah s Bohom. Verne vykonával znamenia, ktoré mu dal Boh robiť. Slovami a skutkami ukazoval a vysvetľoval ľuďom Boha.

Teraz sa dostávame do času, keď mal Ježiš čoskoro opustiť túto zem. Chcel sa opäť podeliť o svoju lásku k svojim učeníkom. Túžil, aby pochopili úzky vzťah medzi Ním, Otcom a Svätým Duchom. Chcel svojich nasledovníkov priviesť do rovnakého osobného vzťahu s Bohom Otcom a Duchom, aký mal On sám.

Prečítaj si text Ján 17,1–26. Aké slová alebo vyjadrenia v tejto kapitole ukazujú na Ježišovu túžbu po úzkom vzťahu lásky medzi Ním, Otcom a Jeho učeníkmi?

Mnohí sa pri čítaní Jána 17 sústreďujú na to, že jediná vec, na ktorej záleží, je jednota a láska. Niet pochyb, že Božím zámerom je obnoviť v nás osobný vzťah s Ním a so všetkými ľuďmi. Ale pozornejšie čítanie naznačuje veľmi dôležité spojenie medzi láskou a pravdou.

„A večný život je v tom, aby poznali teba, jediného, pravého Boha...“ (Ján 17,3) Ide teda o skutočné poznanie Boha takého, aký je, nie ako si Ho my sami predstavujeme. „Zjavil som tvoje meno ľuďom, ktorých si mi dal zo sveta... a zachovali tvoje slovo... a spoznali v pravde, že som vyšiel od teba...“ (Ján 17,6.8) „Posväť ich v pravde; tvoje slovo je pravda!“ (Ján 17,17)

Kristus prišiel zjaviť Otca. Toto zjavenie bolo dôležité kvôli mnohým mylným predstavám o Bohu. Evanjelium podľa Jána ukazuje, ako vážne Ježiš bral toto poslanie. Správne predstavoval Božie Slovo a Jeho konanie. Ak by na pravde nezáležalo, načo sa tomu tak obsírne venovať?

Ježiš sa stretával s veľkými ťažkosťami a protivenstvami a nakoniec Ho náboženské autority zavrhl. Trpel ľahostajnosťou od ľudí a niekedy dokonca aj od svojich vlastných učeníkov. Jeden z Jeho učeníkov Ho zradil, iný Ho trikrát zaprel. Prechádzal neustálymi skúškami a zomrel na kríži v rukách tých, ktorých prišiel zachrániť.

APLIKÁCIA ■ Ako môžeš vo svojom živote lepšie zrkadliť Božiu lásku, ktorá existuje medzi Ježišom a Otcom?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Cesta lásky* si prečítajte kapitolu „Nebojte sa!“ (DA 662–680; CL 430–442).

Pri hľadaní odpovede na otázku, kto je Ježiš, Jeho protivníci Ho posudzovali podľa ľudských noriem, „podľa tela“ (Ján 8,15). To je pravdepodobne ešte horšie ako súdiť „podľa vzhľadu“ (Ján 7,24). Tu sa uchýlili ku kritériám tela, teda padlého ľudstva v padlom svete, bez presvedčajúceho vedenia Ducha (pozri Ján 3,3–7). Sústredili sa len na Jeho „telo“, ale nikdy neuvažovali o možnosti, že by mohol byť Slovom, ktoré sa stalo telom (Ján 1,14). Pozerať sa na Krista podľa takého obmedzeného súboru kritérií znamená pristupovať k Nemu len z pohľadu sveta (2Kor 5,16).

„Utešiteľ je predstavený ako *Duch pravdy*. Jeho poslaním je určovať a zachovávať pravdu. V srdci pôsobí predovšetkým ako Duch pravdy, a tým je vlastne Utešiteľom. Pravda prináša útechu a pokoj. Lož nemá nič spoločné so skutočným pokojom a s útechou. Satan zotročuje ľudskú myseľ práve lživými názormi a tradíciami. Predkladá ľuďom falošné zásady, a tým kazí ich povahu. Duch Svätý v Písme oslovuje myseľ človeka a do srdca mu vštepuje pravdu. Tým odhaľuje blud a vyháňa ho z mysle človeka. Kristus získava svoj ľud Duchom pravdy, ktorý pôsobí prostredníctvom Božieho slova.“ (DA 671; CL 435)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Večný život je poznať Boha (Ján 17,3). Čo to znamená poznať Boha, na rozdiel od poznania iba určitých faktov o Ňom, to znamená, že je mocný alebo milujúci, alebo Boh spravodlivosti? Ako by ste odpovedali na otázku, či „poznáte Boha“? Ako Ježiš zapadá do tvojej odpovede?
2. Čo znamenajú pre každodenný život Ježišove slová „Tvoje slovo je pravda“ (Ján 17,17)?
3. Ježiš sa modlil: „Neprosím, aby si ich vzal zo sveta, ale aby si ich ochránil pred zlým.“ (Ján 17,15) Ako naše vlastné rozhodnutia ovplyvňujú našu odpoveď na túto modlitbu?

Týždeň od 15. do 21. decembra

HODINA SLÁVY: KRÍŽ A VZKRIESENIE

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Ján 18,33–19,5; Ján 19,17–22; Ján 19,25–27; Luk 2,34.35; Ján 20,1–18; 1Kor 15,12–20

ÚVODNÝ TEXT

Nato mu Pilát povedal: „Tak predsa si kráľ?“ Ježiš odpovedal: „Ty hovoríš, že som kráľ. Ja som sa nato narodil a nato som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo pravde. Každý, kto je z pravdy, počuje môj hlas.“ (Ján 18,37)

Ježišovo ukrižovanie a vzkriesenie sú vrcholom Evanjelia podľa Jána. Prvá polovica knihy pokrýva zhruba tri a pol roka Ježišovej služby (Ján 1–10), kým Ján 11–20 pokrýva necelé dva týždne.

Každé zo štyroch evanjelií predstavuje Ježišovu smrť iným spôsobom. Hoci sú ich správy vzájomne zlučiteľné, každý autor zdôrazňuje tie kľúčové body, ktoré vyzdvihujú hlavné témy jeho evanjelia. Pre Matúša je ukrižovanie naplnením Písma, Marek zdôrazňuje paralelu medzi Ježišovým krstom a krížom a Lukáš sa zameriava na kríž ako na uzdravenie a spásu (príbeh o zločincovi na kríži).

Ján však predstavuje kríž ako Ježišovo uvedenie na trón. Táto intronizácia je prepojená s myšlienkou „hodiny“, o ktorej sa v knihe hovorí opakovane (Ján 7,30; 8,20; 12,27). Myšlienka intronizácie nesie v sebe hlbokú iróniu, pretože ukrižovanie bolo najhanebnejším a najpotupnejším spôsobom smrti používaným v starovekom Ríme. Ján čitateľovi predkladá zásadný kontrast: Ježiš zomiera potupený a ponížený, no zároveň sa tak uskutočňuje Jeho slávna intronizácia ako Spasiteľa.

OSNOVA LEKCIE

V tejto predposlednej lekcii sa dostávame k vrcholu Evanjelia podľa Jána – k jeho správe o Kristovej obeti na kríži, ktorú chce predstaviť (zdanlivo paradoxne) ako Kristovo víťazstvo, vyvýšenie a vrcholné oslávenie.

- Ján 18,33–38: Súd nad „Pravdou“ (nedeľa)
- Ján 19,1–16: Ľudia odmietajú vtelenú Pravdu (pondelok)
- Ján 19,17–30: Ukrižovanie (utorok)
- Ján 20,1–5: Prázdny hrob (streda)
- Ján 20,11–18: Stretnutie so vzkrieseným Ježišom (štvrtok)

ČO JE PRAVDA?

³⁶Ježiš odpovedal: „Moje kráľovstvo nie je z tohto sveta. Keby moje kráľovstvo bolo z tohto sveta, moji služobníci by sa za mňa bili, aby som nebol vydaný Židom. Lenže moje kráľovstvo nie je odtiaľto.“ ³⁷Nato mu Pilát povedal: „Tak predsa si kráľ?“ Ježiš odpovedal: „Ty hovoríš, že som kráľ. Ja som sa nato narodil a nato som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo pravde. Každý, kto je z pravdy, počuje môj hlas.“ ³⁸Pilát mu povedal: „Čo je pravda?!“ Ako to povedal, opäť vyšiel k Židom a vyhlásil pred nimi: „Ja na ňom nenačádzam nijakú vinu.“ (Ján 18,33–38)

V prvej časti opisu procesu s Ježišom (Ján 18,28–32) sa riešia nezhody židovských vodcov s Pilátom v otázke, kto má prevziať zodpovednosť za súd s Ježišom. Až v ďalšej časti sa pozornosť sústreďuje na Ježiša.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítaj si verše Ján 18,33–38. Ako opisujú rozhovor Piláta s Ježišom? O čo v rozhovore ide?

Miestodržiteľ sa Ježiša pýta, či je kráľom Židov (Ján 18,33). Je to prvá zmienka o tomto titule, ale nebude posledná. Ježiš odpovedá protiotázkou, či sa to Pilát pýta sám od seba, alebo mu o tom povedali iní. Ježišova otázka vracia hru na Pilátovu stranu ihriska. Ide o to, či prokurátor rozumie, s kým hovorí. Čitateľ už vie, že Ježiš je Kráľ. Pochopí to aj miestodržiteľ?

Pilát odpovedá vlastnou otázkou: „Vari som ja Žid? Tvoj národ a veľkňazi mi ťa vydali. Čo si vykonal?“ (Ján 18,35) Pilát sa snaží vyhnúť odpovedi. Je podráždený z toho, že Ježiš presne odhalil podstatu sporu. Bol to guvernérovo prvý krok od pravdy. Dovolil, aby mu predsudky zabránili vnímať skutočnosť.

Ježiš odpovedá, že Jeho kráľovstvo nie je z tohto sveta (Ján 18,36). Pilát potom vnímavo vyvodzuje, že Ježiš o sebe tvrdí, že je kráľ (Ján 18,37). To vedie k Ježišovmu dôležitému vysvetleniu, že sa narodil, aby vydal svedectvo o pravde a že každý človek, ktorý je „z pravdy“ počuje Jeho hlas (Ján 18,37).

Pilát sa potom pýta: „Čo je pravda?!“ (Ján 18,38) Nečaká však na odpoveď. Namiesto toho ide von, aby sa pokúsil zachrániť Ježiša pred davom.

Pravda je dôležitou témou Evanjelia podľa Jána. Ako večné Slovo (*logos*; Ján 1,1–5), Ježiš je *Svetlo* a *Pravda*. To všetko je v kontraste s temnotou a omylom. Ježiš je plný milosti a pravdy (Ján 1,14). Milosť a pravda prišli prostredníctvom Neho (Ján 1,17). Ján Krstiteľ vydal svedectvo o pravde (Ján 5,33). Ježiš potvrdil, že Jeho Otec je „pravdivý“ (Ján 7,28). Sám Ježiš počul pravdu od svojho Otca (Ján 8,40). Ježiš je „cesta, pravda i život“ (Ján 14,6). Slovo Božie je „pravda“ (Ján 17,17). Napriek svojej otázke Pilát premeškal príležitosť poznať pravdu. Zabránil mu v tom jeho predsudky, predchádzajúce rozhodnutia a tlak, ktorému napokon podľahol.

■ Ako rozumieš tomu, že Ježiša je Pravda?

APLIKÁCIA

„HLĀ, ČLOVEK!“

¹Nato vzal Pilát Ježiša a dal ho zbičovať. ²Vojaci uplietli z trnia korunu a položili ju Ježišovi na hlavu, obliekli ho do purpurového pláštá, ³prichádzali k nemu a hovorili: „Bud' pozdravený, kráľ Židov!“ A bili ho po tvári. ⁴Potom Pilát znova vyšiel a povedal im: „Pozrite, vediem vám ho von, aby ste spoznali, že na ňom nenachádzam nijakú vinu.“ ⁵Tu vyšiel Ježiš von s trňovou korunou a v purpurovom plášti. Pilát im povedal: „Hlā, človek!“ (Ján 19,1–5)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prečítaj si text Ján 18,38–19,5. Ako sa Pilát usiloval presvedčiť ľudí, aby žiadali Ježišovo prepustenie?

Pilát nečakal na Ježišovu odpoveď týkajúcu sa pravdy. Namiesto toho predstúpil pred Židov so snahou presvedčiť ich, aby zmenili svoj postoj k Ježišovi. Tým, že sa Pilát rozhodol viesť s nimi dialóg namiesto toho, aby jednoducho Ježiša prepustil, dostal sa do nevýhody. Náboženský vodcovia pochopili, že prostredníctvom zhromaždeného davu môžu na miestodržiteľa vyvíjať tlak.

Pilát hovorí o zvyku prepustiť v čase Pesachu jedného väzňa na slobodu. Pýta sa, či chcú, aby im prepustil „kráľa Židov“ (Ján 18,39). Prekvapivo a celkom ironicky ľudia žiadajú o prepustenie zločincina menom Barabbáš, a nie nevinného Ježiša.

Teraz sa začína Ježišovo ponižovanie. Rímski vojaci uplietli trňovú korunu, obliekli Ježišovi purpurové rúcho a opakovane ho s posmechom „oslavujú“ ako židovského kráľa. Podobným spôsobom by pozdravovali cisára. V tomto prípade však išlo o výsmech a ponižovanie.

Tým, že sa Pilát snaží vzbudiť u ľudí aspoň nejaký súcit s Ježišom, zdá sa, že hľadá spôsob, ako Ho prepustiť. Vyvádza Ježiša s trňovou korunou a v purpurovom rúchu pred nenávisťou naplnený dav. Scéna, ktorú Ján nekomentuje, zobrazuje Ježiša v posmešnom kráľovskom odeve, pričom miestodržiteľ vyzýva ľudí: „Hlā, človek!“ (Ján 19,5) Čitateľovi to pripomína slová Jána Krstiteľa: „Hlā, Baránok Boží, ktorý sníma hriech sveta!“ (Ján 1,29) Je iróniou, že práve pohanský miestodržiteľ predstavuje Izraelitom Mesiáša v kráľovskom odeve. Ako však ukazujú nasledujúce verše (Ján 19,6–16), dav si želá Ježišovo ukrižovanie. Hlavným obvinením je, že sa „vydával za Božieho Syna“ (Ján 19,7). To Piláta vystrašilo a ešte viac sa snažil zariadiť Ježišovo prepustenie. Ale vodcovia spečatili Ježišov osud tvrdením, že prepustiť Ho znamená postaviť sa proti cisárovi. Vedia, že Pilátova lojalita voči cisárovi mu nedovolí prepustiť niekoho, kto by si nárokoval rovnaké postavenie. Preto náboženský vodcovia tvrdia, že ich jediným kráľom je cisár. Hlboká nenávisť voči Ježišovi bola teda väčšia ako ich národné záujmy. Aby sa zbavili Ježiša, boli ochotní obetovať snahy o národnú nezávislosť.

APLIKÁCIA ■ Je to desivé – pohanský vládca chce prepustiť Ježiša, zatiaľ čo duchovní vodcovia národa, ktorí Ho mali spoznať, chceli Ježiša ukrižovať! Aké ponaučenie si z toho môžeme vziať pre seba?

„JE DOKONANÉ“

²⁸Potom, keďže Ježiš vedel, že je už všetko dokonané, povedal, aby sa splnilo Písmo: „Som smädný!“ ²⁹Bola tam nádoba plná octu. Nastokli teda špongiu nasiaknutú octom na yzopovú palicu a podali mu ju k ústam. ³⁰Keď Ježiš okúsil ocot, povedal: „Je dokonané!“ Naklonil hlavu a odovzdal ducha. (Ján 19,28–30)

Podľa textu Ján 19,17–22 Pilát napísal nápis v latinčine, gréčtine a hebrejčine, ktorý hovoril: „Ježiš Nazaretský, kráľ Židov.“ (Ján 19,19) Náboženský vodcovia to chceli zmeniť. Pilát však trval na svojom a nezmenený nápis zostal nemým svedkom nielen pravdy o Ježišovi, ale aj jedným zo znakov, že pre Ježiša sa kríž stal trónom. Takto bol Ježiš skutočne ich Kráľ, kráľ Židov visiaci na kríži ako obyčajný zločinec.

„Umiestnenie nápisu nad Ježišovu hlavu riadila vyššia moc, než bol Pilát alebo Židia. Z Božej prozreteľnosti mali ľudia uvažovať a skúmať Písmo.“ (DA 745; CL 486)

Akú scénu opisuje text Ján 19,25–27? Čo je hlavnou myšlienkou týchto veršov?

Medzi tými, ktorí v ten deň stáli pod krížom, bol Ján, milovaný učeník, spolu s Máriou, Ježišovou matkou, a ďalšími. Simeon pred mnohými rokmi predpovedal práve túto skúsenosť, keď Jozef a Mária priviedli Ježiša do chrámu, aby Ho zasvätili Bohu (porovnaj s Luk 2,34.35). Teraz, vo chvíľach svojej smrti, Ježiš hovorí so svojou matkou: „Žena, hľa, tvoj syn!“ A Jánovi hovorí: „Hľa, tvoja matka!“ (Ján 19,26.27)

Aký význam majú Ježišove slová: „Dokonané je“? (Pozri úvodný text Ján 19,28–30.)

Grécke sloveso *teleó* (dokončiť, dokonať, vykonať) vo verši 28 („všetko je dokonané“) je rovnaké, aké zaznieva vo verši 30 („Je dokonané“). Okrem toho sa vo verši 28 objavuje aj príbuzné slovo (*teleioó*; dokončiť, uskutočniť, splniť) v súvislosti s naplnením Písma („aby sa splnilo Písmo“). Nech to, čo sa odohrávalo na kríži, bolo akokoľvek bolestné a tragické, v skutočnosti sa všetko napĺňalo, uskutočňovalo, dokonávalo.

Keď Ježiš hovorí: „Je dokonané!“, dokončuje, napĺňa dielo, ktoré mu dal vykonať Otec.

- Čo pre každého z nás znamená Ježišove slová „Je dokonané!“? Čo bolo dokonané? Aký význam to má pre náš život?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

PRÁZDNY HROB

¹V prvý deň po sobote, včasráno, keď bola ešte tma, prišla k hrobu Mária Magdaléna a videla, že kameň je od hrobu odvalený. ²Bežala teda a prišla k Šimonovi Petrovi a k druhému učeníkovi, ktorého mal Ježiš rád, a povedala im: „Vzali Pána z hrobu a nevieme, kam ho položili.“ ³Peter a ten druhý učeník šli k hrobu. ⁴Bežali obaja spolu, ibaže druhý učeník bežal rýchlejšie ako Peter, takže prišiel k hrobu prvý. ⁵Keď sa nahol, videl tam ležať plachty, ale dnu nevošiel. (Ján 20,1–5)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Prečítaj si text Ján 20,1–7. Akú dôležitú skutočnosť opisujú tieto verše? V čom spočíva význam opísanej udalosti?

Ježiš zomrel v piatok neskoro popoludní a vstal v nedeľu skoro ráno. Pretože sa blížila sobota, Jeho pohreb bol vykonaný narýchlo a zostal nedokončený (Ján 19,42). Hoci Ježiša milovali, Jeho nasledovníci zachovávali sobotný deň, a preto v sobotu k hrobu nešli (porovnaj s Mar 16,1 a Luk 23,56). Po sobote si niekoľko žien nakúpilo voňavé oleje, ktorými sa chceli postarať o Ježišovo telo, a v nedeľu ráno prišli k hrobu. Na ich zdesenie však bol kameň odvalený a hrob prázdny.

Mária Magdaléna bola jednou z tých, čo prišli k hrobu medzi prvými. Bežala povedať Petrovi a Jánovi, čo videla. Obaja učeníci sa rozbehli k hrobu. Ján predbehol Petra a prišiel ta prvý. Nazrel dovnútra a uvidel tam ležať plachty, do ktorých bolo predtým zavinuté Ježišovo telo. Ale Ján do hrobky nevstúpil. Peter však vošiel dnu. Všimol si nielen plachty, ale aj šatku, ktorú mal Ježiš na hlave. Tá ležala zavinutá oddelene.

Prečítaj si text Ján 20,8–10. Aký význam mala zložená šatka, ktorá predtým zakrývala Ježišovu tvár?

Keď Peter vošiel do hrobu, vstúpil za ním aj Ján. Verš Ján 20,8 hovorí, že vošiel, videl a uveril. Prečo by pohľad na zložené pohrebné rúcho, ktoré tam ležalo, a šatku na tvár ležiaku oddelene, viedli Jána k presvedčeniu, že Ježiš vstal z mŕtvych?

Na zodpovedanie tejto otázky je potrebné zamyslieť sa nad tým, prečo by mal byť hrob vôbec prázdny. Najtypickejšou odpoveďou by boli vykrádači hrobov. Toto vysvetlenie však zlyháva z troch dôvodov. Po prvé, Matúš nám hovorí, že pri hrobe stáli stráže (Mat 27,62–66), takže vykradnutie hrobu bolo veľmi nepravdepodobné. Po druhé, vykrádači hrobov zvyčajne kradli cennosti, nie telá v rozklade. A po tretie, vykrádači hrobov sa ponáhľajú a neskladajú pohrebné plachty. Niet preto divu, že keď Ján videl zložené rúcha a dokonca aj šatku, uveril, že Ježiš vstal z mŕtvych.

APLIKÁCIA ■ Prečo je svedectvo o prázdnom hrobe také dôležité?

JEŽIŠ A MÁRIA

¹³Tí jej povedali: „Žena, čo plačeš?“ Odpovedala im: „Vzali môjho Pána a neviem, kam ho položili.“ ¹⁴Keď to povedala, obrátila sa a videla tam stáť Ježiša; ale nevedela, že je to Ježiš. ¹⁵Ježiš sa jej opýtal: „Žena, čo plačeš? Koho hľadáš?“ Ona sa nazdávala, že je to záhradník, a povedala mu: Pane, ak si ho ty odniesol, povedz, kam si ho položil, a ja si ho vezmem. ¹⁶Ježiš ju oslovil: „Mária!“ Ona sa obrátila a povedala mu po hebrejsky: „Rabbúni!“, čo znamená: Učiteľ! (Ján 20,13–16)

Čo opisujú verše Ján 20,11–13? Prečo mala Mária Magdaléna problém pochopiť význam prázdneho hrobu?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Pred opísanou udalosťou sa o Márii dozvedáme, že bežala za Petrom a Jánom, aby im povedala o prázdnom hrobe (Ján 20,2). Učeníci k hrobu bežali a ona sa tam o niečo neskôr vrátila tiež. Keď si Peter a Ján prezreli prázdny hrob, odišli (Ján 20,10). Mária však stála pri hrobe a plakala. Niet pochýb o tom, že počas posledných dní plakala veľmi veľa. A teraz ešte aj toto? Opäť sa naklonila a pozrela dovnútra.

Na jej prevkapanie boli v hrobe dvaja anjeli v bielom a sedeli tam, kde predtým ležalo Ježišovo telo. Spýtali sa jej: „Žena, čo plačeš?“ (Ján 20,13) S bolesťou odpovedala, že vzali jej Pána a ona nevie, kam Ho položili.

Prečítaj si text Ján 20,14–18. Čo spôsobilo zmenu v Máriinom chápaní toho, čo sa stalo?

Mária sa s pohľadom zastretým slzami otočila a uvidela, že niekto za ňou stojí. Slovmi podobnými slovám anjelov sa Cudzinec spýtal: „Žena, čo plačeš? Koho hľadáš?“ (Ján 20,15) Domnievala sa, že sa jej prihovára záhradník, a preto ho žiada o pomoc pri hľadaní Ježišovho tela.

Cudzinec jej odpovedal krátku oslovením: „Mária!“ Toto jednoslovné zjavenie zmenilo jej svet. Zrazu prevkapaná Mária pochopila, že s ňou hovorí vzkriesený Ježiš, a spoznala Ho. Ježiš trval na tom, aby sa Ho nedotýkala, pretože On musí vystúpiť k svojmu Otcovi. Jej úlohou bolo ísť za učeníkmi a odovzdať im Ježišove slová: „Vystupujem k svojmu Otcovi a k vášmu Otcovi, k svojmu Bohu a k vášmu Bohu.“ (Ján 20,17) Mária svoje poslanie splnila. Povedala učeníkom, že videla Pána a tiež sa s nimi podelila o všetky ostatné podrobnosti (Ján 20,18).

■ Prečítaj si text 1Kor 15,12–20. Čo by bolo podľa Pavla s našou vierou, keby Kristus nebol vzkriesený z mŕtvych?

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Cesta lásky* si prečítajte kapitoly „Význam Ježišovej obete“ (DA 758–764; CL 493–497), „Zmŕtvychvstanie“ (DA 779–787; CL 505–509) a „Správa o vzkriesení“ (DA 788–794; CL 510–513).

„Pilát chcel vyslobodiť Ježiša. Videl však, že to nie je možné, ak si chce udržať výsostné postavenie. Radšej sa rozhodol obetovať nevinný život, než by stratil svoju svetskú moc. Koľkí podobne obetujú zásady, len aby o nič neprišli a nemuseli trpieť! Svedomie a povinnosť ukazujú jedným smerom, sebecké záujmy druhým. Prúd sa ženie nesprávnym smerom a kto sa spochúba so zlom, toho strhne do hustej tmy hriechu.“ (DA 738; CL 480)

„Kristus neobetoval svoj život, kým nedokončil dielo, ktoré prišiel konať, a kým posledným svojím dychom nezvolal: *Dokonané je!* (Ján 19,30) Boj bol úspešne dobojovaný. Jeho pravica, jeho sväté rameno mu vydobyli víťazstvo. (Pozri Ž 98,1.) Ako víťaz vztyčil svoju zástavu na večných výšinách. Aká to radosť medzi anjelmí! Nad Spasiteľovým víťazstvom jasalo celé nebo. Satan bol porazený a vedel, že prišiel o svoje panstvo. Pre anjelov a nepadlé svety mal výkrik *Dokonané je!* hlboký význam. Veľké dielo vykúpenia bolo zakončené nielen pre nás, ale aj pre nich. Spolu s nami majú podiel na Kristovom víťazstve.“ (DA 758; CL 493)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Čo nám pri rozhodovaní môže pomôcť, aby sme sa vyhli chybám, ktorých sa dopustil Pilát?
2. Prečo musel Ježiš zmrieť namiesto nás? Prečo musel byť našim Zástupcom? Prečo bola Jeho smrť nevyhnutná, aby sme mohli byť spasení? Ktoré pasáže Písma podporujú vaše odpovede?
3. Aký je vzťah medzi dôkazmi z Písma a historickými dôkazmi, pokiaľ ide o vieru v Ježišovo vzkriesenie? Ktorý historický dôkaz potvrdzuje Ježišovo vzkriesenie?
4. Zamyslíte sa nad textom 1Kor 15,12–20. Ako rozumiete myšlienke, že bez Kristovho zmŕtvychvstania „by zahynuli aj tí, čo zosnuli v Kristovi“ (1Kor 15,18)? Aký zmysel by mali tieto slová, ak by tí, čo „zosnuli v Kristovi“, išli hneď po svojej smrti do neba? Ako tu Pavlove slová potvrdzujú pravdu, že mŕtvi spia až do vzkriesenia pri Kristovom návrate?

EPILÓG: POZNANIE JEŽIŠA A JEHO SLOVA

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Ján 21; Ján 11,9,10; Ján 8,42–44; Ján 4,46–54; 2Tim 3,16; Ján 15,1–11

ÚVODNÝ TEXT

„Skúmate Písma, lebo si myslíte, že v nich máte večný život, a práve ony svedčia o mne.“ (Ján 5,39)

Evanjelium podľa Jána, podobne ako to podľa Marka, sa končí stretnutím v Galilei. V našej poslednej lekcii sa budeme venovať práve tomuto stretnutiu, ktoré je však prepojené s otázkou, ako môžeme poznať Ježiša a Božie slovo. Tento koncept je prítomný v celom štvrtom evanjeliu.

Učenci strávili s Ježišom viac ako tri roky. Napriek tomu neboli vôbec pripravení na udalosti spojené s ukrižovaním a vzkriesením. A to aj navzdory tomu, že im Ježiš opakovane hovoril, čo všetko sa má stať.

Nanešťastie, Jeho slová nebrali vážne.

My dnes môžeme byť v nebezpečenstve, že budeme robiť to isté: počuť alebo dokonca čítať Božie slovo, ale nepočúvať ho, nezotrvať v ňom a nežiť podľa neho. Teda neprijímať ho ako svetlo, ktoré by malo viesť naše myšlienky a činy. Žiaľ, práve v takomto stave sa, možno nevedomky, nachádza až príliš veľa kresťanov.

OSNOVA LEKCIE

V našej poslednej lekcii sa budeme venovať niektorým kľúčovým bodom evanjelia, ktoré nám môžu pomôcť posunúť sa za hranice intelektuálnych, rozumových vedomostí o Ježišovi. Dôležité je totiž poznať Ho osobne a prebývať v Jeho slove.

- Ján 21,1–19: Pozvanie k láske, pokore a službe (nedeľa)
- Ján 21,20–25: Pozvanie na zameranie sa na Ježiša (pondelok)
- Ján 3,19–21: Pozvanie na prijatie a nasledovanie pravdy (utorok)
- Ján 4,46–54: Pozvanie na plnú dôveru (streda)
- Ján 15,1–11: Pozvanie na trvalý vzťah s Ježišom (štvrtok)

STRETNUTIE V GALILEI

¹⁵Keď sa najedli, opýtal sa Ježiš Šimona Petra: „Šimon, syn Jána, miluješ ma väčšmi ako títo?“ Odpovedal mu: „Áno, Pane, ty vieš, že ťa mám rád.“ Ježiš mu povedal: „Pas moje baránky!“ ¹⁶Opýtal sa ho znova, po druhý raz: „Šimon, syn Jána, miluješ ma?“ A on odpovedal: „Áno, Pane, ty vieš, že ťa mám rád.“ Ježiš mu povedal: „Pas moje ovce!“ ¹⁷Spýtal sa ho aj tretí raz: „Šimon, syn Jána, máš ma rád?“ Peter sa zarmútil, že sa ho po tretí raz pýtal: „Máš ma rád?“ a odpovedal mu: „Pane, ty vieš všetko, ty dobre vieš, že ťa mám rád.“ Ježiš mu povedal: „Pas moje ovce!“ (Ján 21,15–17)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prečítaj si text Ján 21,1–19. Ktoré kľúčové pravdy sa tu dozvedáme? Čo text hovorí o Božej milosti a ľudskej pokore?

Na konci 20. kapitoly Ján pripomína cieľ svojej knihy („aby ste verili, že Ježiš je Mesiáš, Boží Syn“; Ján 20,31). Logicky by sme mohli predpokladať, že ide o záverečné slová knihy. Po nich však nasleduje ešte jedna kapitola. Ján 21 sa začína tým, že niektorí učeníci boli v Galilei a Peter navrhol, aby išli spoločne loviť ryby. Vyzerá to, akoby nastali staré časy a učeníci sa vrátili k svojmu remeslu, rybolovu. V tú noc však nič nechytli.

Ráno im záhadný cudzinec na brehu povie, aby hodili sieť na pravú stranu člna. Keď ho poslúchnu, chytia toľko rýb, že takmer nedokážu sieť vytiahnuť. Bolo to ako vtedy, keď ich Ježiš povolal do služby (pozri Luk 5,1–11). Ján v cudzincovi spozná Ježiša a povie to Petrovi, ktorý okamžite skočí do vody a vypláva na breh.

Ježiš kladie Petrovi tri otázky, všetky sa týkajú lásky k jeho Majstrovi. Pred ukrižovaním Peter trval na tom, že položí svoj život za Ježiša (Ján 13,37). Vtedy Ježiš predpovedal, že ho Peter trikrát zaprie (Ján 13,38). Pri tomto stretnutí v Galilei Peter pochopí, že svet sa netočí okolo jeho slov a činov. Vyjadrí, že stredom všetkého je Ježiš: „Pane, ty vieš všetko, ty dobre vieš, že ťa mám rád.“ (Ján 21,17) Niektorí poznamenávajú, že keď sa Ježiš pýta Petra, či ho miluje, používa (okrem posledného razu) sloveso *agapaó* („milovať“), a že Peter zakaždým odpovedá slovesom *phileó*, čo znamená „mať rád“ alebo „milovať“ ako priateľ. Z toho by vyplývalo, že Peter nedosiahol vyšší druh lásky.

V skutočnosti je podstatou Petrovej odpovede pokora. So všetkým, v čom Peter zlyhal a čo sa mu nepodarilo, je pravdepodobné, že pokorne používa zdanie „nižší výraz“, akoby sa neodvážil byť vo svojich tvrdeniach taký nekompromisný ako ešte nedávno. A práve túto Petrovu pokoru Ježiš prijíma a oceňuje. Pokora je to, čo Peter potrebuje, aby mohol pokračovať v svojej službe. Niet pochyb, že pokora je jedným z najdôležitejších predpokladov pre službu. Ak máme pokorného ducha, stredobodom pozornosti sa stáva Ježiš Kristus, nie naša vlastná osoba.

Petrovu obnovu a jeho vodcovské postavenie v ranej cirkvi môžeme zaradiť medzi najsilnejšie dôkazy toho, že Ježiš naozaj vstal z mŕtvych. Bolo by ťažké vysvetliť Petrovu výnimočnosť, keby mu Ježiš v prítomnosti ostatných učeníkov znova neprejavil dôveru a nepochybnosť vo službu evanjelia.

APLIKÁCIA

- Prečo je pokora taká kľúčová u každého, kto sa snaží spoznať Pána? Na čo by mal byť každý z nás hrdý vo svetle kríža?

MAJTE OČI NA JEŽIŠOVI

²⁰Peter sa obrátil a zbadal, že za ním ide učeník, ktorého Ježiš miloval a ktorý sa pri večeri naklonil k jeho hrudi a opýtal sa: „Pane, kto je to, čo ťa zrádza?“ ²¹Keď Peter videl tohto učeníka, povedal Ježišovi: „Pane, a čo bude s týmto?“ ²²Ježiš mu odpovedal: „Ak ho chcem nechať, kým neprídem, čo ťa do toho? Ty ma nasleduj!“ ²³A tak sa medzi bratmi rozchýrilo, že ten učeník nezomrie. Ježiš mu však nepovedal, že nezomrie, ale: „Ak ho chcem ponechať, kým neprídem, čo ťa do toho?“ ²⁴To je ten učeník, ktorý vydáva svedectvo o týchto veciach a ktorý ich zapísal. A my vieme, že jeho svedectvo je pravdivé. ²⁵Je však ešte veľa iného, čo Ježiš vykonal. Keby sa to všetko malo dopodrobna spísať, myslím, že by celý svet nemal dost miesta na knihy napísané o tom. (Ján 21,20–25)

Aká otázka zvedla Petra na nesprávnu cestu? Ako mu Ježiš ukázal, na čom naozaj záleží? (Ján 21,20–22)

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Ježiš práve opäť poveril Petra službou a povedal mu: „Nasleduj ma!“ (Ján 21,19) V tomto prípade išlo pravdepodobne aj o skutočné fyzické nasledovanie Ježiša na brehu. A to preto, že Peter sa potom otočil, videl, že Ho nasleduje aj Ján, a opýtal sa Ježiša: „Pane, a čo bude s týmto?“ (Ján 21,21)

Pri znovuuvedení Petra do služby Ježiš predpovedal aj spôsob apoštolovej smrti (Ján 21,18). Zdá sa, že Peter bol teraz zvedavý na Jánovu smrť. Ježiš namiesto toho presmeruje Petrovu pozornosť na otázku, ako Ho nasledovať, a nevyzvedáť, čo sa stane s ostatnými učeníkmi.

V čom bol Ježišov výrok v súvislosti s Jánom nesprávne pochopený? Ako apoštol Ján napravil toto nedorozumenie? (Ján 21,23–25)

Niektorí ľudia nepochopili, čo Ježiš myslel, keď povedal: „Ak ho chcem nechať, kým neprídem, čo ťa do toho? Ty ma nasleduj!“ (Ján 21,22). Tieto slová si vykladali tak, že Ježiš sa vráti ešte počas Jánovho života. Ako plynul čas a Ján zostal, táto otázka sa stávala čoraz aktuálnejšou. Čo by sa stalo, ak by Ján zomrel (a on naozaj zomrel) ešte pred Kristovým príchodom? Nesprávne chápanie Ježišových slov by mohlo vyvolať krízu. Ján teda túto mylnú predstavu opravuje. Ukazuje, že v danej situácii išlo o Ježišovu vôľu, nie o proroctvo o budúcich udalostiach.

Myšlienka upriamiť pozornosť na Ježiša namiesto na iných ľudí je veľmi dôležitá. Ježiš a jedine Ježiš je náš Spasiteľ. Len On je našou nádejou. Ľudia nás totiž nevyhnutne sklamá a možno nám aj ublížia.

Od zajtra až do konca nášho štúdia sa zameriame na tému, ktorou je správne chápanie Božieho slova, s cieľom poznať a nasledovať Ježiša, ktorý jediný má byť naším Pánom, Učiteľom a tým, kto nás bude v živote viesť. A to bez ohľadu na pomoc, rady a vedenie, ktoré by nám mohli dať aj ostatní ľudia vo svojej múdrosti a skúsenosti.

- **Akú skúsenosť máš s tým, že si sa sklamal v ľuďoch, ktorých si obdivoval alebo ktorým si dôveroval? Čo si sa z toho naučil?**

APLIKÁCIA

SVETLO A TMA

¹⁹Súd je v tom, že svetlo prišlo na svet, ale ľudia milovali väčšmi tmu než svetlo, lebo ich skutky boli zlé. ²⁰Ved' každý, kto robí zle, nenávidí svetlo a nejde na svetlo, aby jeho skutky nevyšli najavo. ²¹Kto však koná pravdu, ide na svetlo, aby sa ukázalo, že jeho skutky sú vykonané v Bohu. (Ján 3,19–21)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Aký kontrast prinášajú nasledovné verše? Prečo je jeho pochopenie dôležité pre správne pochopenie pravdy?

Ján 1,4–10

Ján 3,19–21

Ján 5,35

Ján 8,12

Ján 9,5

Ján 11,9.10

Ján 12,35

Svet je v temnote. Vyhýba sa svetlu a nemôže si sám nájsť cestu k pravému Bohu, osobnému Bohu stvorenia, zjavenia a vykúpenia.

„Človek sám od seba Boha nikdy nepozná. Jeho dokonalosť je vyššia ako nebesá, čo môžeš spraviť? Je hlbšia ako podsvetie, čo vieš o tom? (Jób 11,8) Len Duch Svätý nám môže zjaviť Božie hlbiny, ktoré ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo, ani na ľudské srdce nevystúpilo. Ale nám to Boh zjaval skrze Ducha, lebo Duch skúma všetko, aj Božie hlbiny. (1Kor 2,9.10)“ (DA 412; CL 269)

Iba Ježiš Kristus nám „zjaviť“ Otca (Ján 1,18). (Spomínali sme si už grécke sloveso *exégeomai*, ktoré znamená „vyložiť“, „vysvetliť“, „ukázať“.) Ján predstavuje Ježiša ako nebeského Posla, Toho, ktorý vysvetľuje, čo znamená poznať Boha. Iba prostredníctvom Ježiša môžeme Boha skutočne spoznať.

Prečítaj si text Ján 8,42–44. Ako Ježiš opisuje falošný základ, na ktorom postavili svoju vieru náboženský vodcovia Izraela?

Tí, čo nestoja v pravde, hovoria sami zo seba. Biblický text „vidia“ len z ľudského pohľadu a tak mu aj rozumejú. Niečo iné je, keď prijmeme, že Kristus je Svetlom sveta a nasledujeme Ho aj pri našom výklade Jeho slova. Diabol však hovorí „z toho, čo mu je vlastné“ (Ján 8,44). Ak si nedáme pozor a neodovzdáme sa vo viere a poslušnosti Bohu, hrozí nám, že urobíme to isté: text Písma budeme vykladať len na základe našich vlastných túžob, predstáv a pohľadov. Skĺznuť do takého niečoho je oveľa ľahšie, než si dokážeme uvedomiť.

APLIKÁCIA ■ Ako reagujete na pravdy, ktoré vám nie sú po vôli? Prečo? Ako by ste mali na tieto pravdy reagovať?

TEOLÓGIA „ZHORA“ ALEBO „ZDOLA“

⁴⁶Prišiel teda znova do Kány Galilejskej, kde premenil vodu na víno. Istý kráľovský úradník v Kafarnaume mal chorého syna. ⁴⁷Keď počul, že Ježiš prišiel z Judska do Galiley, vybral sa k nemu a prosil ho, aby prišiel a uzdravil mu syna, ktorý už umieral. ⁴⁸Ježiš mu povedal: „Keby ste nevideli znamenia a divy, neuverili by ste.“ ⁴⁹Kráľovský úradník mu odpovedal: „Pane, pod', kým mi dieťa neumrie!“ ⁵⁰Ježiš mu povedal: „Chod', tvoj syn žije!“ Ten človek uveril Ježišovým slovám a odišiel. (Ján 46–50)

Prečítaj si text Ján 4,46–54. Aká situácia priviedla kráľovského úradníka k Ježišovi? V čom spočíval jeho skutočný problém?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Tento muž síce prišiel za Ježišom, Svetlom sveta, ale rozhodol sa uveriť až vtedy, keď zistil, že Ježiš jeho syna uzdravil (Ján 4,53). Mohli by sme povedať, že teológia tohto muža bola teológiou „zdola“. Je to taký prístup, ktorý Bohu a Jeho slovu stanovuje rôzne pravidlá a normy. Ľudské myšlienky, často chybné, obmedzené a podmienené vlastnou skúsenosťou, stávajú sa takto konečnou autoritou v spôsobe výkladu Božieho slova. Ide o veľmi nebezpečnú pascu!

Na rozdiel od toho teológia „zhora“ odpovedá vierou a dôveruje Bohu a Jeho slovu (Ján 4,48; Ján 6,14.15; 2Tim 3,16). Keď Písmo prijímame vierou, stáva sa svojim vlastným vykladačom. Sprievodcom k pochopeniu a výkladu Písma sa takto pre nás stáva skôr „svetonázor Písma“ než „filozofia doby“. Ľudské názory sa musia podriaďiť Božiemu slovu, a nie naopak.

Ak máme veriť Ježišovým slovám, musíme veriť slovám Písma (Ján 5,46.47). „Ak vy zostanete v mojom slove, budete naozaj mojimi učeníkmi.“ (Ján 8,31) Ak pochybujeme o Božom slove, Jeho Slovo v nás nemôže prebývať (Ján 5,38). „⁴⁸Kto mnou pohŕda a neprijíma moje slová, má svojho sudcu. Slovo, ktoré som hovoril, bude ho súdiť v posledný deň. ⁴⁹Ved' ja som nehovoril sám zo seba, ale Otec, ktorý ma poslal, mi prikázal, ako mám hovoriť a čo mám povedať.“ (Ján 12,48.49)

Počúvať Božie slovo nespočíva len v akomsi pasívnom prijímaní informácií. Ide o oveľa viac. Znamená to konať Božiu vôľu. Ide o aktívnu odpoveď na počúvanie Slova. „Ak niekto chce plniť jeho vôľu, spozná, či je toto učenie z Boha, alebo či hovorím sám od seba.“ (Ján 7,17)

Takéto počúvanie a konanie Božieho slova je prejavom lásky k Nemu. Ježiš povedal: „Ak ma niekto miluje, bude zachovávať moje slovo a môj Otec ho bude milovať. A prídeme k nemu a urobíme si u neho príbytok.“ (Ján 14,23)

- Aký je vzťah medzi našou láskou k Ježišovi a poslušnosťou? Prečo každá „poslušnosť“, ktorá nevychádza z lásky, „zaváňa“ zákonníctvom?

APLIKÁCIA

PREBÝVANIE V JEŽIŠOVI

A ja, keď budem vyzdvihnutý zo zeme, všetkých priťahnem k sebe. (Ján 12,32)

⁶Ak niekto nezostáva vo mne, vyhodí ho von ako ratolesť a uschne. Potom ich pozbierajú, hodia do ohňa a zhoria. ⁷Ak zostávate vo mne a ak aj moje slová zostávajú vo vás, proste, čo len chcete, a stane sa vám. ... ¹⁰Ak budete zachovávať moje prikázania, zostanete v mojej láske, ako aj ja som zachoval prikázania svojho Otca a zostávam v jeho láske. (Ján 15,6.7.10)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Akým spôsobom opisuje verš Ján 12,32 autoritu Ježiša Krista?

Ako sme počas nášho spoločného štúdia videli, Evanjelium podľa Jána nás priťahuje k Ježišovi. Uskutočniť sa to však môže len vtedy, ak sme ochotní poznať Boha a konať Jeho vôľu. Ľudia, ktorí sa u Jána stretávajú s Ježišom, buď prijímajú svetlo a rastú, alebo svetlo odmietajú a strácajú zrak. Nikodém, žena pri studni, kráľovský úradník, muž pri rybníku Betesda, päťtisíc nasýtených, Ježišovi bratia, náboženský vodcovia, človek slepý od narodenia, Mária, Marta a Pilát – tí všetci sa stretli s Ježišom a urobili rozhodnutie, aký postoj zaujmú k pravde a svetlu, ktoré priniesol.

Teológia „zdola“ sa začína ľudskou argumentáciou s cieľom určiť a preskúmať existenciu a povahu Boha. Ľudský pohľad, chybný, padlý a zaujatý, má prednosť pred Božím, svätým, dokonalým a vševediacim. Teológia „zdola“ zaručene vedie ľudí do omylu. Dialo sa to v minulosti a bude to tak aj v budúcnosti (pozri Zj 14,1–12), keď sa ľudská múdrosť, ktorá sa snaží nahradiť Božiu, pokúsi vnútiť svetu falošné uctievanie.

Prečítaj si text Ján 15,1–11. V čom spočíva princíp duchovného rastu?

Tajomstvo duchovného rastu je založené na spojení s Ježišom. On je Božie Slovo, Chlieb života, Svetlo sveta, Brána oviec, Dobrý Pastier, Vzkriesenie a Život, Cesta, Pravda a Život a Pravý vinič.

Všetky osoby Božstva (Trojica) a ich slovo, Biblia, sú ako magnety. Ak sa nebudeme brániť, priťahnú nás k sebe. „Boží hlas k nám prehovára prostredníctvom Jeho slova. Existuje však mnoho hlasov, ktoré budeme počuť. Kristus povedal, že sa máme mať na pozore pred tými, ktorí povedia: Tu je Kristus alebo tam je Kristus. Ako potom spoznáme, že nemajú pravdu, ak svoje ja nepodriadime Písmu?“ (RH; 3. apríla 1888) Svoje vlastné názory musíme podriadiť tým, ktoré nám predstavuje Božie slovo.

APLIKÁCIA ■ Čo znamená zostávať v Ježišovi a v Jeho láske? (Ján 15,5.6.9.19)

PODNETY NA ZAMYSLENIE

Boží pohľad sa výrazne líši od nášho ľudského. Boh sa s nami delí o svoj pohľad prostredníctvom svojho Slova, Biblie, pod mocou Svätého Ducha. Je na nás, či sa rozhodneme kráčať v temnote, alebo prijmeme svetlo prichádzajúce od Ježiša Krista, ako je zjavené v Slove.

Neoddeliteľnou súčasťou tejto voľby je naše osobné odovzdanie sa Ježišovi Kristovi, Božiemu Synovi a Vykupiteľovi ľudstva. Prostredníctvom moci Svätého Ducha nám Boh Otec zjavil – v živote, smrti a zmŕtvychvstanií Ježiša – hĺbku svojej lásky. A o Ježišovi vieme, že Jeho život, smrť a vzkriesenie boli zaznamenané v Božom slove.

„Boží anjeli sa stále vznášajú od zeme k nebesám a z neba zostupujú na zem. Divy, ktoré Kristus vykonal pre všetkých sklúčených a trpiacich, boli divy Božej moci prostredníctvom anjelov. Každé požehnanie k nám prichádza od Boha prostredníctvom Krista a za spoluúčasti jeho nebeských poslov. Tým, že Spasiteľ vzal na seba ľudskú prirodzenosť, spája svoje záujmy so záujmami padlých Adamových synov a dcér a súčasne sa svojou božskou prirodzenosťou drží Božieho trónu. Kristus je teda sprostredkovateľom spojenia ľudí s Bohom a Boha s ľuďmi.“ (DA 143; CL 89)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Vyberte príbeh, ktorý zo všetkých príbehov v Evanjeliu podľa Jána hovorí podľa vás najhlasnejšie o láske a charaktere Boha. Podelte sa vo svojej triede o to, prečo ste si vybrali práve tento príbeh.
2. Ako by mal človek postupovať pri hľadaní pravdy?
3. Prečo je zvyčajne ťažké vzdať sa snahy posudzovať pravdu? Dopracujeme sa niekedy k takému postoju, alebo bude naše človečenstvo vždy nejakým spôsobom ovplyvňovať naše vnímanie Písma? Prečo musíme uznať túto skutočnosť a ako nám pokora pomáha uvedomiť si tieto predsudky a podriaďiť sa Božiemu slovu?
4. Dejiny západného kresťanstva sú plné tragických príkladov toho, čo sa stane, keď sa Božie slovo stane predmetom politiky a predsudkov ľudí. Skúste uviesť niektoré z týchto príkladov. Čo sa z nich môžeme naučiť o nebezpečenstve toho, keď sa ľudský pohľad stane dominantným filtrom pri „interpretácii“ Biblie?
5. Vlastnými slovami zhrňte celkový obraz Evanjelia podľa Jána. Aké je hlavné poslanstvo tejto knihy pre vás dnes?

POUŽITÉ SKRATKY

BIBLICKÉ PREKLADY

Štandardne je v lekciah použitý Slovenský ekumenický preklad (Vydala Slovenská biblická spoločnosť, 2008).

Keď je použitý iný preklad, je pri odkaze na verš uvedená jedna z nasledujúcich skratiek:

SEvP	Biblia – Písmo Sväte Starej a Novej zmluvy (Vydala Slovenská evanjelická cirkev a. v., 1979)
Roh	Svätá Biblia (z pôvodných jazykov preložil Prof. Jozef Roháček, 1951)
RKC	Sväté Písmo Starého a Nového zákona (Vydal Spolok sv. Vojtecha, 1995)

SKRATKY BIBLICKÝCH KNÍH

Názov knihy	Ekumenický preklad	Preklad prof. Roháčka
Starý zákon - skratky kníh		
Genesis - Prvá Mojžišova kniha	Gn	1Moj
Exodus - Druhá Mojžišova kniha	Ex	2Moj
Levitikus - Tretia Mojžišova kniha	Lv	3Moj
Numeri - Štvrtá Mojžišova kniha	Nm	4Moj
Deuteronómium - Piata Mojžišova kniha	Dt	5Moj
Jozua	Joz	Joz
Kniha sudcov	Sdc	Sud
Rút	Rút	Rút
Prvá Samuelova kniha	1Sam	1Sam
Druhá Samuelova kniha	2Sam	2Sam
Prvá kniha kráľov	1Krl'	1Kráľ
Druhá kniha kráľov	2Krl'	2Kráľ
Prvá kniha kroník (Paralipomenon)	1Krn	1Par
Druhá kniha kroník (Paralipomenon)	2Krn	2Par
Ezdráš (Kniha Ezdrášova)	Ezd	Ezd
Nehemiáš (Kniha Nehemiášova)	Neh	Neh
Ester (Kniha Ester)	Est	Est
Jób (Kniha Jób)	Jób	Jób
Žalmy (Kniha Žalmov)	Ž	Ž
Príslovia (Kniha príslovií)	Prís	Prísl
Kohelet - Kazateľ (Kniha Kazateľ)	Koh	Kaz
Veľpieseň (Pieseň Šalamúnova)	Vljp	P.Š.
Izaiáš (Kniha proroka Izaiáša)	Iz	Iz
Jeremiáš (Kniha proroka Jeremiáša)	Jer	Jer
Náreky (Plač Jeremiášov)	Nár	P.J.
Ezechiel (Kniha proroka Ezechiela)	Ez	Ez
Daniel (Kniha proroka Daniela)	Dan	Dan
Ozeáš (Kniha proroka Hozeáša)	Oz	Hoz
Joel (Kniha proroka Joela)	Joel	Joel
Amos (Kniha proroka Amosa)	Am	Am
Abdiáš (Kniha proroka Obadiáša)	Abd	Ob
Jonáš (Kniha proroka Jonáša)	Jon	Jon
Micheáš (Kniha proroka Micheáša)	Mich	Mich
Nahum (Kniha proroka Náhuma)	Nah	Náh

Habakuk (Kniha proroka Habakuka)	Hab	Hab
Sofoniáš (Kniha proroka Sofoniáša)	Sof	Sof
Aggeus (Kniha proroka Haggeusa)	Ag	Hag
Zachariáš (Kniha proroka Zachariáša)	Zach	Zach
Malachiáš (Kniha proroka Malachiáša)	Mal	Mal

Nový zákon - skratky kníh

Evanjelium podľa Matúša	Mt	Mat
Evanjelium podľa Marka	Mk	Mar
Evanjelium podľa Lukáša	Lk	Luk
Evanjelium podľa Jána	Jn	Ján
Skutky apoštolov	Sk	Sk
List Rimanom	Rim	Rim
Prvý list Korinťanom	1Kor	1Kor
Druhý list Korinťanom	2Kor	2Kor
List Galaťanom	Ga	Gal
List Efezanom	Ef	Ef
List Filipanom	Flp	Fil
List Kolosanom	Kol	Kol
Prvý list Tesaloničanom	1Tes	1Tes
Druhý list Tesaloničanom	2Tes	2Tes
Prvý list Timotejovi	1Tim	1Tim
Druhý list Timotejovi	2Tim	2Tim
List Títovi	Tít	Tít
List Filemonovi	Flm	Filem
List Hebrejom (List Židom)	Heb	Žid
Jakubov list	Jk	Jak
Prvý Petrov list	1Pt	1Pet
Druhý Petrov list	2Pt	2Pet
Prvý Jánov list	1Jn	1Ján
Druhý Jánov list	2Jn	2Ján
Tretí Jánov list	3Jn	3Ján
Júdov list	Júd	Júda
Zjavenie apoštola Jána	Zj	Zj

DIELA ELLEN WHITEOVEJ

Pri slovenských prekladoch diel Ellen G. Whiteovej je uvádzané stránkovanie prvého vydania z Vydavateľstva Advent-Orion.

Skratka

Anglický názov

AG	God's Amazing Grace
AH	The Adventist Home
CG	Child Guidance
COL	Christ's Object Lessons
CT	Counsels to Parents, Teachers and Students
DA	The Desire of Ages
ED	Education
FW	Faith and Works
HC	Our High Calling
MH	The Ministry of Healing

ML	My Life Today
PP	Patriarchs and Prophets
RC	Reflecting Christ
SD	Sons and Daughters of God
T	Testimonies for the Church
TE	Temperance
BC	The SDA Bible Commentary

Skratka	Slovenský názov
PP/NUD	Patriarchovia a proroci, Na úsvite dejín
PK/ZSDT	Proroci a králi, Zo slávy do tieňa
TV/CL	Túžba vekov, Cesta lásky
SA/PN	Skutky apoštolov, Poslovnia nádeje
VS/ZTDS	Veľký spor vekov, Z tieňa do slávy
KP	Kristove podobenstvá
CK	Cesta ku Kristovi
Vých	Výchova
CZ	Cesta ku zdraviu a životnej harmónii

Navštívte nás na webovej stránke: <http://www.absg.adventist.org>

Za materiály na štúdium sobotnej školy je zodpovedné Oddelenie sobotnej školy pri Generálnej konferencii (GK) Cirkvi adventistov siedmeho dňa a Oddelenie sobotnej školy pri Česko-Slovenskej únii. Text materiálov bol pri preklade upravený podľa pravidiel dohodnutých s Oddelením sobotnej školy pri GK.

ZÁPADY SLNKA

Poznámka k údajom o západe slnka:

Údaje o západe slnka sú prevzaté z hviezdárskej ročenky a zodpovedajú polohe 19° východne od nultého poludníka a 49. rovnobežke, čo je poloha mesta Martin. (Pre mesto Košice – 8 minút, pre Bratislavu + 11 minút.)

INTERNETOVÉ STRÁNKY SOBOTNEJ ŠKOLY

<http://sobotnaskola.casd.sk>

Základné informácie o sobotnej škole – Aktuálne lekcie vo formáte pdf – Učiteľské lekcie a doplnkové materiály – Predstavenie misijných projektov – Podnety na modlitby

Tému Štúdia Biblie dopĺňa televízna relácia Biblia pre dnešok na www.HopeTV.cz vždy od pondelka v archíve a v piatok od 19.30 h vo vysielaní.

PLÁN TEMATICKÝCH SOBÔT, TÝŽDŇOV A ZBIEROK V ROKU 2024

	Téma soboty	Zbierka	VS

Október			
05.10.	Deň modlitby a pôstu		
12.10.	Deň kazateľskej služby		
12.10.	Zbierka pre potreby DC ADRA SR	Zbierka pre DC ADRA SR	43
19.10.	Deň daru proctva		
26.10.	Sobota stvorenia		
November			
02.11.	Modlitebný týždeň – začiatok		
09.11.	Modlitebný týždeň – ukončenie a zbierka pre projekty Globálnej misie	Zbierka MT pre GK	100
16.11.	e-Modlitebný týždeň mládeže (10.–16.11.)		
16.11.	Deň sirôt a opustených detí		
23.11.			
30.11.	Týždeň kresťanského správcovstva (30.11.–7.12.)		
December			
07.12.	Deň kresťanského správcovstva		
14.12.			
21.12.			
28.12.	Zbierka 13. soboty pre Severoamerickú divíziu	Zbierka 13. soboty	13

Informácie pre pokladníkov zboru – misijné zbierky sú odoslané na účet príslušného združenia a zbierky s osobitným určením majú uvedenú prvú časť variabilného symbolu v stĺpci VS, druhá časť variabilného symbolu je číslo zboru.

Adresy zborov Slovenského združenia CASD

ZBOR	PŠČ	ADRESA	ZAČIATOK BOHOSLUŽBY	
1. Bánovce n/Bebravou	957 01	SNP 637/10	9:30	13:00
2. Banská Bystrica 1	974 01	Rudlovská cesta 37	9:00	-
3. Banská Bystrica 2	974 01	Kollárova 18	9:00	-
4. Banská Štiavnica	969 00	Antolská 1	9:30	-
5. Blatné Remety	072 44	č.130	9:00	12:30
6. Bratislava 1	821 04	Cablkova 3	9:30	-
7. Bratislava 2	811 08	Ferienčíkova 5	9:30	-
8. Bratislava Dúbravka	841 01	Zborový dom ECAV, M.S. Trnavského 2/A	9:30	-
9. Bratislava Petržalka	851 05	Wolkrova 4	10:00	-
10. Brezno	977 01	Štúrova 19	10:00	-
11. Čadca	022 01	Kukučínova 1069/25	10:00	-
12. Čakanovce	044 45	č. 63, pošta Bidovce	9:00	-
13. Červenica	082 07	č. 74, pošta Tuhrina	9:00	-
14. Filákov	986 01	Ružová 47	9:30	
15. Gerlachov	059 42	Lúčna 188	9:30	-
16. Kežmarok	060 01	Hradné námestie 24	9:30	13:00
17. Košice 1	040 01	Evanjelický cirkevný zbor a.v., Toryská 1/G	9:00	-
18. Košice 2	040 01	Hlavná 68	9:00	-
19. Krupina	963 01	SNP 2	9:00	-
20. Levice	934 01	J. Bottu 2	9:30	-
21. Liptovský Hrádok	033 01	Hurbanova 221	9:00	-
22. Liptovský Mikuláš	031 01	1. mája 89	9:00	-
23. Lučenec	984 01	Námestie Artézskych prameňov 49	9:30	
24. Martin	036 01	Viliama Paulinyho Tótha 2	9:30	-
25. Michalovce	071 01	Hviezdoslavova 20	9:00	13:00
26. Myjava	907 01	Brestovec 97	10:00	-
27. Nitra	949 01	F. Mojtu 10	10:00	13:30

28. Nové Zámky	940 63	Dostojevského 26	9:30	-
29. Piešťany	921 01	Zavretý kút 113	9:30	-
30. Poprad	058 01	Ul. Fraňa Kráľa 21	9:15	-
31. Poproč	044 02	Nová 7	9:30	-
32. Považská Bystrica	017 01	Centrum 28/33	9:30	-
33. Prešov	080 01	Štefánikova 12	9:30	-
34. Prievidza	971 01	Garbiarska 32	9:30	-
35. Púchov	020 01	ul. 1 mája 878/24	9:30	-
36. Rakúsy – Osada	059 76	Modlitebňa CASD	9:00	14:00
37. Rankovce	044 46	Rankovce 107/A	9:30	13:00
38. Revúca	050 01	Muránska cesta 34	9:00	13:00
39. Rožňava	048 01	Jasná ul. 13	9:00	-
40. Sereď	926 01	Školská 1	9:00	13:30
41. Spišská N. Ves	052 01	Školská 22	9:30	13:00
42. Topoľčany	955 01	Železničiarska 22	9:30	13:00
43. Trenčín	911 01	Horný Šianec 17	9:30	-
44. Trnava	917 00	Kapitulská 23	9:00	14:00
45. Vaďovce	916 13	č. 261	9:30	-
46. Veľký Krtíš	990 01	Škultétyho 35 (budova BJB), tel.: 0907 826 700	10:00	-
47. Zlaté Moravce	953 01	Hollého 10	9:30	-
48. Zvolen	960 01	Sokolská 10	9:30	-
49. Žiar nad Hronom	965 01	u Dušana Šarköziho, tel.: 0904 953 710	10:00	-
50. Žilina	010 01	Škultétyho 9	9:30	-

Zaujalo ma:

Zaujalo ma:

Zaujalo ma:

ZLACNENÉ KNIHY

MUDr. George D. Pamplona-Roger

Zdraví a silní

Priručka výživy pre matky, deti a adolescentov.

336 strán, 20 x 27 cm, viaz.

cena 8,- €

Ramon C. Gelabert, M.D., PhD.

Migrény a iné bolesti hlavy

Kniha stručne popisuje rozdelenie bolestí hlavy, ich príčiny a ponúka čitateľom rady na prevenciu, ale najmä postupy modernej medicínskej a prírodnej liečby.

72 strán, 17 x 24 cm, viaz.

cena 4,- €

Jiří Moskala - John C. Peckham

Boží charakter a posledná generácia

Publikácia je dôležitým pokusom preskúmať vzťah medzi úlohou Božieho spásneho diela a ľudskou odpoveďou naň.

376 strán, 14,8 x 21 cm, brož.

cena 12,- €

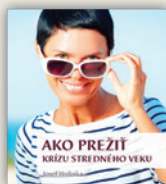
Nancy van Peltová

Ako zvládnuť dospelievanie svojho dieťaťa

Dospelievanie je právom považované za najrizikovejšie obdobie ľudského života. Ale vydržte! Toto obdobie netrvá večne. Aj keď to s dospelievajúcim máte teraz naozaj ťažké, pokúste sa ho akceptovať a majte ho radi.

164 strán, 11 x 12,5 cm, viaz.

cena 3,- €

Josef Hrdinka

Ako prežiť krízu stredného veku

Každý človek musí prejsť touto etapou životnej cesty, nikto sa jej nevyhne. Iba malé percento mužov a žien využije toto obdobie premien stredného veku ako jedinečnú šancu na skvalitnenie svojho života.

140 strán, 11 x 12,5 cm, viaz.

cena 3,- €

KNIHY PRE DETI A MLÁDEŽ

Jaroslav Tichý, Markéta Müllerová

Odvážna Belka

Volám sa Belka a som šarplaninský pastiersky pes. Hoci ja žiadne stádo nepasiem, odvaha mi nechýba. Porozprávam vám dvanásť pútavých príbehov z môjho psieho života, ktoré vás vtiahnu do sveta psíkov, ale aj ďalších domácich miláčikov.

88 strán, 16,5 x 18,5 cm, viaz.

cena 8,50 €

Daniela Fischer – Michal Fischer

Zajtraší sen

Prázdniny na dedine a navyše bez internetu? Matej a Sofia nemôžu tušiť, že sa ocitnú vo vesmíre či v oceáne a prežijú prázdniny, na ktoré nikdy nezabudnú.

116 strán, 19,7 x 21,5 cm, viaz.

cena 11,50 €

Ja som s tebou, kde si ty?

Veríme, že vás táto kniha plná autorských príbehov poteší, povzbudí a bude tiež inšpiráciou či dobrým príkladom.

148 strán, 21,5 x 19,5 cm, viaz.

cena 11,- €

Martina Špinková

Kráľovné bieleho prsteňa

Dievčatá za pomoci záhadného prsteňa a úprimnej, otvorenej Sprievodkyne odhaľujú, že cesta k srdcu a vlastnostiam kráľovnej nie je v dnešnom svete vonkoncom ľahká.

112 strán, 16,5 x 21,5 cm, viaz.

cena 8,50 €

Blanka Ježková

Božia wifina

Denník je primárne určený pre dievčenské skupiny. Má vzhľad iPhoneu, každá časť obsahuje messengerovú komunikáciu dvoch kamarátiek, biblický verš, otázku na diskusiu, úlohu a kreatívnu časť.

48 strán, 14,5 x 21,5 cm, krúžková väzba

cena 5,- €